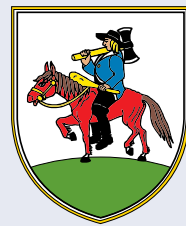

Pivški liš

Zelenikras

SPOŠTOVANE OBČANKE IN OBČANI

Ob koncu leta, ko obračamo zadnje strani na koledarju, se zahvaljujem vsem, ki s svojim delom, srčnostjo in prizadevanji gradite našo skupnost. Ponosni smo na številne dosežke, ki smo jih letos dosegli skupaj – od uspešnih projektov, do številnih kulturnih, športnih in družabnih dogodkov.

Naj bo praznični december čas za družino in najbližje ter za vse tisto, kar nas navdaja z veseljem in upanjem. Ob tej priložnosti vas tudi prijazno vabim, da se nam pridružite na prazničnih dogodkih, ki jih organizirajo številni deležniki v občini. Od prižiga prazničnih luči in Miklavževga sejma do zabavnih in dobrotelčnih dogodkov ob koncu leta, ki bodo pričarali pravo praznično vzdušje.

Želim vam miren in blagoslovljen Božič in čestitam ob Dnevu samostojnosti in enotnosti.

Naj vam leto 2025 prinese veliko zdravja, uspehov ter notranjega zadovoljstva.

Robert Smrdelj
župan Občine Pivka

ŽELIMO VAM
MIREN IN BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ
IN ČESTITAMO
OB DNEVU SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI.
NAJ VAM LETO 2025 PRINESE VELIKO ZDRAVJA,
USPEHOV TER NOTRANJEGA ZADOVOLJSTVA.

ŽUPAN ROBERT SMRDELJ IN OBČINSKA UPRAVA OBČINE PIVKA

Iz vsebine:

6 Iz občinske hiše
Skupna prizadevanja za odprtje doma za starejše

12 Gospodarstvo
Pivka je priljubljena turistična destinacija

23 Krajinski park Pivška presihajoča jezera
Občina Pivka, KPPPJ, je prejela slovensko nagrado Natura 2000

35 Kultura
Intervju: Damjana Morel

33 Dediščina
Jože Volk Suhorski

58 Okolje
Kaj se nahaja v črnih posodah?

61 Šport
Andrej Želko - Slovo od športnika

Pivški list je glasilo Občine Pivka, ki izhaja šestkrat letno. Pivka, november 2024, leto izdaje 14, številka 97

Naslov uredništva: Pivški list, Občina Pivka, Kolodvorska cesta 5, 6257 Pivka.

E-naslov: pivski.list@pivka.si.

Glasilo je vpisano v razvid medijev pod zap. št. 1686. ISSN: 2536-4367.

Izdajatelj in založnik: Občina Pivka, Kolodvorska cesta 5, 6257 Pivka.

Za Občino Pivka: župan Robert Smrdelj.

Uredniški odbor: Silvo Čelhar, Damjan Fatur, Irena Margon, Katarina Temkova in Majda Žužek.

Odgovorna urednica: Alenka Furlan Čadež

Na naslovnici: Odprtje enote vrtca v Šmihelu

Fotografija na naslovnici: Valter Leban

Lektoriranje: Irena Margon, razen oglasnih in promocijskih vsebin.

Oblikovanje: Multimedijsko ustvarjanje, Denis Komen s.p.

Tisk: Abakos d.o.o.

Naklada: 2.300 izvodov.

Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Pivka in prihodkov oglaševanja.

Uredništvo si pridružuje pravico, da članke ustrezno skrajša in jih v primeru, ko v skladu s programsko zasnovno glasila ne sodijo v eno od rubrik, ne objavi. Nenaročenih prispevkov ne honoriramo.

Prispevke za januarsko številko pričakujemo do 5. januarja 2025

V Šmihelu je zaživel oddelek vrtca

Župan Robert Smrdelj je v družbi ravnateljice Nadje Černetič, vodje vrtca Klare Gardelin in otrok slavnostno odprl enoto vrtca v Šmihelu

V Šmihelu smo 7. novembra slovesno odprli dislociran oddelek Vrtca Pivka. Ureditev novega oddelka je sledila pobudi staršev iz Šmihela in okolice, obiskuje pa ga 14 otrok. Na svečanem odprtju sta prisotne nagovorila **župan Občine Pivka, Robert Smrdelj**, ter **ravnateljica OŠ Pivka, Nadja Černetič**. Čustven dogodek so s kulturnim programom obogatili otroci iz vrtca in Podružnične osnovne šole Šmihel. Blagoslov pridobitve je opravil **župnik Marjan Škvarč**, vrtčevski otroci pa so v družbi **vodje vrtca Klare Gardelin** zaslužne za izvedbo projekta obdarili s priložnostnim darilcem: posušenimi jabolki iz sadovnjaka Vrtca v Pivki.

V okviru ureditve so bile na novo opremljene kuhinja, jedilnica, zbornica in igralnica, dodane pa so bile tudi sanitarije in varovalne ograje. Poleg tega je Občina na najetem zemljišču uredila večnamensko otroško igrišče, ki bo služilo vrtčevskim otrokom, osnovnošolcem in popoldanskim pristočnim dejavnostim. Investicija v višini **140 tisoč evrov** je bila v celoti financirana iz proračuna Občine Pivka.

Ravnateljica Nadja Černetič: Vodja vrtca Klara Gardelin je s svojo predanostjo prispevala, da je oddelek vrtca zaživel z novim šolskim letom

Novo večnamensko igrišče ter prostori vrtca pomembno prispevajo k **razvoju kraja** in krepitvi pogojev za obstoj Podružnične osnovne šole v Šmihelu. **Občina Pivka** se z novimi pridobitvami zavezuje k ustvarjanju pogojev za razvoj krajev na podeželju.

Občina Pivka, foto: Valter Leban

Svetniki potrdili rebalans proračuna 2024 ter v prvem branju proračun za leto 2025

14. novembra so se občinski svetniki sestali na 14. redni seji in potrdili rebalans proračuna za leto 2024 ter v prvem branju proračun za leto 2025. Občina Pivka za leto 2025 načrtuje obsežne investicije v komunalno, zeleno in infrastrukturno ureditev.

Občinske svetnice in svetniki so po skrajšanem postopku potrdili **Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o proračunu Občine Pivka za leto 2024**. Zaradi zamika pričetka izvedbe projekta **Komunalna infrastruktura Trnje** so letos na postavki predvideni nižji odhodki, kar je bil glavni razlog za predlog **rebalansa proračuna**. Ker je projekt financiran s porabo sredstev iz naslova **koncesijske dajatve** za rabo naravnih vrednot **Postojnskega in Predjamskega jamskega sistema** se s proračunskim rebalansom sredstva namenljajo za možnost predčasnega odplačila dolgoročnega kredita v višini do **200 tisoč evrov**. V rebalansu proračuna za leto **2024** so načrtovani prihodki v višini **11.615.604,13 evra** in odhodki v višini **14.147.861,62 evra**. Načrtuje se najem dolgoročnega kredita v višini **2.470.000 evrov** ter odplačilo kreditov v višini **573.373,80 evra**.

Občinski svet Občine Pivka je v nadaljevanju seje potrdil predlog proračuna za leto **2025** v prvem branju. V bilanci prihodkov in odhodkov so načrtovani **prihodki v višini 12.367.540,56 evra** ter **odhodki v višini 14.040.784,06 evra**. Račun financiranja predvideva najem **dolgoročnega kredita** v višini **dva milijona evrov** in odplačilo kreditov poslovnim bankam ter državnemu proračunu v višini **529.756,50 evra**. Ob koncu leta se predvideva stanje sredstev na računih v višini **203 tisoč evrov**.

Večje investicije v letu 2025

V osnutku proračuna za leto **2025** je **Občina Pivka** med večje investicije uvrstila začetek **izgradnje komunalne infrastrukture v Trnju**. Projekt, ki bo zaključen v letu **2026**, zajema ureditev fekalne in meteorne kanalizacije, vodovoda, javne razsvetljave ter cestišča. Sofinanciran je iz **Načrta za okrevanje in odpornost** ter vezan na porabo koncesijske dajatve. Načrtovana je tudi **postavitev sončnih elektrarn** na štirih javnih objektih, kar bo pripomoglo k znižanju stroškov električne energije. Projekt bo v celoti izveden v letu 2025 in je prav tako sofinanciran iz **Načrta za okrevanje in odpornost**. Med večjimi

projekti bo zaključena ureditev komunalne infrastrukture na **Radohovski poti**, kjer izvajajo širitev ceste, postavitev javne razsvetljave, pločnika in vodovoda. Prav tako so v načrtu **preplastitve krajših odsekov javnih cest** v vaseh. Za širitev **IOC v Neverkah** načrtujemo odkup novih zemljišč in pripravo projektne dokumentacije za ureditev komunalne infrastrukture. Na sofinanciranje iz **Dogovora za razvoj regij** se bo Občina prijavila z dvema projektoma: **Mrežni podjetniški inkubator PNP – IV. faza** in **Ureditev zelene infrastrukture v Pivki**, katerih izvedba je predvidena do leta **2026**. V izvedbi je projekt **Life varna paša**, ki je sofinanciran iz programa **Life** in bo zaključen do leta **2029**. Na poziv Ministrstva za naravne vire za sofinanciranje projektov bo Občina prijavila **projekt Javor-nik**, ki bo trajal do leta **2028**. Na javni poziv Ministrstva za kulturo pa bomo prijavili projekt **Ureditev posestva Ravne**, v sklopu katerega bi do leta **2028** obnovili dvorec Ravne. Skupaj z **Občino Postojna** bomo v **Zdravstvenem domu Postojna** z nadzidavo objekta uredili nove prostore za izvajanje dejavnosti **Centra za zgodnjo obravnavo otrok**. Projekt bo sofinanciralo Ministrstvo za zdravje in bo zaključen v letu **2026**. V sklopu stanovanjskih investicij bo obnovljeno eno stanovanje, v petih pa bodo vgrajeni prezračevalni sistemi. Predvidena je tudi ureditev pomožnega **nogometnega igrišča v Košani**, s katerim bomo kandidirali na razpis za sofinanciranje Fundacije za šport. Občina bo pripravila dokumentacijo za spremembo **OPPN** za območje pri ZP Pivka in pridobitev gradbenega dovoljenja za izgradnjo **52 novih stanovanj** v sodelovanju s **Stanovanjskim skladom RS**. Za **PGD Košana** je načrtovan nakup novega gasilskega vozila in nakup osebne zaščitne opreme za vsa gasilska društva v občini. V proračunu so zagotovljena sredstva za razpise v podporo športu, kulturni dediščini, ljubiteljski kulturi, kmetijstvu, podjetništvu ter sofinanciranje programov turističnih društev in drugih prireditev.

Svetniki so po skrajšanem postopku sprejeli **Odlok o dopolnitvi Odloka o ustanovitvi organa skupne občinske uprave občin Postojna, Cerknica, Pivka, Loška dolina in Bloke**. Spremenjeni odlok določa, da bodo občine ustanoviteljice zagotavljale sredstva za delo skupne uprave in druga materialna sredstva glede na število prebivalcev v naslednjem razmerju: Občina Postojna 42,74%, Občina Cerknica 29,18%, Občina Pivka

15,42%, Občina Loška dolina 8,79% in Občina Bloke 3,87%. Ne glede na ta delež, lahko občine določene stroške porazdelijo glede na dejanske stroške, če se o tem strinjajo vsi župani občin ustanoviteljic in sklenejo poseben pisni dogovor.

Občina Pivka načrtuje celovito obnovo in oživitev dvorca Ravne

Svetnice in svetniki so potrdili **Načrt upravljanja kulturnega spomenika dvorca Ravne za obdobje od 2027 do 2032**.

Posestvo Ravne, ki ga sestavljajo osrednja grajska stavba, park, kašča in hlevi z lipanci, je edinstveno ohranjen **spomenik baročnega obdobja**. Osrednja stavba je zaradi avtentične baročne oblike že leta **1984** pridobila status **spomenika lokalnega pomena**. Občina Pivka si že več let prizadeva za ohranitev dvorca, v novembru pa bo kandidirala za sofinancerska sredstva na razpisu Ministrstva za kulturo v sklopu projekta »**Trajnostne obnove in oživljanja kulturnih spomenikov**«.

Obnova dvorca, predvidena med leti 2025 in 2027, vključuje nujna vzdrževalna dela in ponovno vzpostavitev ključnih funkcij grajske stavbe. Načrtovani posegi zajemajo statično sanacijo objekta, obsežna dela na strehi, obnovo fasade in stavbnega pohištva ter posodobitev komunalne infrastrukture, vključno z vodovodom, elektriko in odvodnjavanjem. V obnovo bodo zajeti tudi del pritličja, vhodna avla in glavno stopnišče. V skladu z Zakonom o varstvu kulturne dediščine je bil pripravljen **načrt upravljanja dvorca Ravne**, ki določa usmeritve za celovito ohranjanje in upravljanje tega spomenika. Prav tako bo načrt upravljanja pomembno vplival na občinski proračun, saj bo Občina Pivka zagotovila sredstva za podporo kulturnih projektov in javnih programov, povezanih s posestvom. Pred obnovo bodo oblikovane

nove **programske vsebine**, ki bodo znotraj dvorca dopolnjevale kulturno-zgodovinske prvine in prispevale k privlačnosti spomenika za javnost.

Projekt Vodooskrbe slovenske Istre in Krasa

Občinski svet Občine Pivka se je seznanil s projektom **Vodooskrbe slovenske Istre in Krasa in Dokumentom identifikacije investicijskega projekta**, ki ga je izdelalo podjetje Espri d.o.o. iz Novega mesta. Vlada je 30. marca 2023 sprejela sklep, s katerim je za povečanje dotoka vode v slovensko Istro iz kraških virov predvidela **92 milijonov evrov**, delno iz virov EU v okviru kohezijskega obdobja 2021–2027 ter prispevka proračuna Republike Slovenije.

Projekt zajema gradnjo in obnovo objektov za črpanje, zadrževanje in filtriranje vode ter vzpostavitev primarnih cevovodov, ki bodo omogočili **rezervni vodni vir** za več občin, vključno s Pivko, ter zmanjšanje izgub na sistemu v občinah Pivka in Postojna. Vrednost investicije na območju občine Pivka je ocenjena na približno **12,9 milijona evrov**, pri čemer bo 11,6 milijona evrov namenjenih zmanjšanju izgub, 1,3 milijona evrov pa vzpostavitvi rezervnega vodnega vira. Občina Pivka bi v primeru odobritve sredstev evropske kohezijske politike iz lastnega proračuna prispevala **3.224.208 evrov**, kar predstavlja 25 % upravičenih stroškov.

Občinski svet se je tudi seznanil z odstopom občinske svetnice Suzane Vodopivec. Nadomestnega člana občinskega sveta in odborov bo občinski svet potrdil na prihodnji seji.

14. redna seja se je zaključila s pobudami svetnic in svetnikov, na katere bodo prejeli odgovore do naslednje seje.

Občina Pivka

Obnovljena fasada telovadnice v Košani

Oktobra so bila uspešno zaključena prenovitvena dela na fasadi telovadnice v Košani, ki so obsegala celovito obnovo zunanosti stavbe, vključno z odstranitvijo obstoječe opeke, izvedbo jeklene podkonstrukcije, ki je zapolnjena z energetske in požarno toplotno izolacijo ter zaščiten z ustreznimi fasadnimi paneli. V sklopu prenove so bila zamenjana tudi vhodna vrata in vrata v telovadnico, ob vhodu pa je bila izdelana betonska rampa, ki zdaj omogoča dostop tudi osebam z omejeno mobilnostjo. Poleg zunanjih izboljšav so bila izvedena tudi manjša dela v notranjosti objekta, ki bodo dodatno prispevala k večji funkcionalnosti in energetske učinkovitosti stavbe.

Izvajalec del je bilo podjetje **Stanovanjska d.o.o.** iz Postojne, nadzor nad izvedbo del je opravljala **Veronika Morelj** iz podjetja **Karsus d.o.o.** iz Sežane. Celotna vrednost investicije znaša **183.450 evrov**, Občina Pivka pa je za projekt pridobila sofinancerska sredstva v višini **100.000 evrov**, ki jih je zagotovilo **Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport**.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

Občina Pivka

Zaključena gradnja petih stanovanj na Kolodvorski 11 v Pivki

V mesecu oktobru je bila zaključena gradnja petih novih stanovanj na Kolodvorski 11 v Pivki. Izvedena dela si je v družbi predstavnikov izvajalca, podjetja **Komunala Sežana d.d. iz Sežane**, in vodje investicije ogledal župan **Robert Smrdelj**. **Aleš Bratož** iz podjetja **GPS d.o.o. iz Sežane**, ki je nadziral izvedbo projekta, je predstavil ključne izzive, s katerimi so se soočali med gradnjo.

Celotna vrednost gradnje je **746.940,00 evrov** z vključenim davkom na dodano vrednost. Občina Pivka je na **Ministrstvo za solidarno prihodnost** oddala tudi vlogo za izplačilo sofinancerskega deleža iz **Načrta za okrevanje in odpornost** iz sredstev s področja stanovanjske politike v višini **308.997,48 evrov**.

Naložba je del ukrepov slovenskega Načrta za okrevanje in odpornost, ki se financira iz mehanizma, »NextGenerationEU«. (<http://noo.gov.si/>)

Več informacij o EU sredstvih najdete na povezavi: <http://evropskasredstva.si/>

Občina Pivka

Skupna prizadevanja za odprtje novega doma za starejše

25. oktobra je v Pivki potekal delovni sestanek, na katerem so **minister za solidarno prihodnost Simon Maljevac**, župan Občine Pivka **Robert Smrdelj** in poslovna direktorica **SeneCure za Slovenijo in Hrvaško Sanda M. Gavranovič** s sodelavci, **direktorico PE Pivka, Majo Tavželj**, **Alešem Smerdeljem** in **Mirjam Drnovšek** iz pravne službe, razpravljali o kadrovskih izzivih, ki zavirajo odprtje novega doma za starejše.

Minister Simon Maljevac je izrazil upanje, da bo dom odprt v najkrajšem možnem času ter poudaril, da so na sestanku razpravljali o možnih ukrepih, s katerimi lahko skupaj z Občino prispevajo k reševanju problematike.

Župan Robert Smrdelj je poudaril, da tako Občina kot ministrstvo aktivno iščeta načine za pomoč vodstvu doma pri reševanju nastale situacije. Razprava je bila osredotočena na konkretne težave in ukrepe, ki jih lahko sprejme ministrstvo, medtem ko bo Občina Pivka

ključnemu kadru v domu skušala zagotoviti kadrovske stanovanje.

Sanda M. Gavranovič je izpostavila, da si intenzivno prizadevajo reševati kadrovske izzive. Za odprtje doma potrebujejo štiri srednje medicinske sestre, štiri bolničarje ter eno do dve diplomirani medicinski sestri. Ko bo strokovna ekipa sestavljena, bodo začeli iskati preostali kader, kot so oskrbovalci, gospodinjke in pomočniki v kuhinji... Izpostavila je, da iščejo strokovni kader za delo v pivški enoti in zavrnila govorice, da naj bi zaposlene pošiljali na delo v druge enote, kot sta Žiri ali Komenda. Pojasnila je, da si enote med seboj pomagajo le v primeru kadrovskega primanjkljaja, vendar zgolj s soglasjem zaposlenih in ob ustrezni finančni stimulaciji. Ob tej priložnosti je povabila strokovne sodelavce iz zdravstvene nege, da se pridružijo njihovi ekipi.

Občina Pivka

13. redna seja Občinskega sveta Občine Pivka

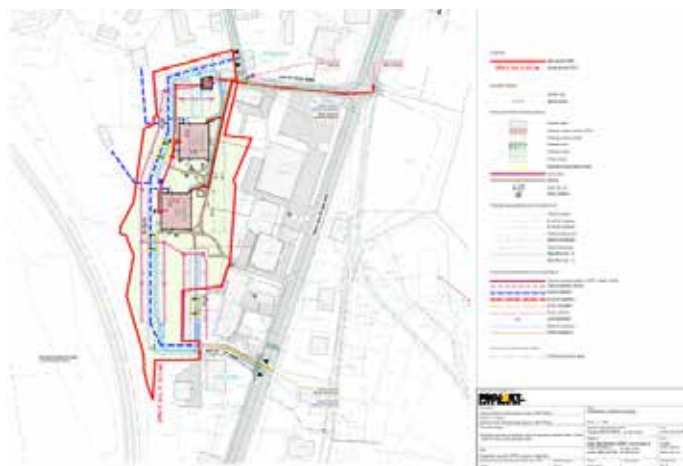
Na 13. redni seji Občinskega sveta Občine Pivka, ki je bila 10. oktobra, so svetnice in svetniki po ugotovljeni začetni navzočnosti in sprejemu zapisnika 12. redne seje potrdili dnevni red, ki je vseboval trinajst točk, in se najprej lotili kadrovskih zadev. V svet Osnovne šole Pivka so imenovali tri člane: Jano Gržinič, Marjeto Juvan in Sabino Požar.

V drugem branju so sprejeli **Odlok o spremembah in dopolnitvah občinskega podrobnega prostorskega načrta za Eko vrtec Pivka**. Načrtovane spremembe vključujejo širitev vrtca na 20 oddelkov, kar bo zadostilo naraščajočim potrebam po otroškem varstvu, izboljšalo funkcionalnost prostorov ter znižalo stroške delovanja. Širitev bo sledila prvotnemu konceptu vrtca, ki je zasnovan v obliki vetrnice z osrednjim prostorom in tremi kraki. Postopek priprave in sprejema načrta vključuje vse potrebne strokovne podlage, javne obravnave ter usklajevanje z nosilci urejanja prostora.

Občinski svet je v prvem branju potrdil **Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za večstanovanjska bloka v Pivki** EUP PI 12/4 in zahodni del območja EUP PI 12/3 (OPPN) skupaj s stališči do pripomb javnosti, kar predstavlja pomemben korak pri izgradnji neprofitnih stanovanj, v glavnini namenjenih predvsem mladim družinam. Investicija se bo izvajala na območju za Zdravstvenim domom v Pivki, kjer je bila s predhodnim prostorskim aktom predvidena izgradnja doma za starejše občane. Predvideno potrebo izgradnje doma za starejše je zapolnila izgradnja doma na Bedinku. Občina je pristopila k izdelavi podrobnega prostorskega akta, ki bo predstavljal pravno podlago za izdajo gradbenega dovoljenja ter pripravo dokumentacije za izgradnjo neprofitnih stanovanj. Gradnja bo potekala v sodelovanju s Stanovanjskim skladom RS, s predvidenim začetkom gradnje leta 2025 in zaključkom leta 2027. Večstanovanjska objekta, vsak s približno 25 stanovanji, kar skupaj predstavlja okvirno 50 neprofitnih stanovanj, sta zasnovana sodobno. Poleg njiju je načrtovana skupna dovozna cesta z vso potrebno gospodarsko infrastrukturo, gradnja nove trafo postaje, parkirišči, igrišči in ekološkimi otoki.

Občinski svet je po predlogu koncesionarja Komus d.o.o. iz Postojne sprejel **Sklep o spremembi in dopolnitvah Sklepa o določitvi cen koncesioniranih storitev pogrebne in pokopališke dejavnosti**. Predračunska cena izvajanja 24-urne dežurne službe za prihodnje obračunsko obdobje znaša 247,12 evrov na pokojnika, ob upoštevanju poročuna za leto 2023 (v višini 9,73 evrov) pa končna predračunska cena znaša 256,85 evrov brez DDV na pokojnika. To predstavlja 6-odstotno povišanje s trenutnih 242,28 evrov, kot znaša trenutna cena 24-urne dežurne pogrebne službe. Povišanje cene je bilo predlagano zaradi dviga nekaterih vrst stroškov za izvajanje dejavnosti v letu 2023.

Svet se ni opredelil glede predloga mnenja **Skupnemu organu upravljanja javnega podjetja Kovod Postojna** glede oblikovanja cen storitev obveznih občinskih

gospodarskih javnih služb varstva okolja. Svet je predlagal, da o povišanju cen odloči Skupni organ upravljanja javnega podjetja Kovod Postojna. Zaradi naraščajočih stroškov, vključno z energijo, gorivom in materiali, je podjetje Kovod Postojna predlagalo dvig cen komunalnih storitev za leto 2024. Posledično bi Občina Pivka z novembrom 2024 uvedla povišanje cen komunalnih storitev, pri čemer bi bilo povprečno štiričlansko gospodinjstvo, priključeno na kanalizacijo in čistilno napravo, soočeno z 10,24-odstotnim povišanjem stroškov, medtem ko bi gospodinjstva, ki niso priključena, občutila 10,61-odstotno povišanje.

V nadaljevanju je občinski svet sprejel tudi predlagan sklep o **spremembi Sklepa o določitvi javnih športnih objektov občinskega pomena v Občini Pivka**, ki vključuje prenos statusa športnega igrišča z nepremičnine parc. št. 235/1 na parc. št. 235/6 k.o. Juršče ter uskladitev in popravek imena naselja iz Jurišče v Juršče. Hkrati je predlagan izbris zaznambe javne infrastrukture na nepremičninah, ki niso javna infrastruktura.

Občinski svetniki in svetnice so potrdili predlagano **Strategijo za mlade v občini Pivka za obdobje 2024-2034**. Občina Pivka je v sodelovanju s **Komisijo za mladinska vprašanja** pripravila strategijo za mlade, ki bo v prihodnjih letih določila smernice za podporo mladinskim dejavnostim. Strategija bo mladim omogočila boljše pogoje za vključevanje v družbeno življenje, hitrejšo osamosvajanje in prispevanje k razvoju lokalne skupnosti. Cilj strategije je ustvariti stabilno okolje za razvoj mladih, spodbujati njihovo sodelovanje pri odločanju ter vključevanje v prostovoljne in družbene aktivnosti. Strategija predvideva tudi mehanizme za aktivno sodelovanje mladih pri oblikovanju politik, ki vplivajo na njihovo prihodnost. Financiranje mladinskih dejavnosti bo določeno z izvajanjem posameznih ukrepov.

Občinski svet je s sklepom na dnevni red uvrstil dodatno gradivo, in sicer **Sklep o znižanju najemnine**. S sprejetjem sklepa je omogočeno, da se najemnikom, ki jim je z odločbo Občine Pivka podeljena koncesija na področju primarne zdravstvene dejavnosti v občini Pivka in ki na novo sklepajo najemna razmerja za najem poslovnih prostorov v Občini Pivka, najemnina, določena z najemno pogodbo v obdobju prvih štirih let po sklenitvi najemnega razmerja, zniža za naslednje odstotke: prvo leto 80 odstotkov, drugo leto 60 odstotkov, tretje leto 40 odstotkov, četrto leto 20 odstotkov.

Rožnato drevo tudi v Pivki

16. oktobra je župan Robert Smrdelj ob pomoči članic lokalne skupine združenja Europa Donna pred Zdravstveno postajo Pivka zasadil japonsko češnjo. Dogodek je potekal v okviru Rožnatega oktobra, mednarodnega meseca osveščanja o raku dojke. Združenje je Občini Pivka podarilo drevo, ki bo simbolično opominjalo občane na pomen skrbi za zdravje, zgodnjega odkrivanja bolezni in zdravega načina življenja. Rak dojke je ena najpogostejših oblik raka pri ženskah, a zbolijo lahko tudi moški. »Z zgodnjim odkrivanjem in preventivnimi ukrepi je bolezen pogosto ozdravljiva,« poudarjajo v Europi Donni. Pivko so članice lokalnega združenja Europa Donna obiskale že 1. oktobra in v opozorilne rožnate pletenine ovile drevesa pred občinsko stavbo ter Krpanovim domom v Pivki. Akciji se je pridružila tudi podžupanja Majda Godina. Oba dogodka so udeleženci izkoristili za razpravo o pomenu preventive, zgodnjega odkrivanja bolezni ter o aktivnostih združenja, ki s svojimi prizadevanji podpira obolele z rakom dojke in ozavešča širšo javnost.

Združenje Europa Donna je letos izvedlo kampanjo z naslovom »**Pretipaj še svoje**«, ki spodbuja redno samopregledovanje dojke kot ključnega orodja za prepoznavanje sprememb. Po podatkih Registra raka je med letoma 2017 in 2021 v Sloveniji za rakom dojke letno zbolelo povprečno 1.504 žensk in 13 moških, umrlo pa je 446 ljudi. Leta 2021 je za to boleznijo zbolelo 1.495 oseb, od tega 13 moških.

Pomembno vlogo pri zgodnjem odkrivanju bolezni ima **državni presejalni program Dora**, namenjen ženskam med 50. in 69. letom starosti. Program z vabili na redne

mamografije omogoča odkrivanje raka v zgodnji fazi, ko simptomi še niso opazni. Cilj programa je zmanjšati smrtnost za 25 do 30 odstotkov v ciljni populaciji. V prvi polovici letošnjega leta je program dosegel rekordno 79-odstotno udeležbo.

AFČ

V akciji #ŽupaniZaVolani je ponovno sodeloval župan Robert Smrdelj

Občina Pivka se je kot že vrsto let doslej pridružila aktivnostim, ki potekajo v sklopu **Evropskega tedna mobilnosti**. V akciji **#ŽupaniZaVolani** je ponovno sodeloval župan Robert Smrdelj. 19. septembra je sedel za volan prostovoljskega vozila in prevzel vlogo prostovoljca. Gospa Draguška se je zelo razveselila povabila na kavo in druženja z županom. Čas ob prijetnem in sproščenem klepetu je zelo hitro minil.

Kot voznica Zavoda Sopotniki se je prvič preizkusila tudi **direktorica Zavoda za turizem Pivka Jana Gržinič** in gospoda Janeza peljala na kavo. Tako je od blizu spoznala del naših prostovoljcev in občutek zadovoljstva, ko nekomu narediš nekaj dobrega. Gospod Janez nas je prijetno presenetil s sladko pozornostjo ter se zahvalil za prijetno druženje in za vse prevoze, ki jih opravijo prostovoljci in tako uporabnikom olajšajo dostop do nujno potrebnih storitev.

Srčni prostovoljci enote Pivka so v prvi polovici tega leta opravili 139 prevozov, prevozili 12.159 kilometrov in opravili 462 ur prostovoljskega dela, za kar se jim iskreno zahvaljujemo.

Hvala, ker ste »Človek, Človeku Sopotnik.«

Zavod Sopotniki enota Pivka

Obisk pri stoletniku Alojzu Sedmaku na Jurščah

»Spomin je čudovita knjiga zakladov za vsakogar, ki jo zna polniti.« Stoletnik Alojz Sedmak z Juršč je svojo zakladnico spominov odprl tudi ob obisku župana Občine Pivka Roberta Smrdelja in predstavnic Medžupnijske Karitas Trnje in Zagorje Irene Knafelc in Zinke Vadnjal.

V družbi obeh hčerk, ki zanj imenitno skrbita, nas je z veseljem in svojo uglajenostjo sprejel in nas povabil k obloženi mizi. S svojim umirjenim in zbranim pripovedovanjem o svoji življenjski poti nas je presenetil in navdušil. Svojo življenjsko zgodbo je zaključil z željo, da bi tudi mi njemu kaj povedali o naši skupnosti. Posebej ga je zanimalo županovo delo na Občini, saj je bil tudi on občinski uslužbenec. Pri sto letih še vedno budno spremlja razvoj občine in svoje rojstne vasi in razmišlja o nadaljnjem delu.

Z manirami, kot so urejenost, skromnost, skrb za lepo obleko, higieno in pravilno prehrano, je zgled tudi nam mlajšim. **Alojz Sedmak** pri stotih letih potrjuje, da je starost lahko lepa in smiselna, in da so starejši ljudje resnična dragocenost naše družbe.

Zinka Vadnjal

Božičnica 2024 v Pivki

Vabimo vas, da z nami doživite čaroben glasbeni večer **Božičnica 2024**, ki bo v nedeljo, 15. decembra, ob 17. uri v Krpanovem domu v Pivki. Skupaj stopimo v zadnje dni leta ob zvokih najlepših božičnih melodij in utripu decembrskega pričakovanja!

Letos bo Božičnica nekaj posebnega, saj se bo **baritonistu Juretu Počkaju** na odru pridružila **pevka Gaja Udovič** iz Ilirske Bistrice. Skupaj bosta pričarala prav posebno praznično doživetje ob slovenskih in svetovno znanih božičnih melodijah. Njuni dueti, polni toplote in povezanosti, nas bodo popeljali v praznično pravljico in nas spomnili na vrednote, ki v tem času osvetljujejo naša srca.

Poleg tega pa bomo ugotovili, če si umetniki z idejnim vodjo na čelu zaslužijo božičnico tudi na balkanskem trgu. Na odru ju bo spremljal **Pozabljeni orkester** s priznanimi glasbeniki, ki so: **Snježana Pleše – Žagar** (klavir), **Jon An Herlič** (trobenta), **Kristijan Arh** (harmonika), **Žiga Klun** (bobni), **Jernej Počkaj** (bas) in **Simon Šubic** (kitara). Za zvočno sliko bo skrbel **Primož Petohleb**, prav tako kot lani pa bo za vizualno odskočo čarobnost poskrbel **Julija Petrovčič**.

Vstop je prost. Dobrodelni prispevek bo namenjen pivški Karitas.

Občina Pivka, foto: arhiv Jureta Počkaja

Vesel Božič in srečno novo leto. Čestitke ob Dnevu samostojnosti in enotnosti

Približuje se konec leta. Takrat ponavadi naredimo obračun. V podjetjih »bilanco«.

V letu dni se zgodi veliko. Veliko dobrega, pa tudi slabega. Mnogi so se v tem letu razveselili novega družinskega člana. Na drugi strani so številni odšli. Zapustili so ta svet. A na nek način ostajajo med nami. Ker se jih vedno spominjamo.

V Sloveniji se v zadnjih letih rodi premalo otrok. Če smo pred petnajstimi leti beležili preko 20.000 rojstev letno, se je lani ta številka ustavila pri dobrih 16.000 rojstev. Slovenski narod izumira. Brez naroda pa ni države. Države, ki je še vedno v cvetu mladosti, saj šteje komaj dobrih trideset let. Podobno stanje je okrog nas. V Evropi. Z izjemo nekaterih držav, ki so družinsko politiko, spodbujanje rojstev in rast naroda postavile na prvo mesto.

Trenutna slovenska, žal pa tudi evropska oblast, tradicionalni, predvsem pa krščanski družini, ni naklonjena. Nove, predvsem levičarske ideologije, ki v dobi odraščanja ustvarjajo zmedo v mladih glavah o tem, da niso naravne zakonitosti tiste, ki določijo kdo je deček ali deklica, pač pa je izbira spola stvar posameznikove opredelitve, povzročajo mladim nepopravljivo škodo. Podobno razprave o »varnem splavu«. Področje, ki je, mimogrede, v Sloveniji urejeno. Namesto, da bi se v političnih debatah kresala mnenja o tem, kako in na kakšen način spodbujati rojstva, veselje

do življenja, družine in rast naroda, peščica skrajnih levičarskih aktivistov ob pretirani medijski podpori spodbuja debate o kulturi smrti. V kolikor se želimo kot narod ohraniti, ne samo ohraniti, pač pa rasti, se je tem levičarskim skrajnežem in njihovim zblojenim ideologijam potrebno upreti.

Na prvo mesto je potrebno postaviti družino, tradicionalne vrednote, slovenski narod, levičarske skrajneže, ki trenutno v parlamentu sprejemajo za narod škodljive odločitve, pa pred vrata parlamenta.

Upreti se je potrebno tudi podnebnim fanatikom, ki menijo, da bodo s prepovedjo štedilnikov in peči na drva, rešili svet. Istočasno pa vsak teden letijo na drugo destinacijo in pri tem povzročijo več izpustov kot jih štedilnik ali peč na drva v vsej svoji življenjski dobi. Spremembe v podnebjju so se dogajale in se bodo dogajale tudi v bodoče. Pa če jutri vsi nehamo kuriti drva in premog.

Največja moč slovenskega naroda je v ljudeh. Delavnih, pridnih, izobraženih in sposobnih posameznikov. Na vseh področjih. Postavlja se torej vprašanje, zakaj na volitvah ti ljudje ne izvolijo najboljših? Odgovor bom poskušal najti do naslednjega prispevka. Vse dobro vam želim,

Zvone Černač, poslanec

Golobova vlada vrnila v Slovenijo normalnost in poskrbela za razvoj v dobro ljudi

Branja kolumn poslanca SDS Zvoneta Černača v Pivškem listu se vselej lotim z optimizmom, da bom v njih naletel na konstruktivno kritiko zdajšnje koalicije. Žal pa se je moje pričakovanje, da bom priča politični korektnosti največje opozicijske stranke vselej doslej izkazalo za nerealno. Poslanski kolega namreč iz zapisa v zapis – tako je storil tudi v septembrski izdaji lista - vztraja pri znanem vzorcu metanja polen pod noge, ki vsebuje dva ključna pristopa: konkurentu očitaj napake, ki jih imaš sam; obenem pa z neutrudnim ponavljanjem neresnic tem priskrbi lažni sij resnic.

Doslej je SDS vodila že tri vlade, vsakokrat pa se je povzpela na oblast z obsežnim naborom obljub. Kakšna je bila potem realnost? Nizali so se v veliki meri neživljenjski ukrepi, ki niso prinesli rešitev sistemskih težav. Zdajšnja koalicija na čelu z Gibanjem Svoboda je zato ob prevzemu mandata leta 2022 med drugim naletela na zdravstvo, ki je bilo tik pred kolapsom, na kadrovsko shirano šolstvo, kot tudi na neučinkovit in krivičen javni plačni sistem. Posebej pa velja spomniti, da je bilo obdobje tretje Janševe vlade v letih 2020-2022 čas »nenormalnosti«, ki ni bila le posledica covidne krize, temveč še bolj tega, da so takratne vladne stranke zlorabile epidemijo za grob napad na demokracijo v državi. Ljudje niso pozabili zapljinjanja Ljubljane in

preganjanja protestnikov z vodnim topom. Vlada dr. Roberta Goloba je naredila konec tem nedemokratičnim praksam SDS.

Kako se boriti proti neprestanemu ponavljanju neresnic? Zgolj in samo z resnico. Del te je tudi dejstvo, da je zdajšnja koalicija v Slovenijo vrnila želeno normalnost. Golobova vlada se je za razliko od svojih predhodnic takoj in temeljito lotila prenove vseh ključnih družbenih podsistemov, na čelu z javnim zdravstvom. Po 16-ih letih neuspešnih poskusov prejšnjih vladnih ekip je tik pred sprejetjem plačna reforma, po kateri bo osnovna plača v prvem razredu enaka zakonsko določeni minimalni plači. Zdaj ima skoraj 30.000 zaposlenih v javnem sektorju plačo nižjo od minimalne. Reforma pa bo za čistilke, medicinske sestre in za druge preslabo nagrajene poklice zagotovila najmanj minimalno plačo, kar Janševim vladam nikoli ni uspelo.

V času Golobove vlade so se povišale tako pokojnine kot minimalna plača. Do konca tega leta bo ministrstvo za finance skupaj z vsemi deležniki pripravilo predlog davčnih sprememb, ki bodo bolj obremenile premoženje in s tem pomembno razbremenile delo. Kljub energetski krizi

* Kolumni izražata mnenje avtorjev, ki sta v zakonskih mejah pri pisanju kolumna svobodna. Kolumni ne odražata mnenja uredništva.

zaradi vojne v Ukrajini in zahtevni obnovi po lanskoletnih uničujočih poplavih gospodarska rast v Sloveniji v zadnjih dveh letih občutno prehitava povprečno rast v EU. Za reševanje človeških stisk, ki jih je povzročila naravna ujm, je država namenila že več kot 850 milijonov evrov. Večajo se investicije v inovacije in digitalizacijo, naraščajo tuje naložbe. Slovenija se krepi kot proizvodno in razvojno vozlišče švicarskih farmacevtov, japonska Yaskawa pa Kočevje spreminja v evropski center robotskih sistemov.

Naša država se lahko pohvali tudi z eno najnižjih inflacij v Evropi, ki je globoko pod povprečjem. Tudi cene elektrike

za gospodinjstva so v Sloveniji po zadnjih Eurostatovih podatkih med najnižjimi v EU. Poleg tega vlada z visokimi povprečinami lokalnim skupnostim daje možnost prihodnjega razvoja. Vse naštetu pa je botrovalo k temu, da je predsednica Evropske centralne banke Christine Lagarde med nedavnim obiskom v Sloveniji našo državo označila za vzor vsem v Evropi. Gre za pomembno priznanje Golobovi vladi, ki je in bo stavila na normalnost v državi ter na razvoj in blaginjo v dobro ljudi.

Aleksander Prosen Kralj, poslanec Svobode

Gospodarstvo

Čar lesa 2024 tudi v Pivki

V Krpanovem domu je med 27. septembrom in 14. oktobrom gostovala razstava Čar lesa 2024, ki promovira uporabo lesa za različne izdelke. Dogodek sta organizirala Društvo za zaščito lesa Slovenije in RRA Zeleni kras z namenom ozaveščanja o trajnostni vrednosti lesa. Razstavo je 30. septembra odprl mag. Dejan Židan, državni sekretar na Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport.

Na ministrstvu so ob tem poudarili, da bodo tudi v prihodnje spodbujali razvoj novih nizkoogljičnih izdelkov, predelavo lesa v izdelke z višjo dodano vrednostjo in uvajanje novih poslovnih modelov, ki temeljijo na principih krožnega gospodarstva in digitalizaciji. **Franc Pohleven, pobudnik in organizator razstav Čar lesa**, je v nagovoru izpostavil, da prihodnost ni v bioenergiji, temveč v biomaterialih. Najbolj zelena energija je tista, ki je sploh ne porabimo. Prav s predelavo lesa in gradnjo lesnih izdelkov lahko dosežemo največje prihranke energije. Če resnično želimo prehod v nizkoogljično družbo, moramo čim prej preusmeriti gospodarstvo v uporabo alternativnih materialov, namesto da stavimo zgolj na alternativne vire energije, je povedal **Pohleven**.

Zbranim so ob odprtju še spregovorili **Majda Godina**, podžupanja Občine Pivka, **Boštjan Požar**, direktor RRA

Zeleni kras in Regionalne zbornice Postojna, in **Maks Merela**, prodekan Oddelka za lesarstvo na Biotehniški fakulteti.

Razstava Čar lesa, letos jih je na ogled kar 112, je ponudila vpogled v številne možnosti rabe lesa s poudarkom na trajnostnem razvoju in estetski vrednosti naravnih materialov.

AFČ, foto: Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport

Infrardeči števci merijo število in smer gibanja pohodnikov

RRA Zeleni kras je v okviru projekta **SEISMEC** na območju Nanosa, Rakovega Škocjana, Snežnika, Planinskega polja, Pivških presihajočih jezer in še nekaterih drugih mestih destinacije Zeleni kras postavila infrardeče števce, ki beležijo število prehodov in smer gibanja pohodnikov. Z informacijami o najbolj obiskanih poteh bodo lahko bolje upravljali z naravnim okoljem. Pridobljeni podatki so anonimni. Avtomatske merilne naprave so namestili na planinske poti in v druga naravna okolja naše regije – na območje Nanosa, Snežnika, Planinskega polja, Krajinskega parka Pivških presihajočih jezer, Slivnice, Rakovega Škocjana ter ob slap Sušec in partizansko

bolnico Zalesje. Dodatni dve merilni mesti načrtujejo v Loški dolini.

Pilotna aktivnost poteka v sklopu projekta **SEISMEC**, ki ga sofinancira Evropska komisija preko programa **Horizon**. Upravljalci bodo lahko na spletnih orodjih poleg podatkov merilnih števec spremljali tudi ažurne dnevne podatke o številu in gibanju prenočitev ter prihodov v regijo, številu ponudnikov, vremenu, prometu in ostalem dogajanju v regiji.

RRA Zeleni kras

Pivka je priljubljena turistična destinacija

Ekipa Parka vojaške zgodovine Pivka, ki ga je letos v devetih mesecih obiskalo kar 45.657 obiskovalcev

Letos se občina Pivka ponaša z izjemnimi turističnimi rezultati, ki kažejo na vse večjo prepoznavnost te destinacije med domačimi in tujimi obiskovalci. Glavno vlogo pri privabljanju gostov ima **Krajinski park Pivška presihajoča jezera**, kjer je skoncentrirana večina nastanitev, najpogostejše obiskana znamenitost pa je **Park vojaške zgodovine**.

Od januarja do vključno septembra je občina sprejela 15.234 turistov, ki so prenočevali, kar je za 5,4 odstotkov več v primerjavi z enakim obdobjem lani, ko je bilo 14.451 gostov. Tudi povprečna doba bivanja turistov se je podaljšala, saj je znašala 1,53 noči na gosta. Skupno število nočitev je naraslo na 23.250, kar je 1.721 nočitev oziroma osem odstotkov več kot v letu 2023.

V občini imamo 26 ponudnikov nastanitev, ki skupno razpolagajo s 400 stalnimi ležišči. Od tega se kar 279 ležišč nahaja v **Krajinskem parku Pivška presihajoča jezera**, kar predstavlja skoraj 70 odstotkov vseh ležišč v občini. Poudariti je treba, da sta v te številke vključena tudi dva kampa, ki imata seveda bistveno višje kapacitete kot na primer penzioni in turistične kmetije. Drugače pa ta podatek lepo ponazarja, kako pomemben je park za turistično infrastrukturo občine, še posebej, ker je pred njegovo ustanovitvijo na tem območju obstajalo le 30 ležišč. Zasedenost kapacitet se je povečala na 65,25 odstotkov v primerjavi z 51,34 odstotkov lani. To pomeni, da so turistične zmogljivosti bolje izkoriščene, kar je spodbudno za lokalno gospodarstvo in omogoča večje prihodke za ponudnike nastanitev.

Mednarodni obiskovalci

Največ obiskovalcev prihaja iz **Nemčije**, število gostov je doseglo številko 5.520 in se odraža tudi v 7.143 nočitvah. Povprečna doba bivanja nemških turistov je 1,29 noči. Na drugem mestu sledijo gostje iz **Nizozemske**, potem pa sledijo **Francozi, Italijani, Čehi, Poljaki, Švicarji, Slovenci, Avstrijci in Belgijci**. Francoski turisti, v primerjavi z ostalimi tujimi gosti, pri nas ostajajo najdlje, povprečno bivajo 2,09 noči. Domači gostje ostajajo približno 2,11 noči. Po podatkih za leto 2024 se je število obiskovalcev iz Nizozemske in Slovenije zmanjšalo,

vendar so slovenski turisti ostajali pri nas dlje kot lani. Zanimivo je, da pri nas večinoma prenočujejo tujci, domačih gostov je zgolj tri odstotke, na državnem nivoju pa so slovenski gostje na prvem mestu. Pot do Pivke so našli tudi nekateri bolj eksotični obiskovalci, kot so turisti iz **Bahrajna, Malavija, Madagaskarja, Ugande, Malezije in Kostarike**.

Obisk kulturnih znamenitosti

Občina Pivka se lahko pohvali tudi s pozitivnim trendom obiska turističnih zanimivosti v letošnjem letu. **Park vojaške zgodovine Pivka** si je ogledalo 45.657 obiskovalcev, v primerjavi z enakim obdobjem lani, ko ga je obiskalo 45.038 ljudi. Prenovljeni **Ekomuzej Pivških presihajočih jezer** je od svojega odprtja februarja letos privabil 3.994 obiskovalcev. Lani je bil Ekomuzej zaradi prenove zaprt. **Center o velikih zvereh Dina** je zabeležil 5.537 obiskovalcev, v primerjavi z enakim obdobjem lani, ko je bilo 4459 obiskovalcev, kar pomeni skoraj 25 odstotno rast.

Leto 2024 je za turizem v Pivki prineslo spodbudne rezultate, ki odsevajo našo zavezanost k odličnosti in kakovosti. Zahvala gre našim turističnim ponudnikom, ki neprestano nadgrajujejo storitve in ustvarjajo edinstvena doživetja za goste. Pivka s svojimi naravnimi in kulturnimi znamenitostmi postaja vse bolj privlačna destinacija, ki privablja domače in mednarodne goste. Povečanje števila obiskovalcev in nočitev ter vsakoletno večji obisk turističnih zanimivosti so nedvomno znak, da je občina na pravi poti k nadaljnjemu razvoju turizma. Vendar pa moramo pri tem biti previdni in zagotoviti, da ta rast poteka trajnostno in odgovorno.

Trajnostni razvoj turizma je ključen za ohranjanje narave, kulturne dediščine in kakovosti življenja lokalne skupnosti. Pomembno je, da se zavedamo, da rast obiska vpliva na okolje in družbo. Trajnostni razvoj turizma vključuje razvoj družbeno odgovornih praks, ki omogočajo obiskovalcem, da uživajo v lepotah Pivke, hkrati pa spoštujejo in varujejo njeno naravo in kulturno dediščino.

Erika Kovačič, Občina Pivka

Dan odprtih vrat presegel pričakovanja

Skupina Pivka – Delamaris je odprla vrata obrata in širši javnosti predstavila standarde in procese proizvodnje piščančjega mesa in konzerviranih izdelkov. Dogodek je bil prvi tovrsten pri nas. Podjetje je obiskalo veliko obiskovalcev, vključno z družinami zaposlenih, sovaščani, občani domače in bližnjih občin ter učenci Osnovne šole Košana. Dneva odprtih vrat so se udeležili tudi številni zvesti uporabniki piščančjega mesa in rib iz vseh regij Slovenije in zamejstva.

Predstavili so postopke proizvodnje izdelkov iz piščančjega mesa

Potrošniki iščejo zanesljivost in cenijo povezanost s kakovostnimi lokalnimi pridelovalci in predelovalci hrane. Po uvodnem pozdravu in ogledu razstave na dvorišču podjetja so se obiskovalci sprehodili mimo prostorov skupnih služb. Obiskovalci so imeli priložnost videti proces proizvodnje ter oddelek Industrije mesa. Priprava mesnih izdelkov, kot so hrenovke, salame in drugi, namreč od leta 2018 poteka v **Kromberku pri Novi Gorici**. Sledila je degustacija izdelkov **Pivka, Njami in Delamaris**. Celoten ogled je trajal 60 minut.

Obiskovalce navdušila čistoča in zmogljivost linij

Celotno izkušnjo so obiskovalci ocenili kot odlično, pri čemer so posebej izpostavili čistočo obratov in zmogljivost proizvodnih linij. V našem anketnem nabiralniku družbe se množijo čestitke: »Prijetno sem presenečena in hvaležna najinim prijateljem, da sta naju povabila na ta dogodek. Vaš glas potuje tudi na drugi konec Slovenije. Ostanite še naprej tako dobri in kvalitetni. Super ste! Naj postane dan odprtih vrat vsakoleten dogodek.«

Družba v tem letu obeležuje več jubilejev

V letošnjem letu družba obeležuje 65 let **Pivke**

perutninarstva, 15 let **skupine Pivka – Delamaris**. »V tem času je podjetje doseglo številne mejnike. Vse to nas dodatno motivira, da ohranjamo bogato tradicijo, inovativnost in povezanost. Verjamemo, da lahko uspehe gradimo tudi v prihodnje, če odpiramo vrata, rastemo v znanju, ostajamo inovativni, povezani in skrbni, ter tako iščemo nove rešitve za današnje in prihodnje generacije,« so izpostavili v **Pivki – Delamarisu**.

Med obiskovalci je bil tudi **Lado Šabec iz Kala**, ki je povedal, da je izredno vesel tega dogodka: »Veste, prvi piščanci, ki so se izvalili v **Pivki**, takrat se je imenovala družba 'Perutninski zavod Kras', so bili v mojih rokah. To je bilo aprila leta 1960. Takrat sem bil še 'mulc' valilničar.«

Pohvale obiskovalcev

Obiskovalce smo vprašali: »Imate za nas dodatno sporočilo, predlog?« Odgovarjajo: »Ostanite še naprej tako dobri in kvalitetni, Hvala za vse, super je bilo. Super ste. Ne. Hvala za čudovit nedeljski izlet. Srečno in uspešno še naprej. Srečno in uspešno naprej. Ostanite tako dobri, kot ste do sedaj. Hvala za lep dan, še posebej pa za degustacije. Bolj morate izpostaviti kvaliteto vaših proizvodov. Več bi želeli informacij o zgodovini, razvoju družbe. Ni pripomb. Prijetno presenečena in hvaležna najinim prijateljem, da sta naju povabila na ta dogodek, tako, da vaš glas potuje tudi na drugi konec Slovenije. Lep pozdrav. Ponovite še kdaj. Naj postane dan odprtih vrat vsakoleten dogodek.«

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nas obiskali, odgovorili na anketo po dogodku (ali še boste) in podpirate delo slovenske živilske industrije.

Skupina Pivka – Delamaris

Zavezani h krepitvi podjetniške skupnosti

Podjetniški inkubator **Perspektiva** deluje na področju spodbujanja podjetništva in inovativnosti v regiji s ciljem postati mednarodno prepoznani center, ki podpira start -upe, krepi obstoječa podjetja in izboljšuje storitve za podjetnike. Vodja inkubatorja **Dolores Keš** je na tiskovni konferenci v začetku oktobra izpostavila, da je njihov glavni cilj ustvariti močno podjetniško skupnost, ki s pomočjo mentorstva, ekspertnih nasvetov in prilagojenih delavnic omogoča rast podjetnikov.

Podpora na več ravneh

Inkubator **Perspektiva** deluje v celotni **Primorsko-notranjski regiji** s svetovalno podporo in prostori v **Postojni, Pivki, Cerknici in Loški dolini**. V prvih osmih mesecih letošnjega leta so podjetniški svetovalci izvedli **432 ur mentoriranja**, poleg tega pa še **272 ur zunanjega mentorstva**. Letos je bilo sprejetih **pet novih inkubiranih podjetij**, skupaj pa je nastalo **osem novih podjetij**, od tega štirje z obliko d.o.o.

Trenutno storitve inkubatorja uporablja **63 podjetij**, od tega jih je **39 inkubiranih**. Kot poseben uspeh izpostavljajo dve podjetji, ki sta uspešno zaključili inkubacijo in zdaj delujeta samostojno na trgu. V svojo skupnost so letos že vključili **šest potencialnih podjetnikov**, še šest pa jih pričakujejo do konca leta.

Uspešen program Biznis in PIP

Med ključnimi dosežki inkubatorja v tem letu je program **Biznis in PIP**, v katerem je sodelovalo **15 podjetnikov** izmed 33 prijavljenih. Program je uspešno zaključilo **13 podjetnikov**, ki zdaj razvijajo poslovne modele svojih podjetij.

Podjetništvo za mlade

Inkubator **Perspektiva** že četrto leto uspešno izvaja podjetniške aktivnosti za mlade na **11 osnovnih in srednjih šolah** v regiji, pri čemer jih podpira pet občin. V septembru in oktobru so izvedli **šest delavnic »Zustvarjalnostjo in inovativnostjo do podjetnosti«**, pri katerih je sodelovalo več kot **450 osnovnošolcev**, v

skupnem obsegu **130 šolskih ur**. Poleg tega so organizirali **10 start-up vikendov**, na katerih je sodelovalo več kot **300 osnovnošolcev in dijakov**, pri čemer so skupaj ustvarili več kot **220 šolskih ur aktivnosti**. Rezultat teh programov je več kot **200 podjetniških idej**, ki so se porodile med mladimi udeleženci. Po besedah inkubatorja ti programi ne spodbujajo le kreativnega razmišljanja, ampak mlade opremljajo s ključnimi podjetniškimi veščinami, ki so pomembne za njihov nadaljnji razvoj.

Podjetniški inkubator Perspektiva na terenu v Pivki

Mrežni podjetniški inkubator **Perspektiva** je v oktobru obiskal pet občin v Primorsko-notranjski regiji. Namen dogodkov je približati se potencialnim podjetnikom, predvsem tistim, ki razmišljajo o podjetniški poti, pa imajo pomisleke ali dvome glede tega, ali je inkubator prava izbira zanje, je povzela **vodja inkubatorja Dolores Keš**. Z zadovoljstvom opaža, da sta obe osnovni šoli, v Pivki in Košani, uspešno kandidirali na razpisu **nacionalne agencije Spirit** za podporo podjetniškim aktivnostim. Poleg tega so podjetniške vsebine vključili v šolski program v okviru tehniških dni, kjer so učenci razvijali zanimive izdelke in storitve, ki so jih nekateri že nadgradili na start-up vikendih. Ekipa PIP bo podprla skupine, ki bodo želele nadaljevati z razvijanjem svojih idej, ob tem pa bodo nudili tudi podporo učiteljem. »Računamo, da se bo katera od idej lahko prijavila na nacionalni program Popri,« je dodala. Izkušnje programa Biznis in PIP na Pivškem kažejo, da se vsako leto pojavljajo ambicioznejši podjetniki, ki razmišljajo širše od lokalnega okolja. »Cilj je tudi spodbujati inovativnost in ambicioznost med podjetji v inkubatorju,« pojasnjuje Dolores Keš. V ta namen izvajajo delavnice v inkubatorju v Neverkah. Proizvodni prostori v Neverkah so že polno zasedeni, zato je cilj v prihodnjem letu, v sodelovanju z Občino Pivka, mladim podjetjem po subvencionirani ceni oddati še preostale pisarne in mize za co-working. Na voljo bodo tudi dvorane in delavnice, ki jih bodo širše oddajali v najem.

Alenka Furlan Čadež, foto: Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva

Doživite Pivko: Okusi Pivke 2024

V Pivki smo september, mesec pivškega turizma, sklenili z dogodkom Okusi Pivke 2024. Vsak vikend v septembru je bil zapolnjen s programom Doživite Pivko, pestrim izborom športnih in kulturnih aktivnosti. Dogajanje smo otvorili s Pohodom po Vilharjevi poti z glasbo in besedo, sledil je ZgodoVikend pod okriljem Parka vojaške zgodovine. Za aktivno doživljanje kulture smo poskrbeli še na Sprehodu od Kala do posestva Ravne. Zadnji vikend v mesecu je zaigral na dušo ljubiteljem glasbe, saj je v soboto potekal mednarodni koncert Glasba brez meja, vrhunec dogajanja pa je bil v nedeljo, 29. septembra, ko se je pred Krpanovim domom odvil že tradicionalni festival Okusi Pivke 2024.

Festival **Okusi Pivke**, ki poteka pod okriljem **Zavoda za turizem Pivka** v sodelovanju s **Skupino Pivka – Delamaris**, se je v nedeljo, 29. septembra že tradicionalno odvil pred Krpanovim domom. V letošnjo edicijo festivala smo zakorakali slavnostno, ob poskočnih melodijah **Postojnske godbe 1808**, ki je s hitrim ritmom napovedala govore podžupanje Občine Pivka, **Majde Godina**, člana uprave Skupine Pivka – Delamaris, **Aleksandra Debevca** in direktorice Zavoda za turizem Pivka, **Jane Gržinič**.

Pester izbor kulinarnih specialitet

Na festivalu so sodelovali gostinci iz celotne regije, ki so obiskovalce navduševali s piščančjimi in ribjimi poslasticami, na voljo pa je bila tudi druga ponudba. Aleš in Anita Zidar, lastnika **Domače Marende**, sta se predstavila s Pivskim hotdogom, paniranimi medaljončki, Pivškimi pohančki, mariniranimi krilci in Kmečkim krožnikom. **Florjan Žnidaršič**, mladi chef iz Cerknice, je pričaral hrustljave piščančje kocke s krompirjevo peno in liofilizirano zelenjavo. **Gostilna Skok** z Bača je sestavljala mini piščančje burgerje in jim dodala pivški pridih, ponujali so tudi špagete v mediteranski omaki. **Boris Novak** je pekel okusne mini filetime na žaru, začinjene po recepturi Skupine Pivka – Delamaris. **Park Šempjtr Pivka** je ponujal prav posebno Pizzo Pivka s piščančjo salamo, obiskovalci pa so lahko poskusili tudi Pizzo Izola s fileti skuše. Ekipa **Lovske družine Javornik Postojna** je skuhala golaž po skrivni lovski recepturi; obiskovalci so lahko izbirali med divjačinskim golažem iz dveh vrst mesa: jelenjega ali jazbečjega. Prikrasani niso bili niti sladokusci: **Vaško društvo Suhorje** je namreč pripravilo njihove znamenite štruklje in druge sladke grizljaje po receptu naših non. Za osvežitev je z **Malim Knezom** poskrbel **Gregor Slavec**, lastnik Kmetije Slavec in tekmovalec letošnje sezone **Štartaj Slovenija**, ki je s svojim domačim kozjim sladoledom osvojil brbončice mladih in mladih po srcu.

Pivška tržnica v duhu lokalnega in mednarodnega povezovanja

Čeprav je majhna, Pivka stremi k širitvi čez meje svoje občine, regije in celo države. Na **Pivški tržnici** je svoj prostor imela pobratena občina **Durach**, s katerimi bo Občina Pivka prihodnje leto slavila 25. obletnico sodelovanja. **Tradicionalno bavarsko** oblečeni so točili njihovo **lokalno pivo**, ki je poskrbelo za osvežitev in

Zmagovalni jazbečki golaž, ki ga je skuhala ekipa LD Javornik Postojna, je zadišal tudi Martinu Krpanu.

pevski pogum obiskovalcev. Predstavljali so se prijatelji iz **Brodskega Stupnika**, ki so ponujali pokušino pravega slavonskega kulena, domače slivove rakije in **slavonsko doživetje** v malem. S svežo, domačo ponudbo so Pivško tržnico popestrili tudi Kmetija Čelofiga in Kmetija Lačman (suhomesnati izdelki), Kmetija Matičnovi in Kmetija Primc (kislo zelje, krompir), Krošnjarstvo Danica Turk s.p. (suha roba), Aranžerstvo suhega cvetja, Janko Vovk s.p. (izdelki iz suhega cvetja), Diana Sedmak s.p. (naravna kozmetika in izdelki iz sivke), Čebelarstvo Medičina in Mila Rosa (čebelji pridelki in naravna kozmetika), PIŠ, Tadeja Pecman Penko s.p. (nakit iz polimernih mas), Luka – Ustvarjalnica Irena (ročno izdelani šivani, pleteni, kvačkani izdelki), Denis Iskra s.p. (brinjevec) in Kmetija Miše (sadje, žganjekuha), Čebelarstvo Šalamun in Kmetija Milharčič (med in čebelji produkti). Za ljubitelje sladkega so bili na voljo tudi Mamini štruklji, Venčka Vatovec s.p. in pa Pikine dobrote z brezglutenskimi palačinkami in vafli.

Živahno vzdušje in pestro dogajanje

Moderator **Blaž Frank**, sodelavec Radia 94, je s svojo mladostno energijo celo popoldne zabaval obiskovalce; uresničil je tudi svojo lansko obljubo in prinesel harmoniko, s katero so skupaj s slovenskimi in nemškimi harmonikaši igrali domače in tuje viže. Dogodek so glasbeno dopolnili tudi **Klapa Jadran iz Tivata**, **Drumarice iz Brodskega Stupnika** in **MIR4 iz Duracha**, živahno pa so zaplesali plesalke in plesalci **Colorado Country Line Dance**.

Tudi najmlajši obiskovalci so imeli razgiban program; celoten čas dogajanja je bil na voljo otroški kotiček, kjer so skupaj z animatorko ustvarjali risove maske, volčja ušesa in domišljijo spravili na papir. Ob 11:30 in 15:30 sta potekali kamišibaj predstavi z naslovom **Drevo volkov**, izvedla pa ju je **Irena Margon** iz **Društva za krajevno zgodovino in kulturo Lipa Pivka**. V Krpanovem domu si je bilo možno ogledati **Center DINA** in razstavo **Volk in mi: od razumevanja do sporazumevanja**. Kamišibaj predstava "Volčje drevo" in razstava "Volk in mi: od razumevanja do sporazumevanja" sta nastali v okviru **projekta LIFE WOLFALPS EU**.

In Naj jed Pivke 2024 je...

Obiskovalci so imeli celo popoldne možnost glasovanja za **Naj jed Pivke 2024**. Glas ljudstva je določil: **tretje mesto**

je pripadlo **Gostilni Skok** in špagetom v mediteranski omaki; na **drugo mesto** se je postavil **Florjan Žnidaršič** s svojimi hrustljivimi kockami; **prvo mesto**, z njim tudi nagrado Skupine Pivka – Delamaris, pa je prejela **Lovska družina Javornik Postojna z jazbečjim golažem**. »Veseli smo, da smo lahko sodelovali na dogodku Okusi Pivke 2024 in dnevu odprtih vrat Skupine Pivka - Delamaris. Obenem se zahvaljujemo Zavodu za turizem Pivka za povabilo in vso podporo. Divjačinska golaža iz jelenjega in jazbečjega mesa sta predstavljala popestritev piščančje in ribje ponudbe jedi na dogodku. V veselje in zadovoljstvo pa nam je, da smo obiskovalce navdušili in si zaslužili naslov Naj Okus Pivke 2024. Za prihodnje leto pa napovedujemo: sprejmemo izziv člana uprave Skupine Pivka - Delamaris, gospoda Aleksandra Debeveca in za obiskovalce pripravimo divjačinsko jed obogateno s piščančjim okusom,« je povedal **Jernej Žgur, predsednik UO LD Javornik Postojna**. Nagrado kreatorju Naj jedi po izboru obiskovalcev sta predala član uprave Skupine Pivka – Delamaris, **Aleksander Debevec**, in direktorica Zavoda za turizem Pivka, **Jana Gržinič**. Nagrado je prejela tudi **Urška Tomažič**, srečna izžrebanka izmed vseh oddanih glasovnic.

Dan odprtih vrat Skupine Pivka – Delamaris

Okuse Pivke soustvarjata Zavod za turizem Pivka in Skupina Pivka – Delamaris, ki je ob tej priložnosti organizirala prvi **Dan odprtih vrat**, kjer so si obiskovalci lahko ogledali tovarno, v kateri nastajajo pravi pivški okusi. Proizvodnja na ta dan ni obratovala, kar je omogočilo brezplačne in vodene ogledе prostorov, skritih pred očmi javnosti.

Drugo leto ponovno z vami, na Okusih Pivke 2025

Festival »Okusi Pivke 2024« je uspešno povezal kulinariko, kulturo in skupnost. Obiskovalci so lahko uživali v raznovrstnih aktivnostih, dobrotah ter glasbenih nastopih, kar je še dodatno okrepilo občutek skupnosti in tradicije v Pivki. Na festivalu se ponovno vidimo prihodnje leto, **28. septembra 2025**, ko bodo potekali Okusi Pivke 2025.

Zavod za turizem Pivka

Florjan Žnidaršič, mladi chef iz Cerknice, je zamešal hrustljave piščančje kocke s krompirjevo peno in liofilizirano zelenjavo.

Boštjan Skok iz gostilne Skok z Bača, ki je sestavljal mini piščančje burgerje in jim dodal pivški pridih, ponujali so tudi špagete v mediteranski omaki.

Nova moč v ekipi Zavoda za turizem Pivka

Ekipi Zavoda za turizem Pivka se je v aprilu pridružila domačinka **Sara Ivačić**, diplomantka Turistike v Portorožu. Sara sicer živi v Ljubljani, se je pa že med študijem in predvsem v diplomski nalogi ukvarjala z razvojem turizma na Pivškem. Zaposlena je kot strokovna sodelavka, njene glavne naloge so promocija naših razstavišč, urejanje spletne strani VISITPIVKA, informiranje javnosti o naših dogodkih v vseh medijih in trženje celovite turistične ponudbe. Sara nas je uspešno zastopala na nekaj sejmihi, sodelovala pri pripravi reklamnih materialov in programov ter izvedbi turističnih dogodkov in doživetij. V ekipo je vnesla mladostno svežino in nove poglede. Glede na številne aktivnosti zavoda in načrte za prihodnost ji izzivov in priložnosti tudi v prihodnje ne bo manjkalo.

Zavod za turizem Pivka

Pivka se predstavlja

Turistična sezona je bila aktivna tudi iz vidika udeležbe na sejmi. **Zavod za turizem Pivka** je namreč glas o pivških razstaviščih ponesel na tri večja sejmišča.

Bistriška tržnica

22. septembra smo se udeležili **Bistriške tržnice 2024**, ki jo organizira **TIC Ilirska Bistrica**. Poleg povezovanja z lokalnimi ponudniki, obrtniki, rokodelci in podjetniki so za obiskovalce pripravili tudi pester podporni program z glasbo in kulinarčnim delom.

Festival za tretje življenjsko obdobje

2. oktobra se je destinacija **Zeleni kras** predstavljala na **Festivalu za tretje življenjsko obdobje F3ŽO** v Cankarjevem domu v Ljubljani. Obiskovalci so na sejmu dobili mnogo informacij o turistični ponudbi celotne destinacije, posamezni ponudniki in muzeji pa so predstavili svoje programe in produkte za skupine. Na festivalu so poleg ekip **Zavoda za turizem Pivka**, **Centra o velikih zvereh DINA** in **Parka vojaške zgodovine** sodelovali tudi **TIC Ilirska Bistrica**, **Notranjski park**, **Notranjski muzej** in **Visit Postojna**.

Sejem narava zdravje

12. oktobra smo se družili na sejmu **Narava zdravje 2024**, ki je potekal na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Pod okriljem **Ministrstva za naravne vire in prostor** se je namreč predstavljala **Skupnost naravnih parkov Slovenije**, katere del je tudi **Krajinski park Pivških presihajočih jezer**. Ekipi parka smo se pridružili tudi v **Zavodu za turizem Pivka** in **Centru DINA Pivka**,

z nami pa so se predstavljali strokovni kolegi iz **Parka Škocjanske jame**. Odziv je bil fantastičen, program pa izjemno pester. Poleg zanimivih vsebin naravnih parkov in idej za jesenske izlete so obiskovalci spoznavali živali iz kmečkega kotička in številne druge razstavljalce v treh stavbah Gospodarskega razstavišča. Vzporedno s sejmom **Narava zdravje** je potekala že 30. razstava **BioExo**.

Zavod za turizem Pivka

Sprehod od Kala do posestva Ravne

V okviru septembrskih dogodkov **Zavoda za turizem Pivka** so se pohodniki pod vodstvom Igorja Gardelina sprehodili od Kala do posestva Ravne.

Med potjo je **Gardelin** predstavil različne mejnike posestva ter izpostavil značilne suhe zidove, ki so del kraške kulturne dediščine. Na posestvu **Ravne** so pohodniki najprej obšli urejene pašnike **Kobilarne Lipica** in nato obiskali dvorec, kjer so ob slikah nekdanjih lastnikov izvedeli marsikaj zanimivega o bogati zgodovini dvorca in njegovih prebivalcih, pomembnih osebnostih, ki so v različnih obdobjih zaznamovale ta prostor.

Sprehod je ponujal vpogled tudi v arhitekturne značilnosti pritličja **dvorca Ravne** in hlevov **Kobilarne Lipica**, obiskovalci pa so na notranjem dvorišču poskusili domače dobrote **Kmetije Biščak**, med njimi različne žgane pijače, jabolka in jabolčne krljce. Za prijetno vzdušje je poskrbela **Ženska vokalna skupina Šmihel**.

Ob povratku na **Kal** so si pohodniki ogledali še značilno »štirno«, ki je del lokalne dediščine, in razpravljali o tem, da si bodo prihodnje leto vzeli več časa za raziskovanje te zanimive vasi. Dogodek je bil uspešen, obiskovalci pa

so izrazili upanje, da bo dvorec Ravne v prihodnje postal živahen center kulturnega in turističnega dogajanja v regiji.

Zavod za turizem Pivka

Pester obisk razstavišč in počitniških aktivnosti v Pivki

Jeseni sta **Center DINA** in **Ekumuzej Pivških presihajočih jezer** privabila veliko obiskovalcev, ki so spoznavali velike zveri, presihajoča jezera in varovanje narave. Med jesenskimi počitnicami so v **Pivki** organizirali brezplačne aktivnosti. **Zavod za turizem Pivka** je v sodelovanju s **Triglavskim narodnim parkom** izvedel delavnico o življenju poključskih gozdov, ki je pritegnila tako šolarje kot vrtčevske otroke. Otroci so se preizkusili tudi v ustvarjanju stop-motion animacij, njihov animirani film pa bo na ogled na socialnih omrežjih **Visit Pivka**.

Nov cikel brezplačnih delavnic sledi **30. in 31. decembra**. Pridružujemo si pravico do spremembe programa. Za vsa vprašanja smo na voljo na info@visitpivka.si ali **+386 (0) 30 644 799**.

Zavod za turizem Pivka

Urniki razstavišč

Zimski urnik za razstavišča pod okriljem Zavoda za turizem Pivka velja od novembra do februarja. **Center DINA** je odprt med tednom od 11.00 do 14.00, ob vikendih, praznikih in šolskih počitnicah pa od 10.00 do 16.00. **Ekumuzej Pivških presihajočih jezer** je med tednom dostopen po

predhodnem dogovoru, ob vikendih, praznikih in šolskih počitnicah pa prav tako med 10.00 in 16.00. Občani Pivke imajo v obe razstavišči prost vstop.

Zavod za turizem Pivka

Neobičajne muzejske izkušnje v podmornici in med zvermi

V **Parku vojaške zgodovine v Pivki** lahko celotna družina vstopi v pravo diverzantsko podmornico! Na vodenem ogledu notranjosti podmornice spoznajo, kako so podmorničarji delali in živeli na globini več kot 150 metrov. Starši in otroci, višji od 135 cm, se lahko preizkusijo tudi v simulaciji letenja z nadzvočnim letalom MiG-21.

Center o velikih zvereh DINA Pivka pa v čarobnem gozdu s pomočjo multimedije, virtualne resničnosti in 10

interaktivnih postaj predstavlja tri zveri naših mogočnih gozdov: medveda, volka in risa. Vsebine v **DINI** so prilagojene in primerne za samostojne ogleds vseh generacij, od vrtčevskih otrok do upokoencev.

Celoten nabor idej za družinska doživetja na območju **Zelenega krasa** si lahko ogledate na spletnih straneh zelenikras.si ali visitpivka.si.

Zavod za turizem Pivka

Za praznike podarite doživetja

V prazničnem času, ko je iskanje posebnih daril za najbližje v polnem teku, so darilni boni odličen način, da podarite unikatno pustolovščino za vso družino. Z obiskom **Ekumuzeja Pivških presihajočih jezer**, ki je vstopna točka v krajinski park, bodo obdarovanci na inovativen način odkrivali kraški svet in skrivnosti presihajočih jezer. Poleg tega lahko izberete bon za **Center o velikih zvereh DINA**, kjer lahko s pomočjo VR očal pokukate v svet velikih zveri in na 10 interaktivnih postajah odkrivате skrivnosti medvedov, volkov in risov.

Darilne bone za posameznike ali družine lahko trenutno kupite na recepciji **Krpanovega doma**, v pripravi pa je tudi spletna trgovina, ki bo omogočila nakup bonov v digitalni obliki.

Zavod za turizem Pivka

Koline

Tradicionalni **Festival kolin na Zelenem krasu** se bo letos raztegnil kar čez tri jesensko-zimske mesece, od novembra 2024 do konca januarja 2025. S kulinarčno akademijo, kulinarčnimi dogodki na temo kolin ter s ponudbo menijev pri posameznih gostinskih ponudnikih bo tako utrdil sloves tudi gastronomsko privlačne destinacije. Dogajanje pripravlja **RRA Zeleni kras** v sodelovanju z gostinci in občinskimi zavodi za turizem.

Od novembra 2024 do februarja 2025 bodo koline v sodobni različici ter druge, s kolinami povezane jedi,

ponujale gostilne in lokali. Med jedmi iz lokalnih in sezonskih sestavin boste poleg klasičnih pečenic, krvavic, svinjske prate in ocvirkov s tradicionalnimi prilogami lahko poskusili tudi ocvrte vampe, polento s prekajeno klobaso ali pršutom in številne druge.

V občini Pivka se bosta predstavili **Gostilna Špelca** in **kmetija Pri Andrejevih**.

Zavod za turizem Pivka, foto: Simon Avsec

Ideja za izlet: družinska doživetja zelenega krasa

Destinacije pod okriljem **Zelenega krasa** so tematsko povezale doživetja in ustvarile edinstvene predloge za družinske izlete po celotni regiji. V dve kategoriji so se uvrstili tudi **Ekomuzej Pivških presihajočih jezer** (Jezerske dogodivščine), **Center DINA** in **Park vojaške zgodovine** (Neobičajne muzejske izkušnje).

Jezerske dogodivščine za vse letne čase

Ekomuzej Pivških presihajočih jezer je idealen cilj za družine, ki želijo poglobljeno doživeti bogato dediščino **Zelenega krasa**. Kot vstopna točka v krajinski park na interaktiven način predstavlja skrivnosti kraških voda. Obiskovalci se lahko samostojno odpravijo na Lov na jezero, kjer skozi namige v rimah odkrivajo pot do **Petelinjskega jezera**, najbolj zavzeti mladi raziskovalci pa lahko območje raziskujejo z Young ranger beležko. Na pustolovski potep se lahko odpravite tudi do **Cerkniškega jezera** in si v **Centru za obiskovalce** ogledate interaktivno razstavo, ali pa se po poti Drvošec samostojno sprehodite s knjižico Jezerska dogodivščina.

November v Kinu Pivka

Novembrski program v Kinu Pivka je ponovno pester. Ko se dnevi krajšajo in se zunaj ohladi, postane kino odlična izbira za preživljanje prostega časa. V prejšnji številki smo že predstavili naš novi program, razdeljen v tri sklope, tokrat pa vas vabimo na ogled projekcij, ki smo jih pripravili za vas.

V sklopu art kino programa, označenega z rdečo barvo, bomo prikazali tri izbrane filme. Začnemo s komično dramo **Gospodinjstvo za začetnike**, nato sledi iranski film **Moja najljubša torta**, za zaključek pa smo vključili kultno klasiko **Pod udarom zakona** iz leta 1986, v režiji Jima Jarmuscha. Vsi četrtkovi filmi se začnejo ob 19. uri, pred vsakim pa vas pričaka še kratek uvodnik.

Mlajši gledalci bodo novembra izbirali med štirimi sobotnimi mini projekcijami programa, označenega z roza barvo. Mesec smo uvedli z ganljivim filmom o prijateljstvu, sprejemanju drugačnosti, razdvojenosti med čustvi in pričakovanji družbe ter o spletnem nasilju, z naslovom **Lars je LOL**. Sledi animirani film o izumitelju Leonardu da Vinciju - **Veliki izumitelj**. Tretjo soboto si bo mogoče ogledati animirani film **Divja robotka**, zadnja sobota pa je rezervirana za projekcijo slovenske napete detektivske pustolovščine **Tartinijev ključ**. Vse sobotne mini projekcije so na sporedu ob 16. uri.

Oranžni oziroma splošni kino program tokrat prinaša dve nadaljevanji priljubljenih filmskih uspešnic, biografski film in najnovejši film legendarnega režiserja Francisa Forda

Coppole. Mesec smo otvorili s projekcijo filma **Joker: Norost v dvoje**, kjer se Joaquinu Phoenixu pridruži Lady Gaga v vlogi Harley Quinn.

Sledil je biografski film o letošnjem ameriškem predsedniškem kandidatu Donaldu Trumpu, **Pripravnik**, ki prikazuje začetke njegove kariere v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja.

Tretjo soboto v mesecu bomo uživali ob epskem nadaljevanju uspešnice Ridleyja Scotta, **Gladiator II**.

Program zaključujemo s projekcijo Coppolovega filma **Megalopolis**, projekta, o katerem je razmišljal več kot štirideset let in ki je pravkar končal svojo festivalsko turnejo. Splošni kino program poteka vsako soboto ob 19. uri.

Aktualni program najdete na naši spletni strani - <https://visitpivka.si/kino-pivka/> in na naši Facebook strani. Prijavite pa se lahko tudi na naš e-novičnik. Povezava se nahaja na naši FB strani. Če ga ne najdete, nas lahko vedno "pocukate" na naš email (kino.pivka@pivka.si) in dodali vas bomo na listo obveščanja.

Se vidimo v kinu!

Silvija Šutej, Kino Pivka, Zavod za turizem Pivka

Program November

Četrtek, 7. 11. 2024 — 19:00 Gospodinjstvo za začetnike Domačinstvo za početnike — Romična drama, 2023	Sobota, 9. 11. 2024 — 16:00 Lars je LOL Lars er LOL — Mladinski film, 2023	Sobota, 9. 11. 2024 — 19:00 Joker: Norost v dvoje Joker: Folie à deux — Muzikal/triler, 2024
Četrtek, 14. 11. 2024 — 19:00 Moja najljubša torta Kayke mahboobe man — Romantična komedija, 2024	Sobota, 16. 11. 2024 — 16:00 Veliki izumitelj The Inventor — Animirani film, 2023	Sobota, 16. 11. 2024 — 19:00 Vajenec The Apprentice — Biografska drama, 2024
Četrtek, 21. 11. 2024 — 19:00 Pod udarom zakona Down By Law — Komedija/kriminalka, 1986	Sobota, 23. 11. 2024 — 16:00 Divja Robotka Wild robot — Animirani film, 2024	Sobota, 23. 11. 2024 — 19:00 Gladiator II Gladiator II — Akcija/avantura film, 2024
	Sobota, 30. 11. 2024 — 16:00 Tartinijev ključ Tartinijev ključ — Mladinski film, 2024	Sobota, 30. 11. 2024 — 19:00 Megalopolis Megalopolis — Drama, sci-fi, 2024

Kino Pivka

Prehod v jesenski čas v centru Dina Pivka

Z začetkom jeseni je Center Dina Pivka nadaljeval z dogodki, ki povezujejo lokalno skupnost, naravoslovje in izobraževalne vsebine. Obiskovalci so imeli priložnost prek razstav, delavnic in strokovnih obiskov bolje spoznati življenje velikih zveri ter njihov pomen in sobivanje z njimi v slovenski naravi.

Dogodki in sodelovanja

Na pobudo **Roberta Smrdelja**, župana Občine Pivka, je 19. septembra v Centru o velikih zvereh DINA potekalo **srečanje Interesne posvetovalne skupine za sodelovanje pri upravljanju velikih zveri**. Skupino je imenovalo **Ministrstvo za naravne vire in prostor**, namenjena je širši razpravi in vključevanju različnih pogledov v ukrepe upravljanja velikih zveri v Sloveniji. Po konstruktivni razpravi je sledil voden ogled Centra DINA in terenski obisk kmetije Sedmak na Jurščah.

Strokovni sodelavki **Zavoda za turizem Pivka in Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera (Občina Pivka)** sta z aktivnostmi za učence gostovali na dogodku **Triglavskega narodnega parka**. V Centru Triglavsko roža na Bledu sta izvedli delavnice, prek katerih so udeleženci spoznali prebivalce parka – od najmanjših do največjih – velikih zveri.

Z vsebinami o volkovih smo sodelovali na dogodku **Okusi Pivke**. Otroci so uživali v otroški **kamišibaj predstavi Drevo volkov**, ki jo je izvedla Irena Margon iz Kulturnega društva Lipa Pivka. Na ogled je bila tudi **razstava Volk in mi: od razumevanja do sobivanja**, ki predstavlja fotografije in pripovedi o pomenu sobivanja z volki. Razstava in predstava sta nastali v okviru projekta LIFE WolfAlps EU.

Oktobra smo v sklopu projekta LIFE Varna paša, katerega partner je **Občina Pivka**, gostili delegacijo iz **Montane, ZDA**, in pokrajine **Trentino, Italija**. Predstavniki obeh držav so si ogledali naš center, kjer smo jim predstavili različne načine interpretacije vsebin o velikih zvereh in sobivanju z njimi. Po terenskem delu so si ogledali še Ekomuzej Pivških presihajočih jezer, sledilo je predavanje in predstavitev organizacije Blackfoot Challenge.

V sodelovanju z **Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani** je **Center Dina** izvedel izobraževalni dogodek v okviru **projekta ULTRA**. Udeleženci so se sprehodili skozi center in prek interaktivnih postaj spoznali različne pristope za interpretacijo in povezovanje kompleksnih vsebin, s poudarkom na prilagajanju za različne ciljne skupine. Obisk je vključeval tudi predstavitev didaktičnih materialov in raziskovalnih pripomočkov, ki jih uporabljamo pri delavnicah ter prilagoditve za slepe in slabovidne.

Center Dina kot partner sodeluje v mednarodnem Interreg projektu **CiBioGo**, kjer je slovenski partner **Zavod za gozdove Slovenije**. Naša strokovna sodelavka se je oktobra udeležila "peer-to-peer" srečanja v **Latviji**, kjer so spoznavali dobre prakse komuniciranja ter vključevanja javnosti v upravljanje in varstvo narave.

Delovni obisk v Latviji, foto H.Š.Mandelj

Razstava_volkovi, foto H.Š.Mandelj

ULTRA-mikrodokazila: skupina pri zemljevidu DINA, foto Ana Pšeničnik

Uspešen začetek nove sezone otroškega abonmaja Piščanec Peter

S predstavo **Buča debeluča** (Gledališče Pravljičarna) smo tretji četrtek v oktobru otvorili novo sezono otroškega abonmaja **Piščanec Peter**. Vse do marca bo vsak tretji četrtek v mesecu na sporedu pester nabor otroških predstav različnih izvajalcev. Prek pripovedovanja, glasbe in lutk bomo spoznali različne zgodbe, se smejali in tudi kaj naučili. Do konca sezone se bodo zvrstile sledeče predstave:

- 19. december **PRAZNIČNA POMOČ** (Lutke Pika Poka) - brezplačna predstava*
- 16. januar **VELIK LONEC, MAJHNA MIŠ** (Hiša otrok in umetnosti)
- 20. februar **HIŠICA IZ KOCK** (Hiša otrok in umetnosti)
- 20. marec **POŠASTOZAVRI IN JABOLKO SPORA** in **DELAVNICA DEŽELA DINOZAVROV** (Gledališče Bičikleta in KUD Galerija C.C.U.)

Za ogled predstave je na voljo še nekaj prostih mest. Odločite se lahko za nakup abonmaja, mogoč pa je tudi nakup vstopnic za posamezne predstave. Za več informacij nam pišite na info@visitpivka.si ali se 20 minut pred začetkom predstave oglasite na recepciji Krpanovega doma.

Abonma sofinancira Perutnina Pivka.

*Praznično predstavo, ki bo na sporedu 19. decembra, otrokom podarja Občina Pivka, prost vstop velja tudi za ne-abonente.

Dina Pivka

Obisk zaposlenih kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

1. oktobra sta **Zavod za turizem Pivka in Krajski park Pivška presihajoča jezera, Občina Pivka** v Ekomuzeju Pivških presihajočih jezer gostila zaposlene iz Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS). Obisk skupine je organizirala **Majda Godina, podžupanja Občine Pivka**. Udeležence je uvodoma pozdravila **Jana Gržinič, direktorica Zavoda za turizem Pivka**.

Tadej Kogovšek, vodja Krajskega parka Pivška presihajoča jezera (KPPPJ), je skupini predstavil značilnosti parka in pokrajine, prioritete upravljanja parka ter sodelovanje z lokalnimi kmeti, ki je ključno pri upravljanju s kmetijskimi površinami v parku.

Med vodenim ogledom Ekomuzeja, ki je vstopna točka v park, je predstavil geološke in hidrološke značilnosti parka ter izzive, s katerimi se soočajo zaradi onesnaževanja. Poudaril je nujnost iskanja kompromisov pri upravljanju s tem občutljivim območjem, ki ga ogrožajo tudi podnebne spremembe.

V sodelovanju s strokovno ekipo parka Zavod za turizem izvaja aktivnosti v okviru **EIP projekta Prispevek kmetij k blaženju in prilagajanju na podnebne spremembe preko koncepta ekosistemskih storitev**, katerega aktivnosti in cilje smo udeležencem predstavili.

Skupina si je ogledala tudi kratek film s čudovitimi posnetki parka v različnih letnih časih, ki je dodatno osvetlil naravne lepote in posebnosti Pivških presihajočih jezer.

Dina Pivka

Pivška presihajoča jezera med prejemniki slovenske nagrade Natura 2000

Občina Pivka, Krajinski park Pivška presihajoča jezera, je 7. novembra prevzela slovensko nagrado Natura 2000 v kategoriji družbeno-gospodarske koristi, in sicer za prijavo Delovanje Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera – z varovanjem narave krepimo kakovost bivanja domačinov. Pred tem so slovenske nagrade Natura 2000 prevzeli že Javni zavod Kozjanski regijski park, Javni zavod Triglav narodni park (dve nagradi) in ekipa BioBlitz Slovenija. Preostale štiri nagrajence bodo razkrili na naslednjih postajah turneje slovenske nagrade Natura 2000 do konca novembra.

Slovensko nagrado Natura 2000 sta prevzela Robert Smrdelj, župan Občine Pivka, in Tadej Kogovšek, vodja Krajinskega parka. »V čast nam je, da je bilo naše prizadevanje za varstvo narave prepoznano kot primer dobre prakse upravljanja območja z visoko biotsko pestrostjo. To pa ni le pohvala za naše delo, ampak za skupno delo vseh prebivalcev občine, kmetov, ponudnikov, lastnikov in drugih, ki to pokrajino zgledno vzdržujejo že stoletja in so nanjo ponosni,« je ob prejemu nagrade povedal župan Robert Smrdelj. Vodja Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera Tadej Kogovšek je dejal, da je »nagrada pohvala in zahvala ekipi Krajinskega parka, sodelavcem občinske uprave, sodelujočim strokovnjakom, domačinom za večletna prizadevanja in prispevek k ohranjanju pestre narave na Pivškem.« Maja Cipot, vodja LIFE integriranega projekta za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji (LIFE-IP NATURA.SI) na Ministrstvu za naravne vire in prostor, je izpostavila konkretne rezultate parka na terenu, »ekipa Občine Pivka je pokazala zavzetost za varstvo narave v sodelovanju z domačini, ki jih vključuje v praktično vse aktivnosti. Varstvo narave in hkraten razvoj skupnosti pod okriljem Občine je vsekakor med slovenskimi primeri dobre prakse varstva narave.«

Devetčlanska strokovna žirija je pri ocenjevanju prijave Občine Pivka, Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera, izpostavila jasno opredeljene cilje in rezultate ter visoko učinkovitost. Občina je prevzela pobudo pri varovanju narave na lokalni ravni ter zagotovila uspešno upravljanje narave z neposrednimi koristmi za prebivalce

zavarovanega območja. Trajnost se zagotavlja s primerno sistemsko ureditvijo in izkazano podporo lokalnih deležnikov, ki jim je med drugim omogočeno sodelovanje pri sprejemanju upravljalških odločitev. Varstveni in razvojni cilji upravljanja krajinskega parka so jasno opredeljeni in podprti s primerno sistemsko ureditvijo, njihova ambicioznost pa seveda zahteva aktivno delovanje na daljše časovno obdobje.

Kratka predstavitev zmagovalne prijave Delovanje Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera – z varovanjem narave krepimo kakovost bivanja domačinov Območja Nature 2000: Javorniki-Snežnik in Snežnik-Pivka

Naziv prijavitelja: Občina Pivka, Krajinski park Pivška presihajoča jezera

Partnerji in sodelujoči: Lokalno prebivalstvo; Občina Pivka, župan in občinski svet Občine Pivka; Društvo Drobnovratnik; Ministrstvo pristojno za naravo; Zavod RS za varstvo narave; Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica; Zavod za turizem Pivka; Zavod za gozdove Slovenije; Fakulteta za matematiko naravoslovje in informacijske tehnologije (FAMNIT); Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU; Skupnost naravnih parkov Slovenije; Katoliška cerkev; Gospodarske družbe (npr. KOVOD, Publikus, KARSO); Strokovnjaki posameznih področij

Kratka predstavitev: V nominacijo so vključili 5-letno delovanje Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera na področju varstva narave. Temelji za uspešno delo so rezultat 15-letnih prizadevanj Občine Pivka za ohranjanje narave na območjih Natura 2000 Javorniki-Snežnik in Snežnik-Pivka. Občina Pivka je v sklopu neuspešne ustanovitve Regijskega parka Snežnik prepoznala ohranjeno naravo kot pomemben potencial za nadaljnji razvoj. Nadaljevala je aktivnosti s ciljem ustanovitve zavarovanega območja s strani lokalne skupnosti. S podporo lokalnega prebivalstva in pomembnih deležnikov je leta 2014 ustanovila Krajinski park Pivška presihajoča jezera, ki letos praznuje 10-letnico delovanja.

V nominacijo so vključili aktivnosti Krajinskega parka kot modela upravljanja območij z visoko naravovarstveno

vrednostjo s ciljem varstva narave, izboljšanja kvalitete bivanja prebivalcev in sonaravnega razvoja območja.

Pri delu se povezujejo s strokovnjaki s posameznih področij, s katerimi iščejo rešitve s pozitivnim učinkom na naravo, družbo in lokalno gospodarstvo. Aktivnosti parka povezujejo ukrepe s področja varstva narave, kmetijstva, turizma, okolja, izobraževanja in gozdarstva. Izpostavljajo ukrepe na področju kmetijstva, kot so obnova in vzdrževanje travnikov, v katere uspešno vključujejo lokalna kmetijska gospodarstva in prispevajo k izboljšanju učinkovitosti kmetij.

Z ukrepi za izboljšanje stanja okolja (čiščenje jam, skrb za pitno vodo) prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja

lokalnega prebivalstva.

Sodelujejo pri razvoju turistično-interpretacijskih vsebin (Center o velikih zvereh Dina Pivka, Ekomuzej Pivških presihajočih jezer) ter krepijo prepoznavnost krajinskega parka in celotne občine Pivka.

Z aktivnostmi ozaveščanja in informiranja lokalnega prebivalstva in obiskovalcev so razširili zavedanje o pomenu ohranjanja narave za kvaliteto bivanja ljudi. Verjamejo, da z omenjenimi aktivnostmi usmerjajo nadaljnji sonaravni razvoj območja.

Vir: Slovenska nagrada Natura 2000

Naravna dediščina ob Vilharjevih poteh

Kotanja Kalskega jezera z gradom Kalc v ozadju ob letošnjem pohodu.

Na spominskem pohodu **Po Vilharjevih poteh**, ki se tradicionalno odvija v začetku septembra, spoznavamo tudi **naravno dediščino Zgornje Pivke z reko Pivko in Pivškimi presihajočimi jezери**. Pohod z izhodiščem v **Zagorju** nas vodi po **Pivščah** z izvirom **reke Pivke**, mimo **Kalskega jezera** do **Knežaka** in nato do **gradu Kalc**.

V odprti **kraški kotanji** z izvirom **reke Pivke** je tudi več manjših občasnih izvirov, večji pa so izviri **Videmščice** v **Videmskem dolu** (v smeri **Knežaka**). Ob lanskem pohodu je bil izvir **Pivke** aktiven, ob letošnjem pa je bila struga **Pivke** suha. Pohod poteka ob strugi **Pivke** pod njenim izvirom, nato prečka strugo **Videmščice** in se vzpne ob kotanji **Kalskega jezera**, od koder se odpirajo lepi razgledi na to presihajoče jezero z **gradom Kalc** v daljavi. Tako tudi prečkamo mejo med občinama **Pivka** in **Ilirska Bistrica**.

Kalsko jezero je poglobljeno v teraso, s katere se kraška kotanja pri **Knežaku** spušča v dolino reke Pivke pri njenem izviru. V severnem delu jezerske kotanje je umetni odvodni

jarek, ki je speljan v **Pivko** preko pritoka **Videmščica** malo pred njenim izlivom v **Pivko**. Jezero se pojavlja v sedanji kotanji (v smeri **Bača**), ki se zarašča, lahko pa se tudi razširi na višje osušeno dno jezerske kotanje ob jarku. Novejši poseg je bil izveden februarja 2014 ob izjemno visokih vodah (po žledu), ko so nad **Kalskim jezerom** izkopali jarek, po katerem je voda odtekala iz poplavnega območja okoli **Knežaka** v jezersko kotanjo. Ob naslednji izjemno veliki ojezeritvi novembra 2014 je jezero pokrivalo skoraj celotno dno **jezerske kotanje**. To je bila po vsej verjetnosti posledica velikega dotoka vode po tem jarku.

Pot iz **Knežaka** do **gradu Kalc** nas vodi v bližini še enega presihajočega jezera. To je jezero v **Velikem dolu** (za **Kalcem**), ki se v primerjavi z bližnjima jezeroma, **Kljunovim ribnikom** in **Kalskim jezerom**, pojavlja redkeje.

Tina Kirn

Skupaj za trajnostni razvoj

20. novembra je v Ekomuzeju Pivških presihajočih jezer izzvenela predstavitev udejanjanja poslanstva celostnega upravljanja UNESCO biosfernega območja Kras in porečje Reke v širjenju v okviru leta 2014 vzpostavljenega sistema odborov. Odborniki in koordinatorji so z njo v letošnjem letu gostovali že v Divači, Ilirski Bistrici in na Kozini, saj se do sedaj 60.000 ha veliko biosferno območje, ki ga od leta 2004 koordinira Park Škocjanske jame, v kratkem širi na skupno 105.000 ha, ki bo ob pivški občini vključevalo še ozemlja vseh ostalih naštetih občin. Predstavitve so bile obenem mišljene tudi kot prijazno povabilo k sodelovanju in mreženju vseh zainteresiranih posameznikov in organizacij na biosfernem območju.

Skladno s poslanstvom UNESCO programa MAB (Man and Biosphere) so odbori, namenjeni vključevanju in sodelovanju lokalnega zainteresiranega prebivalstva in organizacij pri izvajanju nalog varstva in trajnostnega razvoja biosfernega območja. Člani odborov s sodelovanjem pridobivajo kakovostno znanje in se z aktivnostmi, ki rastejo iz njihovih pobud in skladno z razpoložljivim časom, udeležujejo na področju vrednotenja, popularizacije, varovanja in upravljanja naravne in kulturne dediščine na tem območju ter s tem skladnega trajnostnega razvoja in njegovega vključevanja v vsakdanje življenje lokalnih skupnosti.

Od leta 2014 delujeta **Odbor za varstvo narave** in Odbor za varstvo kulturne dediščine. Odbor za varstvo narave se lahko med drugim pohvali s sodelovanjem pri monitoringu netopirjev in popisu orhidej, izdelovanjem gnezdilnic, izvedbo akcije Pomagajmo žabicam, izobraževanjem na različnih predavanjih, sodelovanjem na čistilnih akcijah, obveščanjem javnosti preko občinskih glasil, s podporo in pomočjo naravovarstveni službi PŠJ ter publikacijo "Orhideje v parku Škocjanske jame".

V okviru **Odbora za varstvo kulturne dediščine** pa lahko izpostavimo razstavo »Vodni viri in Južna železnica na Biosfernem območju Kras in porečju Reke«, projekt Arheologija za vsakogar, s pregledno razstavo članov odbora o drobcih kulturne dediščine na našem območju z naslovom Naše dragocenosti, organizacijo koncerta MePZ Divača v cerkvi sv. Helene na Gradišču, fotografsko razstavo Pripoved mlinov v objemu reke Reke danes, dediščinske pohode po cerkvicah na vzhodnem delu biosfernega območja z naslovom Romanja k fari, ozaveščevalne zloženke za prebivalce območja, izdelane v okviru strokovnih delavnic vezanih na posamezne segmente kulturne dediščine, video dokumentiranje pod naslovom Impresije epidemije, virtualno fotografsko razstavo Šege in navade ter gospodarska znanja in veščine v porečju Reke ter večletno sodelovanje pri mednarodnem dogodku Evropski dnevi arheologije s Knjižnico Makse Samsa.

Leta 2022 je bil ustanovljen Odbor za čisto Reko, leta 2023 pa so se v Odbor za sonaravni razvoj združili dotedanji Odbor za trajnostni turizem, Odbor za podjetništvo in Odbor za proizvajalce in ponudnike. V okviru **Odbora za čisto Reko** so se posvetili organiziranemu zbiranju folij

za zavijanje bal v ABROC zabojnikih v zbirnih centrih in obveščanjem kmetov o zbiranju, izvedli so okroglo mizo Popis ovir na reki Reki v Knjižnici Makse Samsa, popis stanja porečja in priklopov gospodinjstev na male čistilne naprave in izvajajo nadzor stanja reke Reke. **Odbor za sonaravni razvoj** pa je v prvem letu delovanja vzpostavil adremo za medsebojno obveščanje ponudnikov biosfernega območja, vzpostavil promocijsko-prodajno stojnico na sprejemnem centru parka Škocjanske jame ter skrbel za izmenjavo dobrih praks in medsebojno promocijo ponudnikov z območja.

Vsak odbor ima svojo demokratično izvoljeno predsednico, v JZ PŠJ pa svojega koordinatorja. Na dogodku so bogato in pomembno dosedanje delo odborov, ki jih trenutno koordinirajo, predstavile njihove predsednice Sitka Tepeh za varstvo narave, Špela Prunk za varstvo kulturne dediščine, Tina Milostnik za čisto Reko in Alenka Volk za sonaravni razvoj.

Ob tej priložnosti je bila na ogled postavljena fotografska razstava Orhideje v parku Škocjanske jame Odbora za varstvo narave, ki si jo bo moč ogledati do sredine decembra.

Vsi, ki si želite biti vključeni in sodelovati v okviru e-skupine za izmenjavo informacij o dogajanju na našem biosfernem območju (novice, vabila, ...) na področju trajnostnega razvoja, pišite na darja.kranjc@psj.si.

Vabljeni k sodelovanju in mreženju z nami!

Darja Kranjc, Park Škocjanske jame

Park vojaške zgodovine na letni znanstveni konferenci združenja ICOMAM v Veliki Britaniji

Med 29. septembrom in 4. oktobrom je v Londonu potekala letna strokovna konferenca **združenja ICOMAM**. Mednarodno združenje vojnih in vojaških muzejev ICOMAM deluje v okviru svetovnega muzejskega združenja ICOM, ki vključuje večino svetovnih muzejev s tega področja. Leta 2022 je bil na jesenski generalni skupščini ICOMAM-a kot predstavnik Srednje Evrope v odbor za 3-letni mandat izvoljen **direktor Parka vojaške zgodovine mag. Janko Boštjančič**.

Letošnjo konferenco sta organizirala **britanski Nacionalni vojaški muzej** (National Army Museum) s sedežem v londonski četrti Chelsea ter **Kraljeve orožarne** (Royal Armouries), ki delujejo na treh lokacijah, in sicer v londonski trdnjavi Tower, Leedsu ter v Fort Nelsonu v Portsmouthu. Gostitelji so opozorili na dejstvo, da dogodek organizirata sicer sorodni inštituciji, ki pa se pomembno razlikujeta glede svoje starosti. Nacionalni vojaški muzej, ustanovljen leta 1960, je namreč eden od najmlajših nacionalnih muzejev, medtem ko je Kraljeva orožarna eden od najstarejših britanskih muzejev, saj njen nastanek sega v 15. stoletje.

Mednarodne konference se je letos udeležilo preko 80 strokovnjakov s celega sveta. Konferenca se je začela s slavnostnim sprejemom v **londonskem Towerju**. V prvih dveh dneh konference so udeleženci predstavili strokovne referate o konzervaciji eksponatov, razvoju vojaške opreme in orožja, uporabi najnovejših tehnologij v muzejih itd.

Organizatorji so se izjemno potrudili tudi s pripravo študijske ture, ki je obsegala ogled muzejskega depoja Nacionalnega vojaškega muzeja v kraju **Stevenage**, kjer poleg uporabe najsodobnejših konzervatorskih pristopov do ohranjanja muzejskih predmetov pristopajo tudi z veliko mero pragmatičnosti tako v zbiralni politiki kot tudi zaščiti zbirk.

Sledil je ogled lokacije **Kraljeve orožarne** v Leedsu. Gre za namensko grajen muzej, ki je bil dokončan 1996, njegova izgradnja pa je stala 42,5 milijonov funtov. V nov muzej je bil preseljen velik del zbirke iz londonskega Towerja. Lokacija v Leedsu je bila izbrana tako z željo po razpršitvi nacionalnih muzejev, s čimer so se odmaknili od koncentracije v Londonu, hkrati pa so želeli revitalizirati tudi takrat zapuščen lokacijo ob Leedskih dokih. Po skoraj 30 letih je očitno, da je bila investicija v nov muzej upravičena, lokacijo si letno namreč ogleda preko 250.000 obiskovalcev, celotno območje pa je zaživelo z novimi razvojnimi perspektivami.

V zadnjem delu študijske ture so si udeleženci konference ogledali ostanke **gradu Kenilworth** in muzejski kompleks v **Bletchley Parku**, kjer je med drugo svetovno vojno potekal ključni del operacije Ultra, v okviru katere so zlomili šifro Enigme in tako bistveno pripomogli k poteku in izidu vojne. Strokovne ogleda so zaključili na **gradu Windsor**, ki je tudi ena izmed kraljevih rezidenc in t. i. »delovni« grad, ki ga kljub množicam turistov še vedno uporabljajo člani britanske kraljeve družine.

Srečanje je bilo pomembno tudi z vidika vzpostavljanja novih povezav s partnerskimi institucijami in posamezniki, vsekakor pa so se okrepile obstoječe in vzpostavile nove dragocene povezave tudi s tujimi partnerji.

Park vojaške zgodovine, foto: Boštjan Kurent

Predstavitev knjige Pekel na nebu in zemlji v Mariboru

14. oktobra je ob obeležitvi 80-letnice bombardiranja Maribora potekala predstavitev knjige **zgodovinarja Saša Radovanoviča: Pekel na nebu in na zemlji**. Dogodek, ki ga je obiskalo veliko število udeležencev, je potekal na **Pobreškem pokopališču** v Mariboru. Avtorjevi predstavitvi knjige je sledila okrogla miza, kjer so sodelovali **direktor Parka vojaške zgodovine, mag. Janko Boštjančič**, **pisatelj Tone Partljič** in **direktorica Pogrebnega podjetja Maribor ter predsednica Združenja pomembnih pokopališč v Evropi (ASCE), mag. Lidija Pliberšek**.

Knjiga **Pekel na zemlji** osvetljuje dogajanje v zadnjih letih druge svetovne vojne, ko je Maribor utrpel več kot 38 zračnih napadov. Z zgodbami, zbranimi v novi knjigi, bralcem podaja nov vpogled v doživljanje bombardiranja domačinov na tleh in v zgodbe zavezniških letalcev na štajerskem nebu. Napadi so samo v Mariboru med drugo svetovno vojno terjali kar 768 življenj, nad mesto pa je bilo po ocenah in raziskavah Saše Radovanoviča odvrženih približno 30.000 bomb. Štajerska prestolnica je bila v veliki meri opustošena, saj je bila skoraj polovica stavb poškodovanih ali povsem uničenih.

Spomini, ki jih obeležuje knjiga **Pekel na nebu in na zemlji**, in **razstava v Parku vojaške zgodovine Slovenija pod točo bomb – zavezniška bombardiranja 1944–1945** opozarjajo, da je ta tematika še kako živa. Na območju Maribora in po celotni Sloveniji se namreč nahajajo velike količine neeksploziviranih letalskih bomb, ki predstavljajo pretečo nevarnost.

Park vojaške zgodovine, foto: Boštjan Kurent

Prvi slovenski brezpilotni letalnik našel pot v muzej

Park vojaške zgodovine se je razveselil pomembne donacije – podjetje **C-Astral** je Parku namreč podarilo brezpilotni letalnik **Belin**. Letalnik je muzeju predal direktor podjetja **Goran Gačnik**.

Brepilotni Belin, izdelek C-Astrala iz Ajdovščine, ki je bil izbran na mednarodnem razpisu **Ministrstva za obrambo Republike Slovenije**, je **Slovenska vojska** v operativno uporabo uvedla leta 2015. Brepilotni Belini so namenjeni podpori enotam vojske, predvsem motorizirani bataljonski bojni skupini, ki zagotavljajo izvidniške podatke. Brepilotni letalni sistem Belin (BLS) je namenjen nalogam izvidništva, opazovanja in nadzora iz zraka. Omogoča pridobivanje slikovnih podatkov z vgrajeno video kamero ali fotoaparatom, ti podatki pa služijo obveščevalni podpori poveljnikom na taktičnem nivoju.

S to zmogljivostjo je Slovenska vojska dobila izredno zanesljiv sistem nadzora nevarnih območij hkrati pa tudi opremo, ki je lahko v pomoč Civilni zaščiti v primeru naravnih nesreč.

C-Astral Aerospace je inovativno podjetje s sedežem v Ajdovščini, ki že od ustanovitve leta 2007 razvija napredne brezpilotne sisteme. S svojo inovativnostjo in tehnološko dovršenostjo je podjetje postalo globalno prepoznavno po razvoju majhnih brezpilotnih letalskih sistemov (UAS) s fiksnim krilom.

C-Astralovi brezpilotni sistemi letijo na vseh celinah, vključno z najbolj zahtevnimi in ekstremnimi pogoji, kot so visoke nadmorske višine, puščave, gorovja ter na Arktiki in Antarktiki. Takšna prilagodljivost in robustnost dokazujeta vrhunsko kakovost in zmogljivost njihovih letalnikov, ki se uporabljajo v širokem spektru aplikacij, poleg vojaških tudi za geodetsko kartiranje in okoljskih meritev.

V Parku vojaške zgodovine so izrazili veliko zadovoljstvo ob pridobitvi tako pomembnega muzejskega eksponata. Gre namreč za pionirski izdelek slovenske obrambne industrije, ki je rezultat visoke ravni znanja in tudi inovativnosti ekipe C-Astrala, ki je bila in je še vedno korak pred konkurenco tako v Sloveniji kot v svetu. V Parku so se zavezali, da bodo letalnik čim prej postavili na ogled svojim obiskovalcem, saj gre za pomemben kamenček v mozaiku nacionalne vojaške zgodovine.

Park vojaške zgodovine, foto: Nika Česnik

Mednarodni simpozij »Ocean okoli nas – odmevi brezna: Toksična dediščina oceanskih ekologij«

25. oktobra je v ljubljanski **Cukrarni** potekal mednarodni simpozij **»Ocean okoli nas – Odmevi brezna: Toksična dediščina oceanskih ekologij«**, katerega rdeča nit je bil vpliv človeka na oceane in njihovo okolje. Simpozij se je osredotočal na interdisciplinarni pristop k raziskovanju obalnih in morskih okolij, na njem pa so strokovnjaki predstavili ekološke, antropološke, geopolitične in kulturne perspektive, z namenom iskanja novih metod dela, razmišljanja in sodelovanja z morjem. Glavni cilj simpozija

je bil vzpodbuditi razpravo o negativnem vplivu človeka na oceane ter poiskati rešitve za trajnostno prihodnost. Svoj referat na simpoziju je predstavil tudi direktor Parka vojaške zgodovine, **mag. Janko Boštjančič**, in sicer na temo stalne razstave »**Enigma – skrivnostno zakulisje vojne**«.

Simpozij sicer temelji na projektu »Odmevi Brezna (2024)«, ki ga je zasnovala umetnica **Robertina Šebjanič**. Ta projekt se ukvarja s problematiko odstranjevanja streliva iz svetovnih oceanov ter raziskuje, kako pravni okvirji (oz. njihovo pomanjkanje) ter povezani ekološki in človeški dejavniki vplivajo na morske ekosisteme. Razpadajoče strelivo namreč sprošča škodljive kemikalije, ki spreminjajo kemično sestavo morske vode in škodujejo morskim organizmom. Takšne ekološke motnje lahko povzročijo dolgoročne posledice za celoten morski svet. Projekt »Odmevi Brezna« se je začel leta 2023 z umetniško rezidenco Robertine Šebjanič na znanstvenoraziskovalni

ladji TARA, kjer je bila pozornost usmerjena na Baltsko morje. Leta 2024 se je projekt nadaljeval znotraj platforme Made In, ki sta jo gostili organizaciji Drugo More in Oaza. V okviru sodelovanja so znanstveniki in umetniki raziskovali in topografirali strelivo, ki je bilo zapuščeno na morskem dnu Kvarnerja v Severnem Jadranu. Skupaj so preučevali, kako škodljive kemikalije iz razpadajočega orožja vplivajo na kakovost morske vode in zdravje morskega okolja. Ta problematika kaže, da vojna in pohlep vplivata ne le na globalne družbene razmere, temveč tudi na oceanske ekosisteme tako na mikro- kot na makroravni.

Udeleženci simpozija so si 26. oktobra ogledali tudi **Park vojaške zgodovine**, kjer je bila posebnega poudarka deležna razstava o Enigmi ter nova razstava »**Slovenija pod točo bomb – zavezniška bombardiranje 1944–1945**«.

Park vojaške zgodovine, foto: Mariia Bortiakova

Naši kraji in ljudje

V Pivki in Dolnji Košani s komemoracijama obeležili dan spomina na mrtve

25. oktobra smo pred spomenikom **NOB** v **Dolnji Košani** in pred grobnico padlih borcev na **Habjanovem hribu** s komemoracijama obeležili dan spomina na mrtve.

V **Dolnji Košani** je v jutru zadonela pesem **MPZ Brkinci**, ki so z ubranim petjem naznanili spominski značaj prireditve. V programu, ki so ga pripravili in vodili učenci OŠ Košana pod vodstvom **Anite Andlovic Nedeljkovič** smo zaznali, da je čas **NOB** v poznavanju zapustil sledi. A mladi živijo v svobodnem času s pogledom v prihodnost. V pesmi **Dore Hrvatič – Nikdar več**, kot tudi v besedah govornice **Bože Pečko**, je bil obujen spomin na vojno, žrtve in trpljenje ljudi. Spomenik v **Dolnji Košani** je posvečen 81 padlim iz **Košanske doline**. Na spominski plošči so izpisana imena štirih partizanov-domačinov, ki so jih fašisti ujeli v bitki na **Nanosu** 18. aprila 1942. Odpeljali so jih v rimske zapore in jih po grozovitem mučenju in obsodbi ustrelili. Dva domačina, padla v bitki, pa smo v lanskem letu dopisali na pročelje spomenika in tako popravili napako zamolčanja. Otroci vrtca in učenci OŠ Košana, ki se komemoracij udeležujejo v polnem številu, pa so upanje, da dogodki in žrtve vojne ne bodo pozabljeni.

Spominsko prireditev pred grobnico padlim na **Habjanovem hribu** v **Pivki** smo obogatili s kulturnim programom. Sodelovali so **MPZ Dragotin Kette iz Ilirske Bistrice**, glasbenika **Simon Avsec** in **Miloš Možina**, pevski zbor **OŠ Pivka** pod vodstvom **Katje Smrdel Zafred** in učenci z recitacijami. Slavnostni govorec **minister za solidarno prihodnost Simon Maljevac** je kot domačin poznavalec zgodovinskih dogodkov in **NOB na Pivškem**. Svoboda, ki jo živimo danes ni samoumevna. Izbojevali so jo partizani v trdih bojih s fašističnimi in nacističnimi okupatorji. Svobodo so plačali z življenji v bojih in taboriščih ter velikimi materialnimi žrtvami. Zaključek prireditve, ki je mnogim privabil solze v oči in jih navdal s ponosom in hvaležnostjo, je bila naša primorska himna – **Vstajenje Primorske**.

Člani **ZB Pivka** bomo obiskali vse spomenike **NOB** in obeležja v občini in se padlim in umrlim poklonili s cvetjem in svečo.

Občinski odbor ZB za vrednote NOB Pivka, foto: Jože Pavzin

Urejene poti okoli vasi

Septembra so v **Vaški skupnosti Trnje** uspešno zaključili projekt ureditve poti okoli vasi. Po lani uspešno izvedenih delih, ki so obsegala ureditve poti na Tršnjici, mimo pašnikov proti Kuričkovi poti ter del poti skozi borov gozd, katerega ne zajema projekt Krajinski park pivška presihajoča jezera, so zdaj končali še drugi del projekta.

V okviru septembrskih del so uredili pot proti izviru in nadaljevanje poti od hišne št. 87. Skupaj so uredili skoraj 3 kilometre poti, vrednih približno 20.000 evrov, ki jih je izvedlo podjetje Lesnik TGM d.o.o.

V prihodnosti bo vaška skupnost Trnje skrbno vzdrževala te poti, da bodo ostale v dobrem stanju.

Vaška skupnost Trnje

Vaška vaga v Dolnji Košani

29. septembra smo se po sveti maši zbrali pri blagoslovu prenovljene vaške vage v Dolnji Košani. Po nekaj uvodnih besedah o vagi, župnikovem blagoslovu ter ubranem petju cerkvenega zbora smo preizkusili delovanje vage. Pevci so skupaj z župnikom in strežniki stopili na vago, ki jih je odlično in natančno stehtala.

Pred obnovo je bila vaga v zelo slabem stanju. Lesen pod je bil trhel in pretila je velika nevarnost udrta. Poleg menjave hrastovega poda so bila opravljena še druga dela: čiščenje vage, popravilo dveh zlomljenih količkov, barvanje železnega dela vage in količkov, menjava verige ter mazanje in čiščenje mehanizma tehtnice.

Skoraj desetletje nazaj je tehtnica še vedno aktivno delovala

V preteklosti je bila vaga za našo vas in dolino zelo pomembna. Na njej so tehtali vozove sena, ki ga je odkupovala Kmetijska zadruga s sedežem v domu nad trgovino. Na Malem Vidmu so naredili velike »lonce« oziroma kupe sena in ga prodajali naprej. Voz sena je tehtal približno 8 do 10 kvantalov (od 800 kilogramov do tone). Tehtali so tudi drva, živino in ostale kmetijske pridelke, saj je včasih tu potekal semenj, na primer prašiče so tehtali kar v gnojnem košu. »Vaganje« so opravljali pošteni in zaupanja vredni ljudje. Opravljala se je tudi kontrola vage oziroma sedanji servis. Kontrolorji so prišli

tehtnico umeriti: s seboj so pripeljali uteži, s katerimi so jo obtežili. Po zaključenem pregledu so izdali potrdilo o pravilnem delovanju tehtnice.

Na vagi je moč stehtati največ štiri tone tovora in to zelo natančno. Danes opravljajo tehtanje sodobnejše, elektronske tehtnice. Pomembno je, da poskrbimo za obnovo tehtnice, saj predstavlja del kulturne dediščine našega kraja in bo prihodnjim rodovom ohranjala spomin na življenje v naši dolini nekoč.

Iz srca hvala vsem, ki ste na kakršenkoli način pomagali pri obnovi in otvoritvi vaške vage v Dolnji Košani.

Alenka Urbančič, Vaška skupnost Dolnja Košana

Hidrantna omarica na Postojnski ulici v Pivki

V oktobru 2024 je **Trška skupnost Pivka** obnovila hidrantno omarico na Postojnski ulici 22. Spomnimo, da je januarja 2022 ob požaru pri hiši **Marjana Šajna** prav ta omarica igrala ključno vlogo pri gašenju in reševanju objekta. Požar so opazili na bencinski črpalki Petrol, stekli na pomoč in iz hidranta porabili 60m³ vode ter preprečili večjo škodo. Hidrantna omarica je bila takrat uničena, zdaj pa je na prošnjo sosedov znova v uporabi.

Teodor Benčič, predsednik Trške skupnosti

V Parjah smo praznovali

V **Parjah** smo, po nekajletnem premoru, **14. septembra** spet obudili vsakoletno vaško praznovanje. Tokrat smo ga združili s proslavitvijo obnovljene **Lokve** in urejenega cestišča, kar nam lani zaradi vremena ni uspelo. Dopoldne so potekala tekmovanja v balinanju, kuhanju golaža in trojk v košarki, otroci so porisali del zidu igrišča. Po skupnem kosilu je sledil kulturni program. Otroci in mladi so simbolično otvorili **kolesarsko pot**. Prikolesarili so do osrednjega križišča in ga obkrožili po vseh prehodih za pešce. Vsi skupaj smo se potem odpravili do obnovljene **Lokve**, kjer je predsednik vaške skupnosti **Aleš Česnik**, po parski tradiciji s plantačo presekala trak. Z obiskom sta nas presenetila tudi prva **Parca** - lovca iz **Parske golobine**. Ti so postali že prava maskota **Parij**, saj nas ob posebnih dogodkih vedno kateri obišče. Druženje smo nadaljevali na igrišču, ob ogledu fotografij vasi in preteklih vaških delovnih akcij, turnirjev in praznovanj. Za blagoslov opravljenih del je poskrbel duhovnik **Niko Štrancar**, »da

bo delo dober tek imelo«. Vabimo vas k naši **Lokvi**, ki je prelep kotiček za oddih v vseh letnih časih.

Alenka Brožič, foto: Matjaž Vadnjal

Pohod po poti humanosti do partizanske bolnišnice Zalesje

5. oktobra je **Vaško društvo Suhorje** organiziralo tradicionalni pohod po poti humanosti do partizanske bolnišnice Zalesje. Pohodniki so se zbrali pred **Vaško hišo na Suhorju**, pot nadaljevali mimo obeležja padca britanskega pilota do **Ostrožnega Brda**. Tam so jih sprejeli prijazni vaščani in postregli s čajem in prigrizkom. Ogledali so si spominsko sobo. Nato so se odpravili po brkinskih gozdovih do **Zalesja**, kjer so počastili spomin na partizansko bolnišnico in trud vseh, ki so sodelovali pri organizaciji tega humanitarnega projekta med drugo svetovno vojno. Po isti poti so se vrnil na **Suhorje**, ob tem pa nabrali kar nekaj jesenskih gozdnih darov. Na Suhorju so se ob tradicionalni malici v **Vaški hiši** podružili in obujali spomine ter sklenili, da se naslednje leto spet odpravijo na to pot.

Vaško društvo Suhorje, foto: Leo Šamanić

Šesti tradicionalni pohod k Svetemu Hieronimu v Koritnicah

Člani **Kulturnega društva Juršče** so 29. septembra izpeljali šesti tradicionalni pohod k cerkvi **sv. Hieronima v Koritnicah**. S tem so ohranili tradicijo počastitve svetega Hieronima, zavetnika teologov in učenjakov.

V lepem jesenskem jutru je trinajst članov društva prehodilo pot, na kateri so uživali v naravi, miru in lepotah domovine. Po uri in pol hoje so prispeli do cerkve, kjer je potekala sv. maša v čast sv. Hieronimu. Cerkev je posvečena tudi drugim cerkvenim učiteljem, kot so sv. Gregor Veliki, sv. Avguštin in sv. Ambrož.

Po pohodu so se člani društva z drugimi verniki in vaščani Koritnic zbrali na skupnem obedu, kjer so bili toplo sprejeti, posebno s strani mladih iz Koritnic, ki so pripravili pogostitev

in veselo vzdušje ob glasbi harmonike. Člani **KD Juršče** smo hvaležni za to prijetno srečanje in podporo skupnosti.

KD Juršče

Obisk na kmetiji Pri Poštarjevih

16. oktobra so učenci kmetijskega krožka **Podružnične šole Šmihel** obiskali kmetijo **Pri Poštarjevih** v **Nadanjem selu**. Učenci so tam spoznali različne vrste jabolk in postopek stiskanja jabolčnega soka. Preizkusili so se v stiskanju in nato poskusili svež sok, ki so ga pripravili sami. Gospa **Žanet** jim je predstavila še zelenjavo, ki jo pridelujejo na kmetiji, nato pa je otroke pogostila z domačimi dobrotami, in sicer z domačim kruhom s skutnim namazom in drobnjakom, jabolčnim štrudlom, mafini, jabolčnim sokom in šipkovim čajem. Posebno presenečenje pa je bil obisk tete Jeseni, ki je s seboj prinesla pečene kostanje in otrokom povedala marsikaj zanimivega. Ob koncu obiska je teta Jesen pridne otroke obdarila še z drobnimi spominki, ki jih je izdelala gospa **Tina Hrvatini**. Tako je oktobrska sredo šolskim otrokom prijetno minila, otroci pa so prav gotovo popestrili vsakdanjik kmetije Pri Poštarjevih.

MS

Molitvena skupina Juršče romala na Trsat

Molitvena skupina Juršče je 17. septembra uspešno romala na Trsat, kjer so obiskali cerkev Trsatske Matere Božje in frančiškanski samostan, najstarejše Marijino svetišče na Hrvaškem. Pot do svetišča vodi po 539 stopnicah iz središča Reke.

Po sveti maši so si romarji ogledali še druge znamenitosti, med njimi Trsatsko utrdbo, ki dominira nad mestom Reko in je bila v preteklosti pomembna vojaška postojanka. V bližnjem mestecu Kastav, ki se ponaša z bogato zgodovino, so se romarji sprehodili po čudovitih ulicah in spoznali legendarnost kraja, ki naj bi dobil ime po ilirski kraljici Teuti.

Skupina je obiskala tudi alejo velikanov, zgrajeno leta 1571, ki je znana po svoji akustiki in je primerna za kulturne

dogodke. Med spomini na romanje so romarji izkusili mir, občudovali lepoto sakralnih prostorov in umetnosti, ki je brezčasna.

Majda Ž., foto: Branko G.

Sprehod ob svetovnem dnevu hospica in paliativne oskrbe v Pivki

Prostovoljci, člani **Območne enote Slovenskega društva HOSPIC Primorsko – Notranjska** s sedežem v Pivki, so skupaj s **Kulturnim društvom Lipa Pivka** 12. oktobra odšli na krajši sprehod po Pivki do klopi za žalujoče, ki je postavljena na **Habjanovem hribu** v bližini kostnice borcev, padlih v zadnjih dneh **druge svetovne vojne na Pivškem**. Pohodu so nameravali dodati sajenje lipe, a bodo to storili pozneje. Pri klopi so že lani aprila člani **Hospic** posadili vrbo žalujko, ki se je žal posušila. Klop, ki jo je društvu **Hospic** dala na razpolago **Občina Pivka**, stoji na lepem razglednem mestu in ponuja prekrasen pogled na **pivško** pokrajino čez polja in vasi vse do mogočnega **Snežnika**, da si človek lahko oddahne in se odpočije, saj predstavlja kraj počitka in premišljevanja. Ob njej smo imeli kratek kulturni program z recitacijami o **jesei**. Že ta letni čas spominja na minevanje in smrt, ki je neizogibna spremljevalka življenja. Človekova minljivost in spomin na drage nas povezujeta s preteklostjo, ponujata

pa nam tudi misel na prihodnost. Vse prisotne, čeprav nas ni bilo veliko, je pozdravil predsednik **Ernest Margon**, ki je poudaril pomen delovanja društva Hospic.

Irena Margon

Društvo prijateljev Parka vojaške zgodovine v Željavi

Društvo prijateljev Parka vojaške zgodovine je v soboto, 19. oktobra 2024, organiziralo težko pričakovani izlet v nekdanjo vojaško letalsko podzemno bazo Željava, znano tudi pod imenom Objekt 505 (KLEK).

Poln avtobus navdušencev nad vojaško zgodovino je po kratkem postanku v Senju nagovoril član Društva soška fronta 1915–1917 in urednik revije Na fronti, **g. Vinko Avsenak**, ki je vojaški rok služil v vojašnici, ki se nahaja v neposredni bližini podzemne baze Željava. V njegovem spremstvu so si udeleženci ob prihodu na cilj najprej ogledali vojaški kompleks, ki je predstavljal podporno logistično bazo za letališče.

Skozi letalsko bazo sta jih vodila **g. Ivica Meglič** in **g. Hrvoje Grgić**, člana društva Željava LYBI Team, ki raziskuje in dokumentira zgodovino letališča ter si prizadeva za ureditev zapuščenega objekta v muzej hladne vojne.

Gradbena dela so bila v veliki meri zaključena v dvanajstih letih, leto 1968 je namreč zaznamovala praška pomlad. Takrat so v Željavo premestili 117. polk, del katerega je bil

tudi Postojnčan **g. Marjan Žerjal**, nekdanji pilot MiG-21, ki je med ogledom notranjosti letališča delil svoje izkušnje o življenju in službovanju v Objektu 505 ter letenju s sovjetskim nadzvočnim prestreznikom.

Med razpadanjem Jugoslavije so eksplozije Objekt 505 močno poškodovale, vendar ga niso popolnoma uničile. Po vzletno-pristajalnih stezah na hrvaški strani, ki sicer že dolgo ne opravljajo svoje funkcije, so se udeleženci strokovne ekskurzije zapeljali z avtobusom in tudi tako izkusili razsežnost največjega infrastrukturnega projekta Jugoslavije, ki še danes buri duhove.

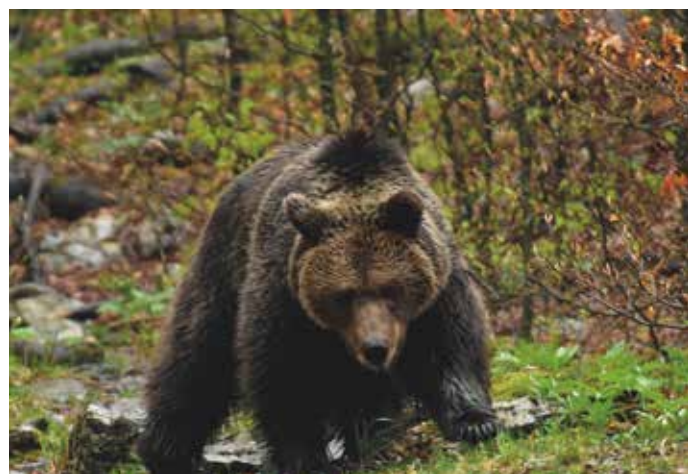
Obiskovalci Parka vojaške zgodovine si lahko maketo Željave v merilu 1:144 ogledajo od blizu, saj vsebinsko dopolnjuje stalno razstavo Pot v samostojnost. Avtor makete, ki v dolžino meri kar 3,6 m v širino pa 1,6 m, je Kristjan Slokar, ki je za njeno izdelavo porabil več kot 1.900 ur.

Društvo prijateljev Parka vojaške zgodovine, foto: Ivica Meglič

Študijski krožek Naravna in kulturna dediščina Zgornje Pivke

Srečanja z medvedi

Fotozgodbo Srečanja z medvedi v naravnem okolju smo predstavili 18. oktobra v preddverju Krpanovega doma kot tretjo in zaključno aktivnost letošnjega Študijskega krožka MI IN ZVERI pod streho Zavoda za turizem Pivka in pod okriljem Lovske zveze Slovenije. Fotografije pripovedujejo našo, družinsko zgodbo sobivanja z naravo in zvermi, ki oživi v podrobnem spominu, povezana vsakič na izjemno čustveni trenutek. Zato razstava ni le razstava fotografij, ampak fotozgodba, ki dobi svoj smisel v pripovedovanju doživetja. Lovska kulturna dediščina, ki ji v konceptu delovanja študijskega krožka namenimo posebno prioriteto, je na dogodku zažarela v razstavnih eksponatih iz jelenjih rogov, ročno izdelani sedežni garnituri pokojnega g. Tomšiča, ki jih hrani LD Pivka.

Razstava je na ogled do 28. novembra v Krpanovem domu Pivka.

Prva srečanja z medvedi sem doživljala že kot otrok, ko so se v preteklosti moj dedek, oče in stric, čebelarji, z njimi srečevali in pripovedovali o razbitih panjih, ravno na sedanjih lokacijah mojih srečanj z medvedi. Čeprav se zelo trudiš biti dobro pripravljen na izzive narave, je vsako doživetje narave unikatno, vedno se zgodi nekaj nepredvidenega. V gozd se Pivčani podajamo naravnost iz lastnih bivanjskih zavetij, a po nekaj kilometrih stopimo v zavetje divjih živali. To je prednost našega okolja, področje prosto živečih živali, ki se gibljejo neodvisno od nas. In prav zaradi možnosti slučajnih srečanj je potrebno oziroma dobrodošlo poznavanje morebitnega odziva živali in sebe. Srečati žival v naravi je vedno čustveni trenutek, ki ga ponavadi ne moreš fotografirati. Zgodi se hitro, obvladovanje fotoaparata mora biti spretno in spontano, premikanja čim manj, sicer motiv zbeži iz objektiv. Zato fotografi čakajo na pravi trenutek tam, kjer se na klik pripravljajo sede, na opazovalnicah. Zame osebno je pravi izziv srečati žival od blizu v okolju, kjer ne moreš načrtovati scene, najmanj pa gibljivih motivov, saj se žival hitro oddalji, še posebej, ko te zavoha. Sicer se pa v naravo ne podajam z namenom srečanj, ampak sprehoda med drevesi, v globokem gozdu, z aparatom v nahrbtniku.

Analiza študijskih krožkov Andragoškega centra Slovenije za obdobje 2012–2022 je med krožke, ki vključujejo predloge za prihodnji razvoj, uvrstila tudi krožek »Naravna in kulturna dediščina Zgornje Pivke« (ŠK NKDZP) iz leta 2015, ki pod imenom Zgornja Pivka skozi oči in dušo domačina predstavlja inovativen pogled na spoznavanje

in ohranjanje naravne in kulturne dediščine Zgornje Pivke, kot primer trajnosti. Delovanje študijskih krožkov temelji na aktivnem sooblikovanju življenja in poudarja reševanje problemov v skupnosti, zlasti tistih, ki jih institucije običajno ne obravnavajo. Osrednje mesto v krožku ima znanje domačinov, ki je pogosto podcenjeno, a ključnega pomena za ohranjanje dediščine. Krožki nimajo le izobraževalne, temveč tudi akcijsko usmeritev (Ličen, 2017), zato segajo preko formalnega izobraževanja.

Pomen prizadevanj za dvig odnosa do kulturne dediščine povezujemo v vseh aktivnostih z Mileno Antonič, sodelavko Zavoda za varstvo kulturne dediščine, ki je za marčevsko delavnico Lovska kulturna dediščina zapisala: ».....Kulturna dediščina niso le neme ostaline preteklosti. So veliko več. So nosilci zgodb naše skupne preteklosti, ki odgovarjajo na vprašanja, kako so naši predniki živeli. Naša kulturna dediščina namreč predstavlja kolektivni spomin družbe, našo zavest in podzavest, skupno krajino spominov. Zato je zavedanje pomena podedovanega naloga prav vsakega izmed nas in ne le tistih, ki to počnejo znotraj institucij formalnega varstva...«

Delovanje Študijskega krožka Naravna in kulturna dediščina sega v leto 2013. Trajnostno gradimo naš koncept, naš odnos do naših prednikov, ki so cenili svoje predhodnike in ustvarjali nove poti do nas, bodočih generacij, kar želimo v naših prizadevanjih tudi nadaljevati.

Marjeta Marinčič, foto: Marjeta Marinčič

Dediščina

Rodoljub, pesnik in učitelj s slovansko dušo

»Od Ljubljane bele do Suhorja razteza se svet notranjski. Naš rod se trudi, koplje, orje ...« Jože Volk Suhorski

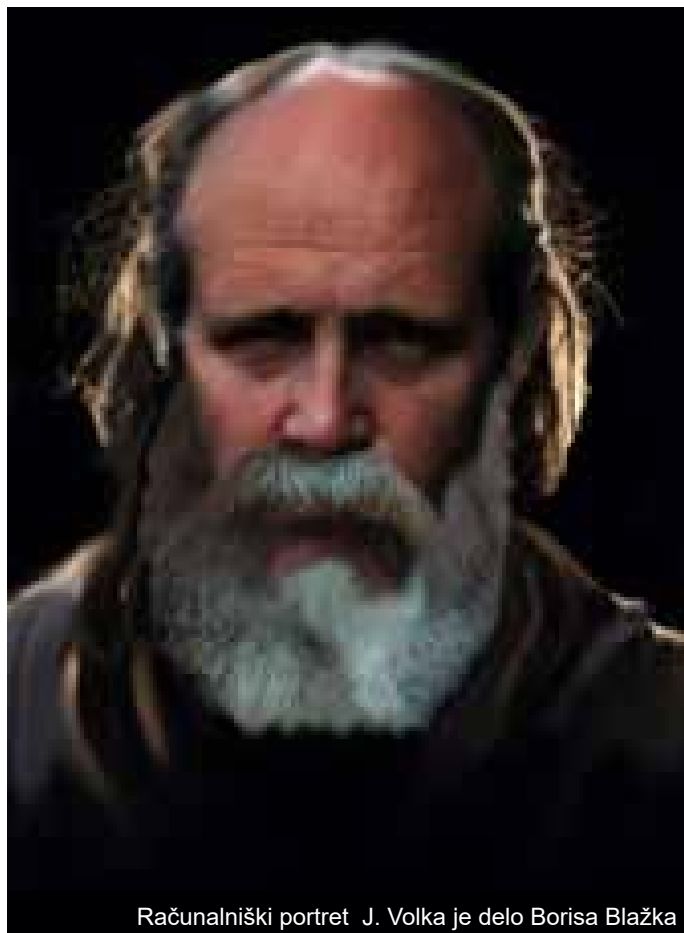
Jože Volk Suhorski (1842–1922) je bil učitelj, pesnik in vseslovanski rodoljub, ki se je rodil 17. marca 1842 pri Kovačevih na **Suhorju** v košanski fari. Kljub temu, da njegovo ime danes ostaja manj znano, si zasluži, da se ga spominjamo kot človeka z globokim narodnim čutom in predanega zagovornika slovanske ideje.

Otroštvo in začetki slovanske zavesti

Že kot otrok se je ločil od svojih vrstnikov po izjemni bistrosti in ljubezni do knjig. Starši so zaradi njegovega zanimanja za učenje poskrbeli, da je šolanje nadaljeval v **Trstu**, kjer je obiskoval vadnico za slovenske, hrvaške in srbske otroke. Tam je prvič prišel v stik z različnimi slovanskimi kulturami, se naučil cirilice in začel gojiti močno navezanost na slovanski svet, ki ga je spremljala vse življenje. Ta izkušnja je oblikovala njegovo narodno in politično usmerjenost kot gorečega vseslovanskega rodoljuba.

Učiteljska pot in odpor oblasti

Učiteljeval je v številnih krajih – od **Idrije**, **Kočevja**, **Bohinjske Bele** in **Grosupljega do Cerknice**, **Črnega Vrha** in **Lokavca pri Ajdovščini**, kjer je služboval od 1875

Računalniški portret J. Volka je delo Borisa Blažka

do 1895. Njegova predanost slovanski misli in narodnemu delovanju je pogosto naletela na odpor lokalnih oblasti. Logaški cerkveni okrajni glavar **Ogrinc** mu je nekoč očital: »Vi ste dober človek, a preveč navdušen Slovan.« Zaradi pritiskov je moral predčasno zapustiti učiteljsko mesto in se umakniti v pokoj.

V **Lokavcu** je prišel z družino, saj je bil že poročen z **Marijo Volk**, rojeno **Hrvat**, iz **Cerknice**. Imela sta hčerko **Milico**, rojeno 17. januarja 1872, ki je umrla 1. maja 1885, stara komaj 13 let, za posledicami jetike. Poleg hčerke se jima je 13. aprila 1878 rodil še sin **Ladislavus, Vladislav Milan Volk**, kot je zapisano v krstni knjigi. **Volk** je v **Lokavcu** našel razumevanje pri **lokavškem vikarju Krkoču in ajdovskem župniku Dugolinu**. Kljub težavam z nadrejenimi je **Volk** ohranjal vedro razpoloženje, kar dokazuje njegov hudomušen zapis v arhivu šole v **Lokavcu**: »Postave se mi držimo, zato se nič ne bojimo.« Poleg poučevanja je v **Lokavcu** prevzel vodenje cerkvenega petja in orgljanje. Na orgle je celo zapisal v cirilici: »Molite Boga vsi jeziki.« Podobno kot je bil v **Cerknici** pod pritiskom **cerkvenega okrajnega glavarja Ogrinca**, se je v **Lokavcu** nadenj spravil profesor **A. Mahnič**. **Volk** bi moral **Lokavec** zapustiti že leta 1893, vendar so se poleg občinskih svetnikov za njegovo nadaljnje bivanje zavzeli tudi člani **Lokavškega šolskega sveta**. Tako je lahko ostal v **Lokavcu** do leta 1895. Takrat je ponovno kandidiral za mesto učitelja, vendar **cerkveni okrajni šolski svet v Gorici** prošnji ni ugodil. **Jožetova** želja je bila, da bi njegov sin **Vladislav Milan Volk** lahko dokončal učiteljske, saj zaradi prisilne upokojitve sam ne bi bil zmožen kriti vseh stroškov šolanja. O teh prizadevanjih pričajo tudi dokumenti, najdeni v arhivu **lokavške župnije**. Verjetno je v tistem času oddal prošnjo za zaposlitev na šoli v **Zgoniku**, kjer je nato tudi dobil službo.

Pesniško ustvarjanje in pomen njegovega dela

V času službovanja v **Lokavcu** je **Volk** napisal več pesmi, ki so slavile lepoto slovenske pokrajine in narave. Med njimi je najbolj znana pesem **Pod Čavnom**, ki je v različnih različicah ponarodela po celotnem območju pod **Čavnom**, vse do **Trebuše**. Poleg te je ustvaril pesmi, posvečene **Hublju, Vipavski dolini, lokavskim zvonovom in cesti iz Lokavca na Predmejo**. Pod pesmi se je podpisoval z več psevdonimi: **Josip Volkov, Suhorski in Jaromir Volkov**. Ni bil le pesnik, ampak tudi zbiratelj narodnih zakladov. Zbral je okoli 800 pregovorov in rekov, vse v verzih, ter si prizadeval uvajati slovanska imena, ki jih je pozneje objavil v koledarju **Ciril-Metodove družbe**. Poleg tega je napisal življenjepis svetih **Cirila in Metoda** ter ohranjal stike z **vseslovanskim društvom v Kalugi**, kar potrjuje njegovo vseslovansko usmerjenost.

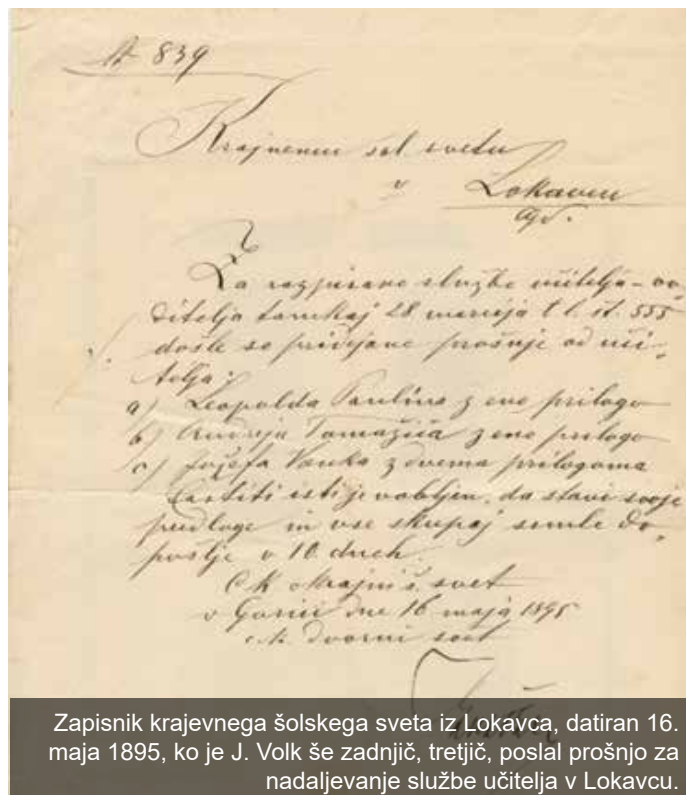

Nagrobnik Jožefove hčerke Ljudmile Volk ali kot jo je imenoval oče Milica Volkova. Sam je tudi spisal nagrobni verz na nagrobniku: »Angelu slična. Ljubljena deva. Slava nebeška. Naj te obseva!«

Zadnja leta in dediščina

Ko je poučeval v **Zgoniku**, je bil na **Goriškem** širše poznan po cerkvenih pesmih, ki jih je napisal in uglasbil. Napisal je pesmi **Zgoniški zvon, Gabrovica, Naš Kontovel** idr. Ob napadu **Italije na Avstro-Ogrsko** leta 1915 je odšel v **Dobrovo pri Ljubljani**. Po italijanskem umiku se je sicer vrnil v **Pliskovico**, toda po končni okupaciji **Primorske** je strtl in bolan odšel v »**Tavčarjev dom**« za onemogle v **Ljubljani**, kjer je ostal do smrti leta 1922.

Večina njegovih del se je ohranila zahvaljujoč družini **Benko iz Ljubljane**. Posvojenka Volkovega sina **Milana** je namreč prepisala in skrbno shranila številna njegova dela. Po njeni smrti je družina originale predala v hrambo **Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani**, kopije pa zaupala **Vaškemu društvu Suhorje**.

Zapisnik krajevnega šolskega sveta iz Lokavca, datiran 16. maja 1895, ko je J. Volk še zadnjič, tretjič, poslal prošnjo za nadaljevanje službe učitelja v Lokavcu.

Iz krstne knjige župnije Lokavec.

Pesniška zapuščina

Jože Volk je napisal okoli 400 pesmi, od katerih pa je malo objavljenih. Večina je rodoljubnih in narodnostno obarvanih. So razumske, poučne, tudi hudomušne a redko ljubezenske. Posvečene so naravi ter krajem in ljudem, kjer je živel in poučeval. Njegove pesmi, objavljamo nekaj odlomkov iz pesmi **Pod Čavnom** (Pod Čavnom visokim prebivam, z bistro vodico se umivam, gledam dolino prekrasno, reko Vipavo počasno...) **Naša draga** (Gorjani izbrani, ko jeklo ljudje, še Čavensko rebro v peščici zdrobe. Pa Čaven veljaven v Gorjane reži, obstreljene kaže zdaj stare kosti.), **Vipavska dolina** (Kje pod zlatim soncem je najlepši kraj? Na slovenski zemlji cvete zgodnji maj...), **Od Vrem do Bistrice** (...Od Vrem do Bistrice obsevaj sončece nam jabolko debelo, kot med presladko, zrelo. Od Vrem do Bistrice bom gledal zvezdice, kam rod naš sreča vodi, če k sreči in svobodi.) in **Mislice – iskrice** (Boljše je jezo

požreti, kot na jeziku imeti. Lepoti in dobroti rada je zavist na poti. V lepi kletki sita ptica, vendar stokrat sirota.), nosijo sporočilo, ki je še danes aktualno.

Ohranjanje dediščine

Suhorci ohranjajo spomin nanj s tradicionalno prireditvijo **Jožefovo**. Pred leti so se povezali z **društvom Doli iz Lokavca** in rezultat tesnega sodelovanja je nedavno odprta razstava **Iz rojstne vasi Jožeta Volka - Suhorskega** v dvorani Edmunda Čibeja v **Lokavcu**. Načrti obeh društev za izdajo pesniške zbirke njegovih del v prihodnjem letu so obetavni in kažejo zavezanost k ohranjanju in promociji dediščine **Jožeta Volka**.

Alenka Furlan Čadež, vir: Primorski slovenski biografski leksikon, Vaško društvo Suhorje, Boris Blažko, Društvo Doli

Kultura

Intervju: Damjana Morel

Glasba jo spremlja že od otroštva – pela je v šolskem zboru, igrala v bratovem ansamblu in ob orglah začela svojo zborovodsko pot. Kljub poznejšemu začetku glasbenega izobraževanja jo je strast pripeljala do Pedagoške akademije, kjer je pod mentorstvom Lojzeta Lebiča izpilila dirigentske veščine. Po študiju in poroki se je ustalila v Košani, kjer že vrsto let vodi zборе z enako predanostjo, pred kratkim pa je z učiteljskim zborom Carmina obeležila desetletnico delovanja.

Kako se je začela vaša ljubezen do zborovskega petja in kaj vas je navdihnilo, da ste postali zborovodkinja?

Glasba mi je všeč že od nekdaj, pela sem že v šoli v otroškem zboru. Moja starejša brata sta imela ansambel, in ko je njihov klavirist odšel k vojakom, sta povabila mene, da ga nadomestim, čeprav starši niso bili ravno navdušeni, stara sem bila namreč 15 let. Z glasbenim izobraževanjem sem začela zelo pozno. Odraščala

sem v Šmihelu, kjer na podružnični šoli ni bilo možnosti za glasbeno izobraževanje. Ko sem prišla v Pivko, sem se znašla med sošolkami, ki so igrale klavir, in to me je navdihnilo. Starše sem prepričala, da so me vpisali v glasbeno šolo, kljub temu da doma nisem imela nobenega instrumenta. V Šmihelu, kjer je gostilna, so imeli star pianino. Njihova hči je bila moja prijateljica in njeni starši so mi dovolili, da sem na tem pianinu vadila. Do konca osnovne šole sem tako v treh letih zaključila štiri leta klavirja.

Ko sem obiskovala osmi razred, smo dobili novega župnika, Božidarja Božiča, ki je bil navdušen glasbenik. Ko smo ga nekega dne otroci obiskali, nam je rekel, naj nekaj zapojemo ali zaigramo. Ko sem igrala, je v meni prepoznal nekaj, česar sama nisem videla. Prav on me je spodbudil, da sem se vpisala na orgelski tečaj. Prepričal je tudi moje starše in mi napisal priporočilno pismo. Vsako soboto sem se z vlakom vozila v Ljubljano in tam tri leta obiskovala

» Najbolj me motivira tisti poseben občutek, ko se pevci med seboj popolnoma povežejo in postanejo eno. Vedno pravim, da pri petju ne gre zgolj za to, da zapoješ note, ampak da pripoveduješ zgodbo. Ko je dovolj že droben gib (pokaže gib z mezincem) in pevci takoj vedo, kaj morajo narediti. To je neka posebna energija, ki se ustvari med dirigentom in zborom.

pouk orgel. Četrto leto pa je ostalo nedokončano, saj sem se poročila in glasbeno izobraževanje se je takrat umaknilo drugim življenjskim obveznostim.

V gimnaziji sem pela v zboru, ki ga je vodil Leon Kernel, najprej v mešani, nato pa v dekljski zasedbi. Pri 15 letih sem začela igrati na koro v domači cerkvi, kar je bil pravzaprav začetek mojega dela z zbori. Sprva nas je vodil župnik, jaz pa sem samo igrala. A postopoma je odgovornost za vodenje zbora prešla name. In to je bil v bistvu moj prvi zbor. In tako se je moja glasbena pot nadaljevala...

Kam vas je odpeljala vaša glasbena pot po prvih izkušnjah vodenja zbora?

Ko sem zaključila gimnazijo, je bilo treba izbrati nadaljnjo pot. Vpisala sem se na Pedagoško akademijo, na glasbeno smer, čeprav takrat še nisem imela zelo bogate glasbene izobrazbe. Kljub temu sem uspešno opravila sprejemni izpit. Naletela sem na izjemne profesorje, moj glavni profesor za dirigiranje in zborovodstvo je bil Lojze Lebič, ki je pred kratkim praznoval 90 let. Prav on me je naučil temeljnih veščin in znanj, ki so mi služila pri nadaljnjem zborovodskem delu. Poseben trenutek zame je bil, ko so na akademiji pripravljali proslavo za prvi maj. Vsi študentje glasbenega oddelka smo sodelovali pri pripravi programa, a vprašanje je bilo, kdo bo imel čast dirigirati.

Najprej je bil izbran moj sošolec, ki je danes profesor na Glasbeni akademiji, vendar je bil že zaseden z drugim zborom. Nato je bila izbrana sošolka Anica Križman iz Gorenj (poročena Gril, živi v Matenji vasi), ki pa je prav tako že imela svoj zbor in nastop v svojem domačem kraju. In tako je priložnost prišla do mene. Biti izbran med štiridesetimi študenti je bil zame velik trenutek – takrat sem pomislila, da nekdo v meni resnično vidi talent.

Po končanem študiju sem se preselila v Košano, kjer najprej nisem sodelovala v kulturnem društvu, saj sem še vedno vodila zbor v rodnem Šmihelu. Ko pa so v Košani praznovali 90-letnico zborovskega petja, so me prosili za pomoč pri pripravi koncerta. Ker v tistem času posvetni mešani zbor ni deloval, so se za to priložnost zbrali bivši pevci, ki sem jih pripravila za nastop. Pevski praznik je zelo dobro uspel in v pevcih ponovno obudil željo po druženju v pevskem zboru. Prevzela sem vodenje in vztrajala deset let, nato me je zamenjala Barbara Dolgan.

Kaj vas še danes motivira, da z enako strastjo vodite zborovske skupine?

To je nekoliko težko vprašanje, najbolj me motivira tisti poseben občutek, ko se pevci med seboj popolnoma

povežejo in postanejo eno. Vedno pravim, da pri petju ne gre zgolj za to, da zapoješ note, ampak da pripoveduješ zgodbo. Ko je dovolj že droben gib (pokaže gib z mezinco) in pevci takoj vedo, kaj morajo narediti. To je neka posebna energija, ki se ustvari med dirigentom in zborom. Zadnje čase opažam, da se ti trenutki dogajajo vse pogostejše, čeprav ne vem, ali se sama drugače odzivam ali pa tudi pevci s časom dozoriijo. Ko ostaja sestava zbora več ali manj enaka, se vse skupaj počasi nadgrajuje. Lep primer tega je učiteljski zbor, ki deluje že deset let. Na začetku smo bile še precej neusklajene – nekatere pevke niso pele tudi po trideset let. A sčasoma so napredovale in danes pojejo res doživeto. To občutijo tudi poslušalci – kot na enem izmed naših zadnjih nastopov v Slovenski filharmoniji, ki je bil zares nekaj posebnega.

Kakšne izzive prinaša delo z različnimi vrstami zborov?

Pri otrocih je včasih lažje, saj se hitreje "poglobijo" v neko zgodbo. Pri izbiri pesmi se vedno osredotočam najprej na besedilo. Če iz besedila ne začutim, da ima potencial za nekaj več, ne samo glasbeno pravilnega od začetka do konca – se pesmi niti ne lotim.

Kako izbirate repertoar za posamezen zbor in koliko v proces izbire vključujete pevce?

Večinoma je izbira repertoarja moja naloga, čeprav sem vedno vesela, ko pevci – še posebej iz učiteljskega zbora – podajo kakšno sugestijo ali izrazijo želje. Seveda moram pri tem poiskati ustrezno priredbo, ki bo primerna za triglasno petje. Besedilo mora imeti neko zgodbo, nekaj zanimivega tako za pevce kot za poslušalce. Šele nato sledi melodija. Pri tem pazim, da glasba ni monotona, da vključuje različne kontraste: kakšen solo, spremembo tempa. Pri izbiri glasbe dajem prednost slovenskim skladbam, predvsem zimzelenim melodijam iz 50-ih in 60-ih let. Pogosto vključujem tudi ljudske pesmi, medtem ko tuje skladbe izvajamo redkeje.

Zborovska glasba ima na Košanskem bogato tradicijo. Prihodnje leto bo Kulturno društvo Košana obeležilo že 120 let delovanja.

Leta 1905 se je pričela organizirana pevska dejavnost, ko je bilo ustanovljeno kulturno društvo. Že takrat so imeli pevski zbor in tamburaško skupino, ki je postala pomemben del kulturnega življenja. Tamburaši so delovali še po drugi svetovni vojni in ostali aktivni vse do 70-ih let. Leta 2009 je mlajša generacija ponovno obudila tamburaško skupino Vremščica, ki je navdušila številne mlade in delovala 5 let.

Žal se je dejavnost znova prekinila, saj so se mnogi člani poročili, začeli študirati in šli po svojih poteh. Zdaj, ko so ti nekdanji tamburaši že starši, katerih otroci hodijo v šolo, bi bilo smiselno ponovno vključiti mlade v to glasbeno dejavnost. Petje na tem območju je bilo vedno prisotno v različnih sestavih. V preteklosti so imeli moški oktet, dekliški zbor in moški zbor. Mešani pevski zbor je deloval do začetka pandemije, cerkveni zbor pa neprekinjeno ohranja tradicijo že od konca 19. stoletja dalje. Otroški cerkveni zbor deluje od leta 1995.

Kako vas osebno bogati vodenje zborov? Je glasba za vas tudi oblika sprostitve?

Ni vedno sproščujoče biti v vlogi vodje, saj to zahteva veliko odgovornosti. Sicer pa ja, zelo. Z glasbo živim. Tudi kadar kuham ali likam, razmišljam o repertoarju in o tem, katere pesmi bi bile primerne za moje pevce. Vseskozi mi roji po glavi in me prevzame v celoti, kar mora družina sprejeti. Po večjih prireditvah me mož pogosto vpraša: "Boš zdaj spet naša?" A tako kot sem jaz sprejela njegovo predanost gasilstvu, je tudi on sprejel mojo ljubezen do glasbe. Ta predanost in povezanost z obojim pa se je prenesla tudi na najine otroke in zdaj še na vnuke.

Ali obstaja skladba ali zborovski trenutek, ki vam je še posebej pri srcu in bi ga izpostavili?

Teško bi izbrala samo en trenutek, saj jih je res veliko. To so tisti posebni trenutki, ko nekaj res odlično uspe –

recimo, ko zaključimo pesem, jaz še vedno držim roke v zraku, vsi pevci so popolnoma osredotočeni, v dvorani pa zavladava popolna tišina. To je res nadzemeljski občutek.

Poseben spomin mi je tudi uspešno izvedena prireditev ob stoletnici petja v Košani, ki je sovpadala z otvoritvijo dvorane, ki smo jo prenavljali več let. Prav tako mi bo ostala v lepem spominu nedavna 10. obletnica delovanja učiteljskega zbora, saj je prireditev resnično krasno uspela. Lepo je, da danes obstajajo posnetki teh prireditev, saj ti dogodki ne ostanejo samo v spominu, ampak jih lahko kadarkoli znova obudiš.

Končajva s pogledom, uprtim v prihodnost. Katere vrednote želite s svojim delom predati prihodnjim generacijam?

Predvsem vrednote sodelovanja, poslušanja in skupnega prizadevanja za en cilj. Pomembno mi je, da nihče ne izstopa, če ni ravno solist, in da vsak član zbora prispeva svoj del. Vsak je pomemben na svoj način, zato je bistveno, da poslušamo drug drugega – ne le tistih ob sebi, ampak tudi tiste na drugem koncu zbora. Danes, ko smo vsi bolj individualisti, je to sodelovanje še toliko bolj pomembno.

Alenka Furlan Čadež, foto: osebni arhiv Damjane Morel

UPZ Carmina ponovno na odru Slovenske filharmonije

Učiteljski pevski zbor Carmina se je 5. oktobra, ob svetovnem dnevu učiteljev, z veseljem udeležil že 9. koncerta učiteljskih pevskih zborov, ki se je odvijal v veličastni dvorani **Slovenske filharmonije**. Na povabilo gostitelja, **Učiteljskega pevskega zbora Slovenije »Emil Adamič«**, so se na glasbenem večeru zbrali številni učiteljski zbori iz vseh koncev Slovenije, da bi skupaj proslavili ta poseben praznik in skozi glasbo izrazili poklon učiteljskemu poklicu.

Osrednja tema večera so bili verzi pesnika **Janeza Menarta**: »Lepa je zemlja slovenska, lepše dežele svet ne pozna«, ki so nas spomnili na lepoto naše domovine

in bogastvo slovenske glasbene dediščine. Vsak izmed dvanajstih sodelujočih pevskih sestavov je v svoj repertoar vključil vsaj eno skladbo, ki je poudarjala ljubezen do slovenske zemlje in kulture.

Petje v osrednji slovenski glasbeni ustanovi je za naš zbor vedno izjemno doživetje in neprecenljiva izkušnja. Veselimo se že naslednjega leta, ko bomo skupaj obeležili 100. obletnico učiteljskega pevskega zbora **Emil Adamič** ter ponovno soustvarjali nepozaben glasbeni večer.

Alenka Tomšič

Koncert Učiteljskega pevskega zbora Carmina ob deseti obletnici delovanja

21. septembra se je v polni avli **Osnovne šole Pivka** odvil poseben dogodek, koncert **Učiteljskega pevskega zbora Carmina**, ki je obeležil deseto obletnico delovanja. Jubilejni večer je bil prežet s čustvi, harmonijo in toplino, saj so pevke s skrbno izbranimi pesmimi iz zakladnice predvsem slovenske glasbe ustvarile prav posebno vzdušje. Dogodek je obogatil nastop otroškega in mladinskega pevskega zbora. Za klavirsko spremljavo sta poskrbeli pianistki **Urša Krebelj** in **Katja Smrdel Zafred**, medtem ko je t. i. Hišni bend v sestavi **Kristjana Arha**, **Žige Kluna** in **Andraža Volka** poskrbel za dodatno glasbeno obogatitev pevskih glasov. Prireditve je spretno in hudomušno povezovala **Tinkara Volk**.

Pesem osrečuje, pesem druží nas je bila osrednja misel večera. Pevke namreč dokazujejo, da petje povezuje, bogati in napolnjuje z energijo. Koncert je bil tudi priložnost za predstavitev istoimenske publikacije, v kateri se prepletajo zgodbe desetih let petja, nastopov in druženja. Drobna knjižica bo zagotovo dragocen spomin na neprecenljive trenutke, ki so jih pevke preživele skupaj. Med koncertom pa so obudile tudi spomin na obdobje, ko so njihove vaje potekale na daljavo. Takrat je nastal videospot za pesem

Življenje je lepo, ki so ga tokrat predstavile še na velikem platnu.

Ob koncu koncerta se je zbor iz srca zahvalil vsem, ki so mu izkazali takšno ali drugačno podporo, ter omogočili tako izvedbo tega jubilejnega koncerta kot tudi izdajo publikacije.

Posebna zahvala je šla tudi vsem zvestim poslušalcem, ki jih spremljajo skozi vsa ta leta, in **Občini Pivka** kot sofinancerju prireditve.

Z željo, da bi pesem še naprej odmevala in povezovala ljudi, se zbor veseli naslednjih deset let skupne glasbene poti.

Alenka Tomšič

Zasedba Nakána in njen prvenec Gozd not

Na slovenski glasbeni sceni je oktobra izšel prvi album **"Gozd not"** zasedbe **Nakána**, ki je predstavil mešanico alter šansona, poezije vsakdana in igrivih besednih akrobacij. Na čelu zasedbe je **Ana Mezgec** iz Trnja, vrhunska violinistka in avtorica besedil ter glasbe, ki je albumu vdihnila življenje skupaj s svojo ekipo glasbenikov in prijateljev.

Nakána je album, ki nas popelje skozi spekter tem, od humornih vsakdanjih situacij, kot so lenoba in pospravljanje, do globljih tematik medsebojnih odnosov in kritičnih refleksij družbe. **Ana Mezgec**, ki poleg avtorske vloge na albumu sodeluje tudi kot vokalistka in violinistka, pravi, da njena besedila črpajo iz videnega, slišane in doživetega. Njena igriva in pronicljiva poezija je povezana s pretkano aranžirano glasbo, ki sega preko običajnih glasbenih okvirjev.

Zasedba, ki spremlja **Ano Mezgec**, vključuje nekatere najbolj prepoznavne slovenske glasbenike: **Leon Firšt** na klavirju, **Jošt Lampret** na kontrabasu in bas kitari, **Tilen Stepišnik** na kitarah in banju, **Gasper Peršl** na bobnih in tolkalih, **Anja Šoštarč** z violino, **Gea Pantner Volfand** z violo, **Bernardo Brizani** z violončelom, **Ištvan Tadian** s trobento, **Nina Tafi** z angleškim rogom, **Barbara Grabar**, **Zvezdana Novaković**, **Danijel Bogataj** in **Metod Banko** pa prispevajo s svojimi vokali.

Album **"Gozd not"** je bil v celoti posnet v studiu **Metro**, kjer je nad procesom snemanja, miksa in masteringa bdela izkušeni **Janez Križaj**. Sodelovanje z založbo **Celinka.si** omogoča, da album doseže širše občinstvo, obenem pa se pripravlja tudi posebna promocija albuma, vključno z različicami na vinilu, CD-jih in drugimi pritisklinami.

Ana Mezgec je glasbeno šolanje začela pri učiteljici **Marinki Kukec Jurič** v **Glasbeni šoli Postojna**, po končani gimnaziji se je vpisala na ljubljansko **Akademijo za glasbo**, kjer je študirala pri profesorici **Moniki Skalar**. Njeno glasbeno popotovanje jo je vodilo skozi vrsto prestižnih nastopov – bila je koncertna mojstrica **Simfoničnega orkestra Akademije za glasbo**, z orkestrom gostovala v **Konzerthausu** v **Berlinu** na festivalu **Young Euro Classics**, nastopala kot članica **Mediterranskega orkestra** in kot solistka v različnih orkestrih. Danes je redno zaposlena v **Simfoničnem orkestru RTV Slovenija**.

AFČ, foto: arhiv Nakána

»Večer pod lipo« v pogovoru z Radom Slugo

20. oktobra so v KD Lipa Pivka predstavili zanimivega gosta, pohodnika in avtorja knjige **Tinto de Verano**, preplet misli in korakov, Rada Slugo.

Rado Sluga je popotnik, romar, pisatelj, zanimiv človek, dober opazovalec narave in sveta. Enajstkrat je prehodil različne poti do znamenitega romarskega središča **Santiago de Compostela**. Hodil je tudi drugod. Rekel je, da ko začneš hoditi, preprosto greš. To je njegova druga knjiga o poteh, ki lahko velja tudi kot priročnik z nasveti, kako se odpraviti na pot in na kaj je treba biti pozoren. Avtor je pripravil bogat slikovni prikaz njegovih poti in ob posnetkih pripovedoval o svojih izkušnjah. Povedal je tudi, da se je pohodništvo s časom zelo spremenilo. Postalo je modno, ljudje iščejo »trofeje«, bistvo take naporne hoje pa je drugače. Človek v taki situaciji spoznava ljudi, še najbolj pa sebe. Zato je svetoval, naj gre na pot tisti, ki si to zares želi, naj bo zdrav, naj si vzame čas, kajti tako se bo dalo premagati težave, ki pridejo na taki poti. Dodal je, da taka zahtevna pot človeka gotovo spremeni. Pohvalil se je, da je dobil v Santiagu priložnost pomagati pohodnikom z

nasveti. Redko se zgodi, da ima kak Slovenec priložnost dobiti to prostovoljsko službo. Na koncu so obiskovalci dobili še več informacij, ko so Radu Slugi zastavljali svoja vprašanja.

Irena Margon, foto: Ernest Margon

Mednarodni koncert Glasba brez meja

28. septembra je Krpanov dom gostil mednarodni koncert **Glasba brez meja**, ki je združil glasbenike iz **Slovenije, Hrvaške, Črne gore in Nemčije**.

Domače barve je zastopal **Pivčan Pavel Kaluža**, ki je z avtorskima pesmima v **narinskem dialektu** pričaral domačnost in tradicijo. Iz **Hrvaške** so na oder stopile pevke **Drumarice** iz **Brodskega Stupnika**, medtem ko so črnogorski pridih dogodku dodali pevci **Klape Jadran iz Tivata**. Skupina **MIR4** iz bavarskega **Duracha** pa je publiko razveselila z značilnimi bavarskimi ritmi.

Dogodek je bil več kot le koncert – preplet videoposnetkov krajev, iz katerih prihajajo glasbeniki, je obiskovalcem omogočil vpogled v kulturno bogastvo **Slavonije, črnogorskega primorja in Bavarske**. Občinstvo je navdušeno sprejelo tudi skupne izvedbe priljubljenih pesmi, kot sta **V dolini tihi** in **Ruža crvena**.

Večer je povezovala **Marjana Grčman**, ki je s toplino in humorjem poskrbela za prijetno vzdušje. Prisotne sta pozdravili **podžupanja Občine Pivka Majda Godina in direktorica Zavoda za turizem Pivka Jana Gržinič**.

Zavod za turizem Pivka

Umetniški večer na Kalu

Na **Kalu** so se v petek, 20. septembra, v polni dvorani **Šobčeve domačije** s svojimi deli predstavili ljubiteljska slikarja **Mirko Kaluža** in **Darko Vidergar**, oba iz **Postojne**, ter kipar **Guillaume Froger**, **Francoz**, ki že desetletje živi in ustvarja v **Sloveniji**. Večer je popestrila glasbena skupina **Ugly Tunas** in gost **Jan Jurca**, na klaviaturah pa **Žiga Kaluža**.

Dogodek je povezovala Irena Tiselj Kaluža, ki je bila skupaj s svojo ekipo glavni organizator dogodka. Pri tem je sodelovalo tudi novoustanovljeno društvo iz **Kala**, **Društvo Ha-Li harmonija življenja**.

Nadja Kapelj Žmak

Studenec v Subotici navdušil občinstvo in žirijo

Pevska skupina **Studenec** je konec septembra v Subotici sodelovala na mednarodnem festivalu slovenskih pevskih zborov iz Srbije, ki se ga je udeležilo veliko število ljubiteljev zborovske glasbe, med katerimi je bilo mnogo Slovencev.

Zborovski festival, ki ga že tradicionalno vsako leto priredi **Društvo Slovencev Triglav Subotica**, se je odvijal v čudoviti dvorani **mestne hiše**. Na festivalu so se predstavili štirje pevski zbori, ki delujejo v **Srbiji** v okviru slovenskih društev – iz **Subotice**, **Novega Sada**, **Beograda** in **Zrenjanina**, v goste pa so organizatorji tokrat povabili še pevce iz **BiH** in **Slovenije**, in sicer **Pevski zbor Društva Slovencev Republike Srbske Triglav Banja Luka** in **Pevsko skupino Studenec**.

Vsak zbor se je predstavil s tremi slovenskimi skladbami, letos prvič pa je bil festival tekmovalnega značaja. In prav **Studenec** je, čeprav v okrnjeni zasedbi, najbolj navdušil tako občinstvo, ki je skupino nagradila z velikimi aplavzi, kot tudi žirijo, ki ji je podelila laskavi naslov »Zmagovalci festivala«.

Kulturno sodelovanje med **Studencem** in Slovenci v **Subotici** sicer poteka že vrsto let in v tem času so se med pevci spletle pristne prijateljske vezi. Obisk so tako izkoristili za druženje in ogled tega prelepega mesta ob madžarski meji. Predsednik **Imre Soti** ter dolgoletni bivši predsednik **Igor Race** pa sta pevcem razkazala tudi nove prostore, v katerih potekajo številne dejavnosti tega zelo aktivnega društva.

Studenec je tako realiziral še zadnji letošnji projekt gostovanja v tujino, pričakovanja pa so že uprta v prihodnje leto, ki bo prav tako polno novih pevskih doživetij.

Irena Rep, foto: Danilo Zadel

Po poteh Jožeta Volka Suhorskega

19. oktobra je **Vaško društvo Suhorje** na povabilo **društva Doli** iz Lokavca v dvorani Edmunda Čibeja pripravilo razstavo na temo kulturne dediščine Suhorja in pesnika Jožeta Volka Suhorskega.

Jože Volk je v času službovanja v Lokavcu od leta 1875 do leta 1895 spesnil kar nekaj pesmi. Prav gotovo je najbolj znana **Pod Čavnom**, so pa še posvečene pesmi ob določenih prilikah in pa tudi določenim naravnim zanimivostim. Tako je napisal pesem posvečeno Hublju, Vipavski dolini, lokavškimi zvonovom, cesti iz Lokavca na Predmejo... Pesem pod Čavnom je skoraj ponarodela in je bila uporabljena z rahlimi spremembami skoraj v vseh krajih, ki stojijo pod tem močnim gorskim masivom. Še več,

celo v Trebuši so jo rahlo spremenili in pojejo podobno besedilo.

Člane Vaškega društva Suhorje so v Lokavcu sprejeli gostoljubni domačini. Po uvodnem pozdravu **Borisa Blažka** je sledil kulturni program, ki so ga izvedli učenci **podružnične šole Lokavec, DPS Zarja in Suhorski izvajalci**. Skozi zgodovino Lokavca nas je popeljal imeniten vodič – Boris Blažko. Sklep srečanja je bil, da se bomo še srečevali in sodelovali. Uspešno smo se predstavili kot društvo iz občine Pivka in hvala tudi Občini za podporo pri tem.

Vaško društvo Suhorje

Čajanka z Rudolfom Maistrom

V čitalnici knjižnice v Pivki je **Kulturno društvo Lipa Pivka** skupaj s knjižničarko **Dartanielo Stegel** pripravilo čajanko, posvečeno 150-letnici rojstva in 90-letnici smrti velikemu Slovincu **Rudolfu Maistru**. Zanimivo je, da delček njegove osebne družinske zgodovine sega tudi na **Pivško**. Njegova žena izhaja iz **Kala** iz družine **Mankoč**, na to dejstvo nas je opozoril zvesti obiskovalec čajank **Branko Fatur**. **Rudolf Maister** je bil rojen v **Kamniku**, svoje pomembno življenjsko delo je opravil v **Mariboru**, življenje pa je zaključil na **Rakeku**, umrl je iznenada dokaj mlad, Slovence je njegova smrt zelo pretresla. Pokopan je v **Mariboru**, njegov pogreb pa je bil silno veličasten, saj se mu je poklonilo veliko število ljudi od vsepovsod.

Leta 1918 je general **Maister** s pogumno in odločno akcijo odvezal **Nemcem** upravljanje **Maribora** in s tem severovzhodnega dela **Slovenije**. Sledil je čutu dolžnosti in odgovornosti ter v pravem zgodovinskem trenutku svojo vojaško kariero zastavil za pravi cilj. Poleg vojaške suknje pa je bil slikar in poet. Ljubil in negoval je slovenski jezik in tudi s svojo poezijo in bogato zasebno knjižnico veliko prispeval k bogastvu materinščine, ki mu je predstavljala temelj in stebri slovenske istovetnosti, na kateri je gradil svoje vojaške uspehe.

Zelo pomembno propagandno sredstvo so bile v tistem času **Gasparijeve** razglednice iz zbirke **Vojska v slikah**, ki so nastale med prvo svetovno vojno in plebiscitno kampanjo. Manj znano pa je, da je pri omenjeni zbirki vojnih razglednic z dvema pesmima sodeloval tudi **Rudolf Maister**. (**Krvavo sonce in Rožmarin**). Na čajanki smo si lahko ogledali tudi nekaj **Gasparijevih** razglednic s tematiko iz 1. sv. vojne. Udeleženci čajanke so sklenili pogovor o **Rudolfu Maistru** s trditvijo, da je imel v pravem trenutku razum, pogum in odločnost z mislijo na slovensko prihodnost, ki je postala naša sedanost, lastna država, samostojna **Slovenija**.

Irena Margon, foto: Dartaniela Stegel

Večer pesmi slovesa

V **Krpanovem domu** je bil **2. novembra** na poseben način obeležen praznik spomina na preminule, z večerom posvečenim pesmim slovesa. Pod režijsko taktirko voditeljice **Marjane Grčman**, ki že nekaj časa raziskuje obrede slovesa od pokojnikov in bogato dediščino pogrebnih pesmi, so obiskovalci v **Pivki** doživeli izjemen kulturni dogodek.

»V večeru pogrebnih napevov so ljudski pevci peli o darovih minevanja. O velikih in malih smrtih, ki se nam nenehno dogajajo. Kajti – ko nekdo umre, je potrebno družbo zacetiti, odnose pa na novo postaviti. In za to so včasih z razlogom obstajali obredi, ki pa vse bolj izginjajo iz ljudskega spomina. In to je zelo narobe. Kajti – šele posmrtni rituali – šele ceremonial smrti – povrne žalujoče nazaj med žive in spusti mrtvega med pokojnike. Ali kot je njega dni pisalo na pokopališču na **Uncu**: »Bili smo mi, kakor ste vi. Bodete vi, kakor smo mi«, je pod črto dogodka poudarila **Marjana Grčman**.

Žalost in smeh, solze in smehljaji so se prepletli skozi ves večer. Ljudski pevci iz **Lokovca na Banjški planoti** so v dvorano prinesli obredno krsto in železni venec, ki sta postavila temelje za večer poln čustev in misli o minljivosti.

S sprevedom žalujočih, oblečenih v pristna stara oblačila, so poudarili sporočilo spoštljivega slovesa in pomen ritualov, ki se vse bolj izgubljajo.

Na odru so se zvrstili še **Ženski pevski zbor Prem, Hruški fantje, Ljudski pevci Jezerci, Kulturno društvo Kraški šopek, Logaški vokalni kvartet, Pevski zbor Dragonarji generala Maistra ter pevci in folklorna skupina iz Kala nad Kanalom**. Skupine so skozi pesmi prikazale zgodovino in odnos do smrti, slovo od bližnjih pa so obarvale z občutki pomirjenosti. Večer je doživel vrhunec ob izvedbi pesmi »Aleluja« Leonarda Cohena v izvedbi dekliškega sestava **Lumina**, ki je s simboličnim sporočilom luči in upanja osvetlila pomen slovesne tematike.

Po zaključnem »pogrebu« v dvorani se je dogajanje preselilo v predverje, kjer je obiskovalce čakala sedmina. Zadržanost se je ob ritmič harmonike prelevila v praznično slavlje življenja. Pari so se zavrteli v ritmu polke, glasba pa je opomnila na neustavljivo voljo po življenju, ki v trenutkih slovesa vsem ostaja najlepši spomin.

Zavod za turizem Pivka, foto: Valter Leban

Hiša kulture

Ustvarjalni živ žav

V mesecu oktobru je poleg rednih obiskovalcev **Hišo kulture** obiskalo tudi veliko otrok, ki so se udeležili **Grafičnega dne** v okviru programa za šole. Že v prvem tednu razstave so nas obiskali trije razredi drugošolcev iz **OŠ Miroslava Vilharja Postojna**, ob izteku pa učenci **Podružnične šole Vreme iz Vremskega Britofa**. Od blizu so spoznali delovanje galerije, osnove grafičnih tehnik ter si ogledali razstavo umetnice **Sonje Vulpes**. Za male ustvarjalce je bila razstava še posebej privlačna, saj so na

njej prevladovali motivi tort. S tem motivom so se poigrali tudi na ustvarjalnih delavnicah, kjer so izdelali vsak svojo grafiko in jo odnesli domov.

Za drugošolce z **OŠ Miroslava Vilharja** se je grafični dan začel s potovanjem v **Pivko** z vlakom. V galerijo so prišli navdušeni nad potovanjem in pripravljeni na ustvarjanje. Zanje smo pripravili tiskanje v tehniki slepega tiska, saj je najbolj primerna za njihovo starost. Otroci so si najprej

ogledali različne matrice in njihove odtise ter spoznali nekaj del v slepem tisku iz naše stalne zbirke. Po ogledu razstave so ustvarjali skice tort s svojih rojstnodnevnih praznovanj. Na osnovi skic so iz preprostih geometrijskih likov sestavili matrice, jih s strokovno pomočjo odtisnili s tiskarsko prešo in tako dobili svoje odtise. Pred odhodom so odigrali tudi našo najnovejšo igro **Zrcalni spomin**, pri kateri otroci iščejo povezavo med matrico in odtisom. Tako so utrdili svoje poznavanje grafične zrcalnosti, ki so jo spoznali ob prihodu.

Grafični dan za **Podružnično šolo Vreme**, ki vključuje oddelke od 1. do 5. razreda, je bil bolj zahteven, saj smo morali dejavnost prilagoditi starostno heterogeni skupini učencev. Tudi ti otroci so spoznali osnove grafike in različne načine tiskanja ter pri tem mimogrede rešili nalogo povezovanja matric in ustreznih odtisov. S pridobljenim znanjem so nato odšli na vodeni ogled razstave. Po ogledu so se razdelili v dve skupini, mlajši so delali grafike v eni od tehnik visokega tiska, starejši pa so se preizkusili v globokem tisku. Oboji so morali narediti skice in nato še matrice, pri tem pa uporabiti motiv torte ali kak drug element v povezavi s praznovanjem rojstnega dne. Ko so imeli narejene ma-trice, so jih odtisnili s tiskarsko prešo v grafičnem ateljeju. Medtem ko so eni tiskali, so drugi igrali hišne igre. Starejši otroci so preizkusili svoje znanje z igro **V Hiši prižgimo luči**, ki temelji na poznavanju terminov s področja vizualne umetnosti. Mlajši pa so skozi igro **Zgradimo nov svet**, v barve odet ustvarjali najrazličnejše kompozicije iz blazin. Za konec smo se nadihali svežega zraka na naši terasi ter si skupaj ogledali mural, ki je nastal v okviru projekta **Poslikana Pivka**.

Ta mesec je bila galerija resnično prostor igranja, raziskovanja in uresničevanja novih zamisli. Otroci so se imeli lepo in so obljubili, da še pridejo, če ne s šolo, pa s starši.

Če vas pocukajo za rokav, se oglasite na ustvarjalni delavnici, ki jih pripravljamo enkrat mesečno za vse otroke, ki jih zanima likovna umetnost. Te delavnice so brezplačne, nanje pa se je potrebno prijaviti na e-naslov hkpiv-ka@gmail.com ali telefonsko številko **040 372 702**.

Silvija Šutej, Hiša kulture v Pivki

V Hiši kulture razstavlja Postojnčan Jaka Vatovec

Jaka Vatovec je vizualni umetnik mlajše generacije, ki ustvarja na področju slikarstva, videa, instalacij in publikacij. V svojem delu raziskuje področje družbenih konvencij, normativov, stereotipov in ritualov v povezavi s psihologijo posameznika. V tem okviru se še posebej osredotoča na pojem duševnega zdravja in normalnosti, kjer ga zanima meja med normalnim in abnormnim ter s tem povezana občutja odtujenosti, anksioznosti, nihilizma ipd. Ena od osrednjih tem njegovega zanimanja je tudi smrt in naš odnos do nje, tako v materialni kot simbolni obliki. Pri snovanju svojih del se pogosto poslužuje motivike iz bogate ikonografije grozljivk, kjer mrgoli lobanj, krst, zombijev, krvi, sveč, pajkov, kač in nožev. Te motive v procesu ustvarjanja jemlje iz konteksta in jih v svojih delih povezuje v novo celoto, kjer mutirajo v nekaj drugega, saj se kljub enakemu videzu njihov pomen spremeni. Pomen se pogosto ustvarja tudi skozi razmerja med samimi deli, zato se njihova interpretacija spreminja v skladu s postavitvijo v galeriji.

Na tokratni razstavi z naslovom **Skrivalnice** umetnik predstavlja svoja najnovejša dela, v katerih se ukvarja s pojmom skrivanja / zakrivanja / prikrivanja. Temo obravnava široko in večplastno, na individualni (introvertiranost) in družbeni ravni (cenzura), v fizičnem in psihičnem

smislu (skrivanje kot obrambni mehanizem, neodkritost, nesporazumi) ter z ontološkega vidika (preoblikovano, paranormalno).

hisakulturepivka.com
fb.com/galerijahisakulturepivka
instagr.am/hisakulturepivka/

Mojca Grmek

Na OŠ Pivki s Pešbusom obeležili Evropski teden mobilnosti

20. septembra je Osnovna šola Pivka v sklopu Evropskega tedna mobilnosti skupaj s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Pivka ter prostovoljci iz Združenja šoferjev in avtomehanikov Postojna uspešno organizirala Pešbus.

Cilj Pešbusa je spodbujati učence k varnemu in trajnostnemu prihajanju v šolo peš. Na ta način želimo zmanjšati prometno gnečo okoli šole, izboljšati varnost otrok v prometu ter spodbujati zdrav način življenja in več gibanja na prostem.

Prostovoljci so na poti skrbeli za varnost otrok, učenci pa so med hojo uživali v družbi sošolcev in se učili pravilnega

ravnanja v prometu. Dogodek je bil zelo dobro sprejet, saj se je nanj prijavilo čez 20 učencev, ki so s tem prispevali k čistejšemu okolju in prišli v šolo na bolj zdrav način.

Zahvaljujemo se vsem staršem, učencem in prostovoljcem, ki so sodelovali pri organizaciji Pešbusa. S takšnimi pobudami želimo na naši šoli še naprej spodbujati trajnostno mobilnost in varnost v cestnem prometu.

Osnovna šola Pivka se bo tudi v prihodnje aktivno vključila v projekte, ki podpirajo zdravo, varno in trajnostno prihodnost za naše učence.

OŠ Pivka

Teden mobilnosti na OŠ Košana

Na OŠ Košana so v tednu mobilnosti učenci razmišljali o koristih prihoda v šolo peš, na skiroju ali kolesu.

Zaprti del cestišča pred šolo so izkoristili za ustvarjanje na osnovi svojih razmišljanj.

AFČ

Ozaveščanje za vseživljenjsko učenje

Na Andragoškem centru Slovenije se je začel petletni projekt in prva vseslovenska medijska kampanja Lahko. si, namenjena spodbujanju vseživljenjskega učenja, ki je ključno za osebno rast, večjo zaposljivost in aktivno udeležbo v skupnosti. Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada plus (ESS+). V okviru projekta sodeluje tudi Ljudska univerza Postojna kot eden od 12 regijskih koordinatorjev. Naslednjih pet let bo kot lokalni glasnik in soustvarjalec programa spodbujala ozaveščanje o pomenu vseživljenjskega učenja v Primorsko-notranjski regiji.

AFČ, foto: Rok Mlinar

Erasmus+ Notion, obisk šole v Belgiji

V tednu od 20. do 25. oktobra so se tri učenke in dve učiteljici iz **OŠ Pivka** udeležile srečanja na šoli **Oscar Romero College** v Dendermondu v **Belgiji**. V projektu, poleg gostujoče šole, sodelujejo še dve šoli iz **Turčije** ter ena iz **Romunije**, osrednja tema pa je delo z učenci migranti – tema, ki je v današnjem času zelo aktualna.

Gostitelji so tako za učitelje kot tudi učence pripravili vsebinsko bogat program. Spoznali smo belgijski šolski sistem s poudarkom na delu z učenci, katerih materni jezik ni flamščina. V flamskem delu Belgije izvajajo več državnih programov za učence tujce. Sistem se od našega razlikuje v tem, da se učenci tujci prvo leto po vključitvi v šolski sistem učijo samo učnega jezika, nekaterih vzgojnih predmetov in veščin za vključevanje v večinsko kulturo. Svoje izkušnje iz teh programov so z nami delili tudi

njihovi učenci. Učenci gostujočih šol so v povezavi s temo predstavili situacijo v domačih državah in šolah.

Učenci in učitelji smo skozi različne dejavnosti spoznavali probleme in doživljanja migrantov v sedanjosti in preteklosti. Aktivnosti so bile usmerjene v spodbujanje razmišljanja o tej problematiki. V eni izmed njih so se učenci vživeli v vlogo priseljence, ki ne zna in ne razume jezika, vendar se mora znajti v novem okolju.

Pomemben del programa pa je bilo tudi druženje z vrstniki iz različnih držav in kultur ter medsebojno spoznavanje tudi izven šole. Ob tem naj omenimo še odlično belgijsko čokolado in okusne bruseljske vafle.

OŠ Pivka

Starejši

Neformalni oskrbovalci so partnerji v oskrbi

Letošnji evropski dan družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev je 6. oktobra potekal pod geslom **Neformalni oskrbovalci so partnerji v oskrbi – za pravično ureditev položaja družinskih oskrbovalcev!**

Usmerja nas v uspešnejše reševanje enega najbolj perečih izzivov današnje Evrope – razviti humano, finančno in kadrovsko zdržno dolgotrajno oskrbo ob današnjem staranju prebivalstva. To je mogoče samo s partnerstvom med vsemi deležniki dolgotrajne oskrbe: državo in njenim uzakonjenim sistemom, zdravstveno, socialno in drugimi strokami ter samimi družinskimi in drugimi neformalnimi oskrbovalci.

Dejstva so jasna. Vsak deseti Evropejec nekaj ur tedensko ali celo dnevno skrbi za svojega bolnega, starostno onemolega ali invalidnega svojca, soseda ali prijatelja. Še vsaj toliko žena, mož, snah, zetov, hčera, sinov, vnukov, sester, bratov, staršev in drugih družinskih članov, sosedov in prijateljev

je pri tem udeleženih bolj od daleč. V Sloveniji neposredno oskrbuje nad dvesto tisoč ljudi, v Evropi čez 44 milijonov. Družinski in drugi neformalni oskrbovalci s svojim delom zagotavljamo kar 80 % oskrbe. Pomembno je upoštevati dejstvo, da vloga neformalnega oskrbovalca bližnjih prej ali slej čaka vsakega. Nanjo se je pametno pripraviti, da jo opravimo kakovostno za onemolega bližnjega in za svoj lastni razvoj; ta priprava pa je naloga tako vsakega samega, kakor zdravstvene in drugih strok ter države, ki je odgovorna za sistem oskrbe v družbi. Brez nas, družinskih in drugih neformalnih

oskrbovalcev, ne gre, to naše delo pa je velikokrat zelo naporno. Partnersko sodelovanje uspeva, če se poznamo in spoštujemo; če so neformalni oskrbovalci v državi in družbi enakovreden del sistema dolgotrajne oskrbe, da dobijo od stroke znanje, od države pa razbremenilno pomoč.

Partnerstvo se začne z medsebojnim poznanjem in spoštovanjem

Česar se ne zavedamo ali ne poznamo, tega ne moremo spoštovati. Do preloma v 21. stoletje se države s svojimi sistemi niso zavedale, da neformalni oskrbovalci opravljajo večino najbolj bistvenega humanega dela v družbi; zdravstvena, socialna in druge stroke tega dela niso ne raziskovale ne podpirale. Posledica tega je, da delo neformalnih oskrbovalcev v družbi še vedno ni prepoznano ne cenjeno; posledično pa prav tako ne delo poklicnih oskrbovalcev. Tudi sami družinski in drugi neformalni oskrbovalci se tega svojega dela skoraj niso zavedali, zato se zanj niso usposabljali, kakor se za vse druge dejavnosti.

Danes se ozaveščeno spoznavanje neformalne oskrbe dogaja na treh ravneh.

Družinski in drugi neformalni oskrbovalci sami se čedalje bolj zavedajo, da opravljajo pomembno življenjsko delo; da za to delo potrebujejo znanje; da imajo v današnji socialni državi pravico do javne razbremenilne pomoči; da jim veliko pomaga, če se v kraju in v državi med seboj povezujejo.

Zdravstvena, socialna, ekonomska in druge stroke zadnja leta pospešeno raziskujejo neformalno oskrbo, razvijajo znanje, metode in pripomočke za domačo družinsko oskrbo in strokovno pomoč pri tem.

Državne politike po evropskih državah uvidevajo pomen družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev tako, da jih vključujejo v svoje zakone o integrirani dolgotrajni oskrbi. V sodobnih sistemih dolgotrajne oskrbe postajajo polnopravni partnerji.

Za partnerstvo v sodobni oskrbi onemoglih ljudi so vse tri ravni enako pomembne. Začne se pri tem, da se prepoznamo, ko smo v vlogi družinskega oskrbovalca; da to prepoznamo pri ljudeh okoli sebe – pri prijateljih, znancih, sodelavcih, zaposlenih, pri ljudeh, s katerimi pridemo v stik pri svojem delu. Ko poznamo svojo vlogo oskrbovalca, jo cenimo in spoštujemo pri sebi in drugih. Tedaj iščemo informacije, znanje in pomoč, da bomo oskrbovali lažje in bolje. Tedaj pri tem podpremo druge, ki to delajo. Tedaj se organiziramo in v državi in družbi s ponosom zahtevamo svoje partnersko mesto. Tedaj se stroke odzivajo in nam nudijo znanje ter razvijajo

metode za lažje in boljše oskrbovanje. In končno tudi politika uzakoni pravice družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev do finančne, izobraževalne in druge razbremenilne pomoči.

Partnerstvo z neformalnimi oskrbovalci rešuje današnjo dolgotrajno oskrbo

Pomanjkanje oskrbovalnega kadra v ustanovah in pri oskrbi na domu je med najbolj perečimi izzivi. Po Evropi so tu in tam dobri primeri, kako ta problem rešujejo. Te primere najdemo samo v državah, ki so družinske in druge neformalne oskrbovalce sprejele kot enakovredne partnerje v svoj zakon o dolgotrajni oskrbi. V teh primerih odločilni strokovnjaki v lokalnem zdravstvu in sociali ustvarjalno in zavzeto delajo za integrirano oskrbo in tesno sodelujejo z družinskimi oskrbovalci. V vseh teh primerih dobrih praks je lokalna politika postavila razvojno prioriteto starosti prijazne skupnosti, v njej pa je oskrbovanje prednostno.

Na Inštitutu Antona Trstenjaka imamo četrto stoletja dobrih izkušenj z usposabljanjem družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev. Ko v kraju končamo usposabljanje, se organizira skupina svojcev na principu samopomoči. Za te skupine smo pravkar izdali priročnik *Oskrbujem in se povezujem* z vsebinami in metodami, ki so se v teh desetletjih pokazale kot najbolj potrebne zanje. Pod okriljem Inštituta deluje tudi Slovensko združenje neformalnih oskrbovalcev. Vključitev vanj je brezplačna in brez obveznosti; informacije: oskrbovalec@iat.si ali tel. 064/299-599.

V **Občini Pivka** že vrsto let prizadevno podpiramo neformalne oskrbovalce v okviru programa **Starosti prijazne občine Pivka**. Leta 2022 smo v **Košani** organizirali prej omenjeno usposabljanje za družinske oskrbovalce, kjer so si vsi, ki doma skrbijo za svoje bližnje, pridobili dragoceno znanje in veščine, ki jim olajšajo oskrbo v domačem okolju. Po končanem usposabljanju se je oblikovala skupina svojcev, ki se še danes mesečno srečuje, si medsebojno nudi oporo in pridobiva nova znanja. Skupaj smo obiskali Krekovo središče in sim center za oskrbo, kjer so nam predstavili pripomočke, ki lahko bistveno olajšajo oskrbovanje doma. Poleg tega smo skozi leto organizirali različna izobraževanja na teme, kot so fizioterapija, demenca ter socialnovarstvene storitve in pravice starejših. Dvakrat letno izhaja tudi brezplačni novičnik **Domača oskrba**, ki vključuje koristne informacije za podporo domači oskrbi. Nanj se lahko naročite preko e-pošte na naslovu leja.zakelj@iat.si ali telefonsko na številki 064-138-553, novičnik pa vam bomo poslali po pošti. Srečanja skupine in izobraževanja za podporo družinskim oskrbovalcem bodo potekala tudi v prihodnjem letu. Če bi se želeli pridružiti skupini ali imate vprašanja v

zvezi z oskrbo, vas vabimo, da nas kontaktirate ali obiščete v **pisarni za starejše Pod lipo** (vsak torek od 10.00 do 12.00 ter od 13.00 do 15.00 na Občini Pivka).

Letošnji evropski dan družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev z njegovim geslom Neformalni oskrbovalci so partnerji v oskrbi – za pravično ureditev položaja družinskih oskrbovalcev! je bil priložnost, da z veseljem, s ponosom in hvaležnostjo osvežimo zavest o sebi in našem delu. Ogromna količina plemenitega dela, ki ga neformalni

oskrbovalci opravljamo, tiho govori, da je ljubeča skrb za drugega najgloblja človeška sila. Sodelovanje pri delu in v težavah je osnovna vrednota – ta je razvila človeštvo, ta razvija tudi vsakega od nas. Ko človek solidarno pomaga drugemu, ki je v potrebi, z njim rešuje njegovo stisko, samega sebe pa razvija v čutečega in sposobnega človeka.

Jože Ramovš in Ana Ramovš, Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje, Starosti prijazna Občina Pivka

Potrebujete informacije o domovih za starejše, prilagajanju stanovanja, zdravem staranju, duševnem zdravju, skrbi zase in drugih socialno-zdravstvenih vprašanjih?

Oskrbujete očeta, mamo, zakonca, nono ali pa boste v kratkem začeli z oskrbovanjem?

Ste se **nedavno upokojili** in razmišljate kako aktivno preživljati svoj čas? Vas zanima kaj se v občini **dogaja za starejše**?

Profesionalno ali prostovoljno prihajate v stik s starejšimi ljudmi in bi si želeli **dodatnega znanja** s tega področja?

Potrebujete pomoč pri **uporabi IKT**: pametni telefon, tablica, računalnik?

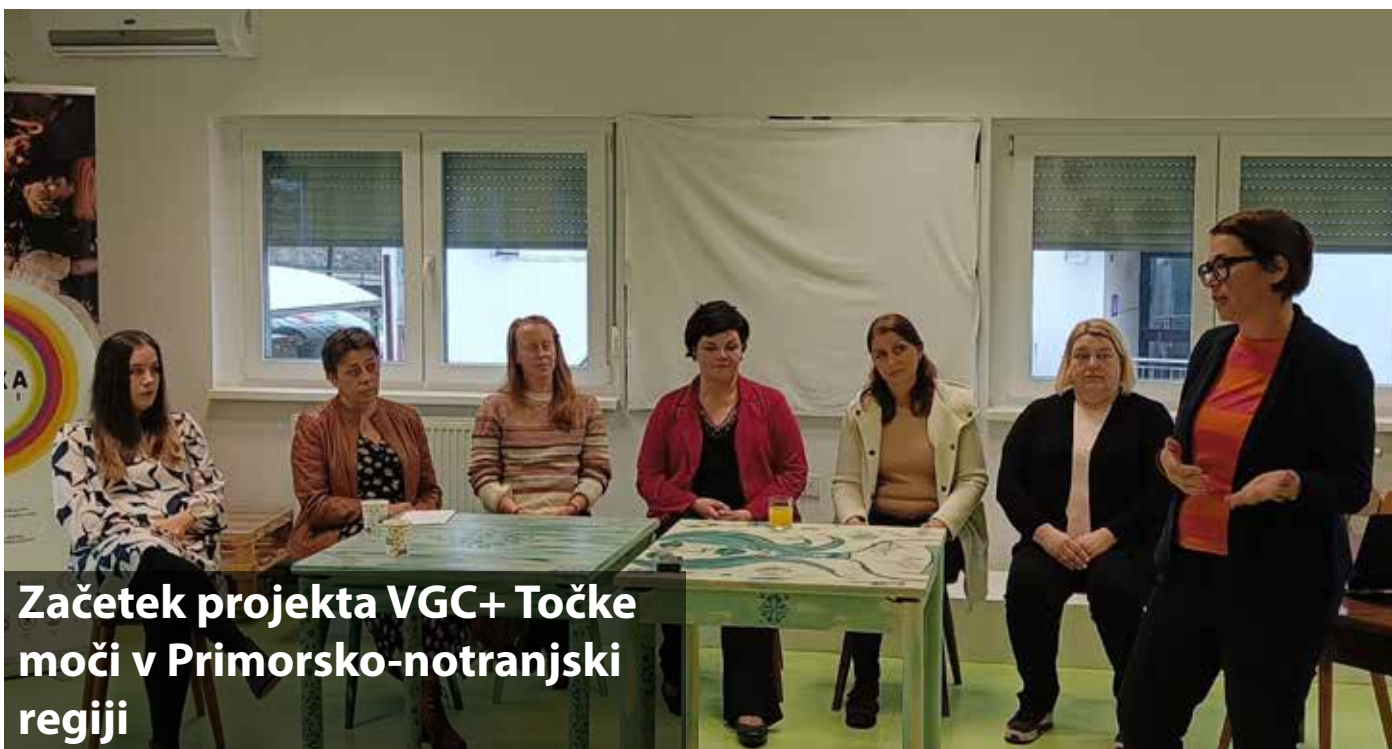
Si želite kakovostnega **medgeneracijskega sodelovanja**?

Si radi vzamete čas za **pogovor** ob pomembnih temah ali sproščen klepet ob kavi?

VABLJENI V PISARNO POD LIPO VSAK TOREK!

PISARNA: Občina Pivka, Kolodvorska cesta 5,
Mala sejna soba, pritličje
URADNE URE: torek 10:00 – 12:00 in 13:00 – 15:00
TELEFON: 064-138-553
E-NASLOV: leja.zakelj@iat.si

Začetek projekta VGC+ Točke moči v Primorsko-notranjski regiji

24. oktobra so sodelujoči, **Zavod Znanje Postojna, OŠ Antona Žnideršiča – OE Ljudska univerza Ilirska Bistrica, Zavod Samostojen.si in Javni zavod Snežnik**, ob začetku projekta **VGC+ Točke moči Primorsko-notranjske regije** na novinarski konferenci predstavili petletni načrt za izboljšanje kakovosti življenja ranljivih skupin. Projekt, ki ga financira **Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti** ob podpori **Evropskega socialnega sklada plus**, bodo izvajali do septembra 2029. V okviru projekta bo deloval tudi večgeneracijski center **Pivka**.

V petletnem projektu **VGC+ Točke moči Primorsko-notranjske regije** bo v šestih občinah **Primorsko-**

notranjske regije izvedenih 11 obveznih in izbirnih vsebin, ki bodo vključevale 10.360 ur aktivnosti. Večgeneracijski centri bodo odprti za neformalno druženje in informiranje uporabnikov 17.640 ur. V projekt bo vključenih 6.000 oseb iz ciljnih skupin, ki bodo imele korist od izobraževanja, delavnic in svetovalnih storitev, ki jih ponuja projekt. Poleg tega bo v delo projekta vključenih 26 prostovoljcev, ki bodo dodatno prispevali k uresničevanju ciljev in aktivnosti projekta.

Projekt bo okrepil družbene vezi, spodbujal medgeneracijsko sodelovanje in prispeval k socialnemu vključevanju vseh generacij v lokalnem okolju.

AFC, foto: Zavod Znanje

Srečanje upokojencev Primorske

4. oktobra se je na kotalkališču v Solkanu zbralo okrog tisoč upokojencev na tradicionalnem srečanju upokojencev Primorske. Zbrane je najprej pozdravil **župan Mestne občine Nova Gorica Samo Turel**. Sledila sta mu **predsednik PZDU Severne Primorske Zlatko Martin Marušič**, ki je spregovoril o dejavnostih upokojencev na Primorskem, in **predsednik PZDU Južne Primorske mag. Evgen Primožič**, ki je poudaril, da so različne aktivnosti in druženja zelo pomembna za kakovostno življenje upokojencev. Slavnostna govornica je bila **predsednica ZDUSa Zdenka Jan**. V kulturnem programu so nastopile pevke in plesalke, sledila je pogostitev s plesom in prijetnim druženjem. Srečanja se je udeležilo več kot šestdeset članov DU Pivka.

Jelka Čeligoj

Na Slavinsko gradišče

Člani Kluba upokojencev v vzgoji in izobraževanju občin Postojna in Pivka smo v sodelovanju z OŠ Prestranek, ŠKD Koče ter KS Slavina ob **12. Tednu kulturne dediščine 2024**, katerega tema je bila »Dediščina kulturnih poti, mreženja in povezav«, izvedli dejavnost z naslovom »Na Slavinsko gradišče«.

Že pred časom smo se člani Kluba podali na pot raziskovanja. Ogledali smo si **Ambroževo gradišče** in gradišče **Baba nad Slavino**, kjer je vidna povezava med železno in zgodnje rimsko dobo in kjer je bila nekoč naselbina, s še vidnimi in ohranjenimi terasami. 5. oktobra se je dejavnost

nadaljevala v prostorih šole v **Slavini**. **Martina Stantič** nam je uvodoma predstavila zgodovino kraja Slavina in z njo povezanega življenja **Josipa Gorupa pl. Savinjskega**, zatem smo prisluhnili strokovni razlagi zgodovinarke **Nade Trebec** o najdiščih prazgodovinskih kovinskih obdobj in rimske dobe na Notranjskem. Dan se je zaključil z ogledom razstave o arheološkem izkopavanju železnodobne naselbine na Babi. Svoja vedenja in vtise o gradiščih so učenci OŠ Prestranek in članici Kluba strnili v razstavo, ki je na ogled v prostorih šole na Prestranku.

Edvarda Sajovic, foto: Liljana Bole

Meddruštveni turnir v balinanju

Društvo upokojencev Pivka je 3. oktobra organiziralo meddruštveni turnir v balinanju v balinarski dvorani v **Pivki** in na pokritem balinišču v **Košani**. Na turnirju je nastopilo osem ženskih in šest moških ekip (3+1). V obeh kategorijah sta zmagali ekipe iz **Ilirske Bistrice**. Domače igralke in igralci so osvojili 3. mesto.

Zbrane je pozdravila **predsednica Društva upokojencev Pivka Asta Smrdelj**. Turnir je potekal v športnem in prijateljskem vzdušju in vsi nastopajoči so izrazili željo, da se naslednje leto spet srečamo.

Društvo upokojencev Pivka

Razstava igrač in knjig »Ko zgodbe oživijo«

Sredi septembra smo rokodelska skupina **Kvačkane nitke in Knjižnica Pivka** pripravili razstavo kvačkanih igrač in otroških knjig. To je bila že šesta zaporedna razstava z naslovom »Ko zgodbe oživijo« in je skupni projekt **Večgeneracijskega centra, Društva upokojencev Pivka in Knjižnice Pivka**. Namen razstave je pritegniti najmlajše in njihove starše ali stare starše k branju knjig.

Septembra smo obeležili mesec branja, prvi oktober je bil posvečen mednarodnemu dnevu starejših, prvi teden v oktobru pa tednu otroka. Razstava je povezala vsa tri področja. Na prireditvi ob odprtju razstave v **knjižnici v Pivki** sta nas pozdravili vodja **Večgeneracijskega centra – točke moči Romana Morano** in knjižničarka **Dartaniela Stegel**. Vodja **VGC-ja** je poudarila pomen druženja, ki je v dobrih šestih letih povezal rokodelke v trdno skupino. Knjižničarka pa je opozorila na pomen aktivnega branja najmlajšim, ki vključuje tudi mehke in tople igrače.

Medgeneracijsko druženje nam predstavlja način življenja. Igrače, ki jih izdelujemo na delavnicah, podarimo vrtčevskim otrokom v **občini Pivka**. V

občini imamo štiri vrtce in tri šole. Najmanjša, a nič manj pomembna je podružnična šola **Šmihel**. Njihovi učenci so bili tokrat prvič naši gostje, z recitacijo in pevskim nastopom so navdušili občinstvo. Kulturna sekcija v **Društvu upokojencev Pivka** združuje pevke, literarne ustvarjalce in rokodelke. Razstava predstavlja preplet nitk, črk in besed, tudi tokrat so našo razstavo s svojimi prispevki popestrili članice in člani krožka **Beremo skupaj**. Rokodelke smo vsem nastopajočim v zahvalo izdelale simbolična darilca, ki jim bodo spomin na prijetne trenutke z nami. Prireditev je snemala lokalna televizija **Vascom**, ogledate si jo lahko na njihovem kanalu.

J. Knafelc, foto: A. Knafelc

Kulturni večer ob mednarodnem dnevu starejših in začetku Krpanove bralne značke za upokojence

Člani Društva upokojencev Pivka so 27. septembra s kulturnim večerom obeležili mednarodni dan starejših, posvečen modrosti, izkušnjam in vrednotam, ki jih starejši prinašajo mlajšim generacijam. Mednarodni dan starejših, ki ga je leta 1990 razglasila Generalna skupščina ZN in se praznuje 1. oktobra, je priložnost za premislek o pomembnih vprašanjih, kot so socialna varnost, zdravstvena oskrba ter medgeneracijsko

sodelovanje. Hkrati poudarja pomen aktivnega staranja in hvaležnosti do vseh, ki s svojim življenjem prispevajo k družbenemu razvoju. Prav to je vodilo delovanja **Društva upokojencev Pivka**.

Starejšim občanom omogoča udejstvovanje na kulturnem, športnem, izobraževalnem in socialnem področju. Ves čas se medgeneracijsko povezujemo

in skušamo preprečiti osamljenost, ki se žal pri starejših pogosto pojavlja. Na kulturnem večeru smo predstavili nekaj dejavnosti, s katerimi si člani DU Pivka popestrimo dneve.

Za dobro razpoloženje sta najprej poskrbela dva mlada glasbenika, ki prihajata iz Košanske doline. **Tian Jagodnik** je zaigral na harmoniko, **Ian Avsec** pa na violino. Nastopil je **Ženski pevski zbor DU Pivka**, ki ga vodi **Marcel Štefančič**. Pevski zbor je lani praznoval že deseto obletnico svojega delovanja.

S 1. oktobrom se je v društvu pričela bralna značka za upokojence. Letošnjo bralno značko je predstavila **vodja projekta Jelka Čeligoj**. K branju želimo pritegniti čim več članov, saj nas spodbuja k pomnjenju, povezovanju, razmišljanju, sklepanju. Ob branju se poveča naša koncentracija. Odpelje nas v kraje, kjer še nismo bili, nam predstavi ljudi, ki jih nismo poznali, čase, v katerih nismo živeli. Širi naša

obzorja in spodbuja našo domišljijo. Branje nam skozi izkušnje drugega pomaga spoznati sebe.

V društvu so zelo aktivni tudi člani krožka **Beremo skupaj**. Na srečanjih se pogovarjajo o prebranih knjigah, so pa tudi zelo ustvarjalni. Sami pišejo pesmi in prozo. Izdali so že devet zbirk z lastnimi deli. Nekaj pesmi naših upokojencev so predstavili najmlajši. Tokrat so bili to učenci **OŠ Pivka**. Učenci **Glasbene šole Postojna** pa so jih spremljali z glasbo. Pesmi so recitirale **Nika Kaluža, Vanja Vasič in Veronika Hreščak**. Glasbene točke pa so izvajali **Nika Sotlar** na flavto, **Zarja Grmek Cvelbar** na kitaro, **Jernej Bobek** na harmoniko in **Luka Krebelj** na diatonično harmoniko. Za zaključek je nastopila folklorna skupina **Gradina**, ki prihaja iz Ilirske Bistrice. Mentor skupine je **Milena Drempetič**. Zaplesali so splet plesov iz okolice Ilirske Bistrice. Skupaj smo preživeli čudovit večer.

Slavka Glažar, foto: Andrej Knafelc

Mladi

Šmihelci se dežja nismo ustrašili!

28. septembra smo Šmihelci praznovali naš shod – 14. leto zapored s tradicionalnim **motoshodom**, tretje leto zapored pa z **veselico**. Nekaj dni pred dogodkom smo pogledovali v nebo in malce zaskrbljeno spremljali vremensko napoved, ki je bila vse prej kot sončna. A puške v koruzo nismo vrgli! Na igrišču smo postavili velik šotor in si rekli: »Kar bo, pa bo!«

Načrte smo izpeljali tako, kot smo si jih zamislili. Motorne konjičke sta župnik **Marjan Škvarč** in škofov tajnik **Blaž Lapanja** blagoslovila kar pod šotorom, kjer so popoldansko dogajanje popestrili tudi rockerji iz skupine **Don Allen**. Po vsakem dežju posije sonce in tudi na praznično soboto je

bilo tako – pozno popoldne se je na panoramski vožnji po Šmihelski dolini kljub vsemu razlegalo rohnenje motorjev. Večerno dogajanje je na igrišču otvoril **ansambel Štravs** s čudovitimi narodno-zabavnimi melodijami, nabito poln šotor pa je kljub svežim temperaturam do zgodnjega jutra razgrevala ena in edina **Tanja Žagar**. Organizatorji iz **Društva mladine Šmihelske doline** smo izredno zadovoljni z uspelim dogodkom in se iz srca zahvaljujemo vsem obiskovalcem ter tistim, ki ste na kakršenkoli način pomagali pri izvedbi šmihelskega shoda.

Društvo mladine Šmihelske doline

V akciji Dobrodelni oktober zbrali 2.500 evrov za študente v stiski

V letošnjem letu so organizatorji tradicionalnega Rocktobra predstavili novo različico dogodka, Dobrodelni oktober. Namen zbiranja sredstev v dobrodelne namene je ostal enak, nova pa je bila oblika dogodkov, ki so potekali skozi ves mesec oktober in uspeli zbrati skupaj kar 2.500 evrov. Zbrani znesek bo namenjen fundaciji **Študentski tolar**, ki pomaga študentom v stiski.

Dobrodelni oktober se je začel 5. oktobra s prvim dogodkom, Dobrodelnim kinom v **Kinu Pivka**, kjer so si obiskovalci ogledali film *Konča se z nama*. Velika udeležba je organizatorjem prinesla dodatno motivacijo za nadaljnje dogodke. Sledil je **dobrodelni pohod na Kočo Mladiko**, ki je potekal 19. oktobra. Aktivistke so pohodnike

pričakale z domačimi dobrotami, udeleženci pa so s svojim prispevkom podprli dobrodelni namen. Dobrodelni oktober se je zaključil s koncertom v **Mladinskem centru Postojna** 25. oktobra, kjer so obiskovalci uživali ob hip-hop ritmih, za katere sta poskrbela **Drill in DJ ZYGY**.

Prostovoljni prispevki so skupaj znašali 1.980,5 evra, dodatnih 519,5 evra pa je donirala **KŠOPP**, kar je skupno vsoto zaokrožilo na 2.500 evrov. »Aktivisti in aktivistke smo zelo ponosni nad zbranim zneskom denarja. Ponovno smo pokazali, da si znamo med seboj pomagati in imamo srce,« so sporočili organizatorji.

AFČ, SD

Strategija za mlade v občini Pivka za obdobje 2024-2034

Občinski svet je na oktobrski seji sprejel **Strategijo za mlade v Občini Pivka za obdobje 2024-2034**.

Strategijo je pripravila **Komisija za mladinska vprašanja**. Za naslednjih deset let bo strukturirano začrtala delovanje Občine na področju mladine s ciljem vzpostaviti dolgoročno sistemsko podporno okolje za razvoj mladih, okrepitev njihovega sodelovanja pri odločanju ter vključevanju v prostovoljne in družbene aktivnosti.

Dokument sestavlja pet sklopov: izobraževanje in usposabljanje, zaposlovanje, stanovanjska problematika, prosti čas, družbeno-kulturne dejavnosti in šport, sociala in prostovoljstvo.

Med ukrepe na področju **izobraževanja in usposabljanja** spadajo nadaljnja zagotovitev opravljanja praks in pripravništev mladih, podeljevanje denarnih spodbud za lokalno pomembne ali deficitarne poklice, podeljevanje nagrad za izjemne dosežke učencem, dijakom in študentom, sofinanciranje stroška Prve pomoči za mlade v višini 50 % cene.

Na Občini bodo izvajali vrsto ukrepov za spodbujanje **zaposlovanja**. Med načrtovanimi pobudami so nadaljnja začetna pomoč mladim podjetnikom pri ustanovitvi SP, prostori za mlade samostojne podjetnike, sofinanciranje javnih del in karierni sejem za mlade v Pivki. Strategija vključuje vrsto ukrepov na področju **stanovanjske politike**. Ključna pobuda je izgradnja novih stanovanj,

prednost mladih pri dodelitvi neprofitnih stanovanj, na voljo bodo tudi subvencije za obrestne mere stanovanjskih kreditov ter subvencije komunalnega prispevka za mlade in mlade družine.

Načrtovani so ukrepi za spodbujanje **prostega časa in kulturno-druženih dejavnosti mladih**. V načrtu je postopno višanje sredstev za izvedbo razpisa financiranja športnih programov, več sredstev v letnem razpisu za financiranje mladinskih projektov, letni dogodek za mlade v občini v obliki festivala, obnova športnega igrišča in ureditev športnega parka, organizacija javnega prevoza ob večjih prireditvah (v sosednjih občinah).

Občina Pivka načrtuje več ukrepov na **področju sociale in prostovoljstva**: nadaljnja finančna podpora družinam ob novorojenem otroku ter nadaljnje sofinanciranje programov letovanj ter spodbujanje dijakov k prostovoljnemu udejstvovanju.

Po zadnjih podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je občina Pivka v drugi polovici leta 2023 štela 6172 prebivalcev. Med njimi je bilo 849 mladih, starih med 15 in 29 let, kar predstavlja skoraj osem odstotkov celotnega prebivalstva. Leta 2019 so na Občini sprejeli **Odlok o mladini**, da bi uredili položaj mladih ter opredelili strukturo in podporno okolje za mladinsko organiziranje in delo. Istega leta so na Občini sprejeli **Pravilnik o sofinanciranju mladinskih projektov in akcij**, s katerim v občinskem proračunu vsako leto zagotovijo sredstva

za podporo mladinskim programom in projektom. Vsako leto objavijo javni razpis za sofinanciranje projektov, ki spodbujajo usposabljanje, pridobivanje veščin in socialno vključevanje mladih. V letu 2023 je Občina za ta namen namenila 11 tisoč evrov.

Leta 2020 so na Občini kupili **objekt na Snežniški cesti 2**, ki bo namenjen mladinskim in drugim društvom v občini. Za prenovu objekta nameravajo pripraviti dokumentacijo za pridobitev evropskih sredstev. Leta 2022 so v **Dolnji Košani** odprli nove prostore za tamkajšnjo mladino. Objekt je bil v celoti prenovljen s pomočjo raznih razpisov in občinskih sredstev, skupna vrednost investicije pa je znašala 130 tisoč evrov.

Na Občini že zagotavljajo financiranje letovanj, pomoči ob rojstvu otroka, praks, mladinskih prireditev, programov za mladino, kotička za mlade na OŠ Pivka ter naložb v športno infrastrukturo.

Leta 2023 je Občina Pivka prejela certifikat **Mladim prijazna občina za obdobje 2022–2026**. Certifikat podeljujejo lokalnim skupnostim, ki so v preteklih letih uspešno izvajale ukrepe na področju mladinskih politik ter mladim zagotavljale okolje za razvoj kompetenc in veščin, spodbujale njihovo avtonomijo in olajšale prehod v odraslost.

AFC

Oktober, mesec požarne varnosti

»Požarna varnost – bodi pripravljen, bodi varen«

Oktober je mesec, ko se na **Upravi RS za zaščito in reševanje**, v sodelovanju z **Gasilsko zvezo Slovenije**, **Združenjem slovenskih poklicnih gasilcev** in **Slovenskim združenjem za požarno varstvo**, posveča posebna pozornost pomenu požarne varnosti. Letošnja tema kampanje je preprečevanje požarov v domačem okolju pod sloganom "Požarna varnost – bodi pripravljen, bodi varen."

Generalni direktor **Uprave RS za zaščito in reševanje**, **Leon Behin**, je poudaril, da si s projektom vsako leto prizadevajo ozaveščati o pomenu požarnega varstva in pripravljenosti na nesreče. "Preventiva je ključna za varnost posameznikov in družbe," je dejal. Oktobra potekajo številne aktivnosti, vključno z obiski gasilskih domov ter šol in vrtcev, s ciljem ozaveščanja mladih in starejših o varnostnih ukrepih.

Poveljnik **Gasilske zveze Slovenije**, **Zvonko Glažar**, je izpostavil tradicijo gasilstva in pomen lokalnega delovanja, pri čemer so gasilci vedno odprti za sodelovanje z različnimi organizacijami. Ob tej priložnosti so napovedali tudi predstavitev novega preventivnega vozila, ki bo delovalo kot potujoča učilnica in spodbujalo mlade k vključitvi v prostovoljne gasilce.

Dr. Aleš Jug, predsednik upravnega odbora pri **Slovenskem združenju za požarno varstvo**, je opozoril, da kljub pričakovanju zmanjšanja požarnih tveganj še vedno opažamo stare in nove nevarnosti, povezane predvsem s stanovanjskimi in poslovnimi stavbami ter začetkom kurilne sezone. Med pomembnimi tveganji v sodobnem svetu so tudi litij-ionske baterije, ki lahko povzročijo požare in eksplozije.

Poleg tega se vse več pozornosti namenja varnosti sončnih elektrarn, saj nepravilna namestitve lahko privede do požarov. Opozorili so tudi na povečano število požarov v naravi, ki ogrožajo urbana območja, kar postaja vse bolj aktualno v luči podnebnih sprememb.

AFC, foto: Blaž Račič

Občinska gasilska vaja

26. oktobra se je ob 18:09 sprožil alarm in naznanil obsežnejšo občinsko gasilsko vajo s 63 udeleženci na območju bivše uprave podjetja Pivka perutninarstvo. V vaji so sodelovala vsa štiri prostovoljna gasilska društva Občine Pivka: PGD Košana, PGD Pivka, PGD Zagorje in PGD Palčje ter enajst bolničarjev OZRK Postojna-Pivka.

Scenarij vaje je predvideval eksplozijo plina, ki je povzročila delno porušitev objekta in izbruh požara. V stavbi je ostalo ujetih sedem poškodovanih oseb, med njimi tudi mladoletni. Poleg reševanja ponesrečencev so se ekipe soočile tudi s scenarijem poškodbe enega od gasilcev, kar je bilo vključeno kot dodatni skriti scenarij.

Namen vaje je bil preveriti in okrepiti znanje vseh sodelujočih ekip ter izboljšati usklajevanje med društvi v realnih razmerah. Vajo so uspešno zaključili ob 19:30, nato pa skupaj analizirali potek in preučili možnosti za izboljšave. Hvala vsem sodelujočim gasilcem in bolničarjem za sodelovanje.

PGD Košana

Vaja evakuacije na Osnovni šoli Pivka

18. oktobra smo gasilci v sodelovanju z vodstvom **Osnovne šole Pivka** izvedli vajo evakuacije učencev in zaposlenih. Namen vaje je bil preveriti tehnično in organizacijsko pripravljenost v primeru nevarnosti, ko se je potrebno iz objekta hitro in varno umakniti. Gasilci smo ob zaključku izvedli še kratko prikazno vajo. Sledila je še analiza in priprava ukrepov za izboljšanje tako tehničnih kot organizacijskih ukrepov.

PGD Pivka

Zdravje

Umetnost kot most k boljšemu počutju

Ob svetovnem dnevu duševnega zdravja, ki ga obeležujemo 10. oktobra, je socialno varstveni zavod Dom na Krasu organiziral vrsto dogodkov na območjih svojega delovanja. V sodelovanju z Mestno knjižnico Bena Zupančiča Postojna, Društvom upokojencev Pivka, umetnico Metko Pavšič ter Šolskim centrom Postojna so v Postojni pripravili umetniško kulturni dogodek.

V čitalnici knjižnice so razstavili mandale uporabnika **Ruperta Gajsarja** in predstavili pesniško zbirko **Pesmi**, ki jo je ustvarila **Mirjana Medlobi**. Kulturni program so oblikovali prostovoljci **Srečko Likar**, **Doroteja Hrvatič**, **Lidija Pavzin** in **Metka Pavšič**.

Namen dogodka je bil zmanjšati stigmo duševnih motenj, okrepiti globalna prizadevanja za dostopnejše in kakovostnejše storitve ter ozaveščati skupnost z odprtim pogovorom o duševnem zdravju.

Dom na Krasu, ekipa območja Postojna

Prvi festival zdravja v Pivki

20. septembra je v sklopu tedna mobilnosti pred Krpanovim domom v Pivki potekal prvi Festival zdravja, ki sta ga organizirala Center za krepitev zdravja Postojna in Občina Pivka. Dogodek je v prijetnem vzdušju pritegnil obiskovalce vseh generacij, od najmlajših vrtčevskih otrok do najstarejših. Na festivalu so se združile številne organizacije in društva z namenom ozaveščanja o pomenu preventive, zdravega življenjskega sloga in skrbi za zdravje.

Med sodelujočimi so bili **Prostovoljno gasilsko društvo Pivka**, **Klub vodnikov reševalnih psov Postojna**, **Nujna medicinska pomoč Postojna**, **Policijska postaja Postojna**, **Koronarno društvo Postojna – podružnica Pivka**, **Društvo za fibromialgijo**, **Slovensko združenje za boj proti raku dojke Europa Donna**, **patronažna služba Zdravstvenega doma Postojna**, **SGLZŠ Postojna** ter predstavniki programa **SOPA**.

Obiskovalci so imeli možnost opraviti različne meritve in se posvetovati s strokovnjaki. Na stojnicah so potekale dejavnosti za ozaveščanje o zdravem načinu življenja, preprečevanju srčno-žilnih bolezni, obvladovanju fibromialgije, boju proti raku dojke ter odgovornem odnosu do alkohola. Poudarek je bil tudi na pomenu preventive pred demenco, o čemer je potekalo zanimivo predavanje. Za oceno telesne pripravljenosti pa je bil organiziran test hoje na 2 kilometra.

Dogodek je vključil tudi atraktiven prikaz dela reševalnih psov, sodelovali pa so tudi gasilci, reševalci in policisti, ki so predstavili preventivne ukrepe in delo na terenu. Vabilu so se odzvali otroci iz vrtca Pivka, ki so popestrili dogajanje na prizorišču.

»Obiskovalcev ni bilo toliko, kot smo pričakovali, nam pa tudi vreme ta dan ni najbolj služilo. Kljub temu smo s prvo izvedbo zadovoljni in načrtujemo ponovitev v naslednjem letu,« je dogodku pod črto dodala vodja centra **Larisa Hreščak Švigelj**.

Orjana Gombač, prostovoljka podružnice **Obala Kras Združenja Europa Donna Slovenija**, je kljub mrzlemu

Dogodek v Pivki je pritegnil tudi najmlajše vrtčevske otroke

Orjana Gombač, prostovoljka podružnice Obala Kras Združenja Europa Donna Slovenija

jutru nagovorila številne mimoidoče ter jih ozaveščala o pomenu zdravega življenjskega sloga, preventive in zgodnjega odkrivanja bolezni. Center za krepitev zdravja Postojna je njihovi stojnici priskrbel model dojke, kar je še dodatno obogatilo predstavitev. Med dogodkom je obiskala tudi stojnico dijakov srednje zdravstvene šole iz Postojne, kjer so ji izmerili raven sladkorja v krvi, z rezultatom pa je bila zadovoljna. Svojo prvo izkušnjo samostojnega vodenja stojnice je opisala kot zelo pozitivno: »To delo sem z veseljem opravila.«

AFČ, foto: Center za krepitev zdravja Postojna, **Anita Boštjančič**

Sofinanciranje psihoterapij za občane občine Pivka

Občina Pivka zagotavlja sredstva za sofinanciranje psihoterapij svojim občanom, ki takšno pomoč potrebujejo. Zaradi svoje socialne situacije si psihoterapevtske obravnave ne morejo privoščiti.

Sofinancirajo se psihoterapevtske storitve, ki jih na trgu nudijo ustrezni izvajalci. Skupni znesek za sofinanciranje je omejen in znaša do 45,00 eur na terapevtsko uro. Razliko do polne vrednosti si plača uporabnik sam.

Na Centru za socialno delo Primorsko – Notranjska, enota Postojna, se odda vloga na posebnem obrazcu »Vlogo za dodelitev sofinanciranja psihoterapije«. Vlogi je potrebno priložiti še vsa ostala dokazila, iz katerih je razvidno vlagateljevo materialno stanje, družinski in socialni status,

itd., na podlagi katerih vlagatelj izpolnjuje pogoje za pridobitev sofinanciranja psihoterapije.

Vse informacije o uveljavljanju pravice do sofinanciranja psihoterapije dobite na naslovu: Center za socialno delo Primorsko-Notranjska, Enota Postojna, Novi trg 6,6230 Postojna

Tel. 05 700 12 18, 05 700 12 00 ali e-mail: gpcsd.posto@gov.si ali se osebno oglasite v prostorih Centra za socialno delo pri strokovni delavki Karmen Zavec oz. vlogo lahko oddate tudi v Pisarni v Pivki, katera se nahaja v prostorih občine, ob sredah med 14.00 in 17.00 uro.

Odprtje Slovenske srčne poti

Koronarno društvo Postojna s podružnico v Pivki je 29. septembra, na »Svetovni dan srca« organiziralo tradicionalni pohod po društveni srčni poti Mačkovec pri Postojni. Pohod je bil namenjen članom društva in ostalim ljubiteljem pohodništva v neokrnjeni naravi.

Ob tej priliki je društvo na začetku poti, pri spomeniku na Mačkovcu, otvorilo »Osnovno označevalno tablo« poti, ki je postala tudi »Slovenska srčna pot«, v katero so združene lokalne srčne poti koronarnih društev in klubov Slovenije. GPS poti lahko najdemo na spletni strani »Slovenia Outdoor«, zemljevid »Tematske«- srčne poti.

V celoti je pot označena še z označevalnimi tablicami na lesenih količkah in poteka od osnovne označevalne table po gozdni makadamski cesti do počivališča pri Velikem Lazu, kjer se nahaja miza z dvema klopema, zaokroži na urejeno gozdno vlako in se nadaljuje po gozdni cesti do izhodišča. Prvotni dve poti različnih dolžin, rumena (5 km) in modra (3 km) sta tako združeni v eno pot dolžine **4,6 km** in **višinske razlike 80 m**. Prehodi se jo v približno uri in pol. Prenovljena pot zahteva redno košnjo trave na gozdni vlaki dolžine 600 m. Oskrbuje in kosi jo član društva.

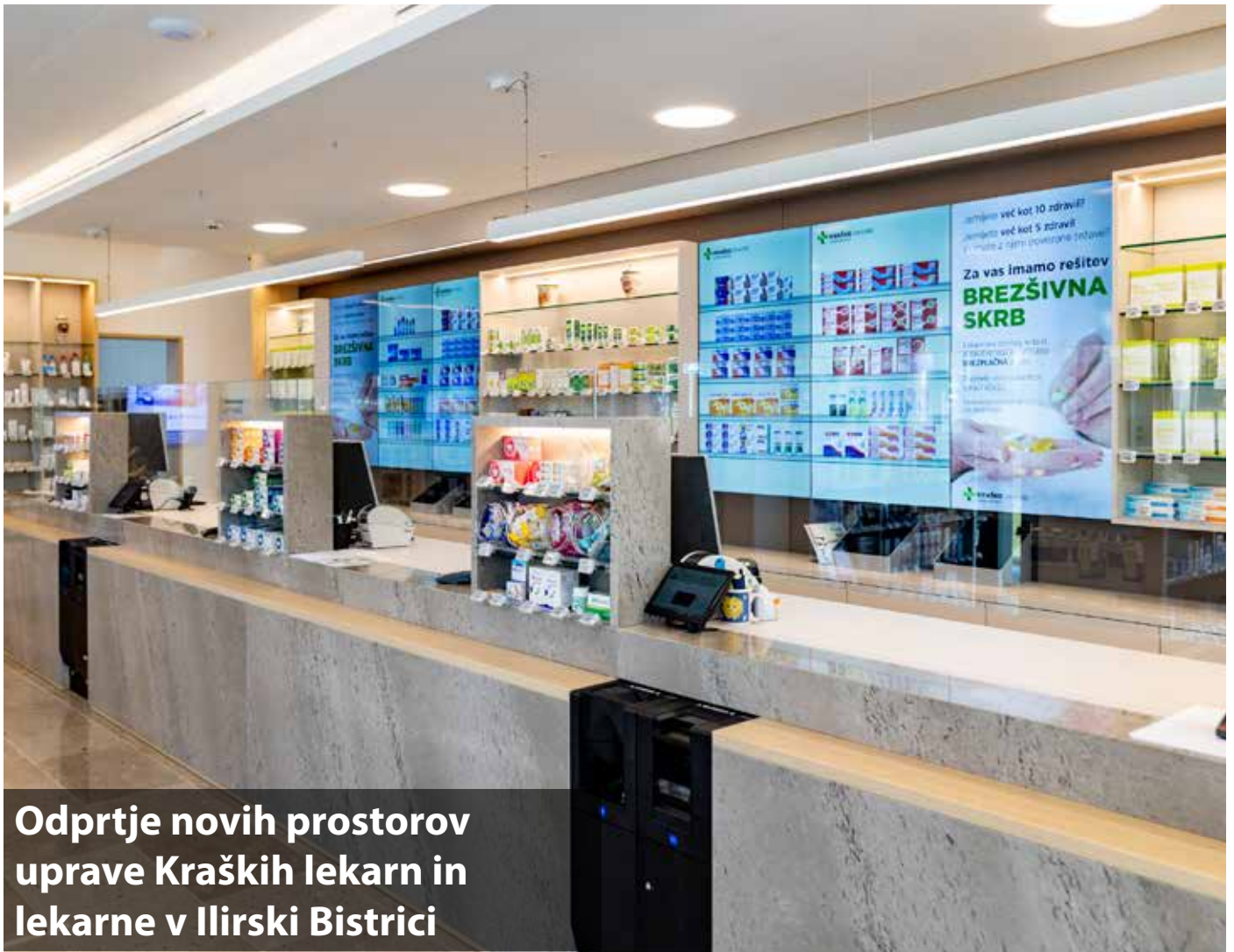
Na poti se lahko ustavimo pred naravnim spomenikom, ostankom nekoč mogočne **Melliwove jelke**, ki je bila visoka 34,5 m s premerom debla 127 cm. Leta 1993 se je posušila in so jo gozdarji zaradi varnosti posekali. Deblo leži v bližini in bo razpadlo v naravnem okolju.

V gozdnem območju **Golobičevca**, po katerem poteka pot, prevladuje smreka, druge drevesne vrste, predvsem bukev, duglazija, zeleni bor in macesen pa rastejo v skupinah ali posamično. Žled je leta 2014, predvsem na začetku poti, močno osiromašil drevesne vrste. Gozdarji pa skrbijo za ohranitev gozdov, da jih bodo urejene prepustili prihodnjim rodovom. Pri obnovi poti se društvo zahvaljuje za donatorska sredstva **Občini Postojna** in **Občini Pivka**.

Koronarno društvo vabi občane Pivke, da se večkrat podajo na to pot, saj je nezahtevna in primerna za vse starostne skupine. Pohodnike spremlja mirno gozdno okolje, kjer so prisotni le naravni glasovi narave. Ob zgodnjih jutranjih urah pa se na travnatih površinah Velikega Lazu lahko opazuje pašnjo divjadi in srnjadi.

Lidija Zadel, Koronarno društvo Postojna, Podružnica Pivka

Odprtje novih prostorov uprave Kraških lekarn in lekarne v Ilirski Bistrici

V **Kraških lekarnah**, medobčinskem javnem zavodu, ki ga je ustanovilo šest občin ustanoviteljic, so 7. novembra odprli nove, sodobno opremljene prostore **Uprave Kraških lekarn** in **Lekarne Ilirska Bistrica**. Investicijo, vredno 1.991.000 evrov, so v celoti financirali iz lastnih virov zavoda in »prinaša nove standarde farmacevtske oskrbe pacientom ter izboljšane delovne pogoje za zaposlene,« so poudarili v sporočilu za javnost.

Kraške lekarne so v pritličju nove zgradbe odprle sodobno lekarno, ki se razprostira na 295 m², kar predstavlja 90 m² večji prostor od prejšnje lokacije. Nova lekarna vključuje štiri izdajna mesta in poseben prostor za svetovanje, kar izboljšuje kakovost storitev in dostopnost za paciente. Lekarna je opremljena z robotiziranim sistemom za skladiščenje in dostavo zdravil, ki farmacevtom omogoča več časa za strokovno svetovanje pacientom. Tehnične izboljšave vključujejo tudi avtomatske blagajne, ki olajšajo denarno poslovanje, ter video steno za prikaz informacij, ki pacientom nudi dodatne vsebine o zdravju. Na strehi stavbe je nameščena samooskrbna sončna elektrarna, kar prispeva k trajnostnemu poslovanju zavoda.

V nadstropju nove stavbe so prostori uprave zavoda, zasnovani za podporo učinkovitemu delu multidisciplinarnega tima strokovnjakov. Uprava, ki obsega 263 m², združuje vse ključne službe za nemoteno podporo delovanju zavoda. S to širitvijo so zagotovljeni boljši pogoji za delovanje enot Kraških lekarn po celotnem območju, hkrati pa izboljšani delovni pogoji za zaposlene. Prostor je

oblikovan z mislijo na udobje obiskovalcev in optimizacijo delovnega okolja za zaposlene.

»Zahvaljujoč novim tehnologijam bodo farmacevti in farmacevtski tehniki imeli več časa za paciente in izvajanje storitev farmacevtske obravnave, kot so izdelava osebnih kartic zdravil in pregledi uporabe zdravil, tudi v okviru brezšivne skrbi. V novih prostorih **Kraške lekarne** nadaljujejo svoje poslanstvo – zagotavljanje kakovostne in dostopne zdravstvene oskrbe, obvladovanje zdravljenja z zdravili in podporo zdravju ter dobremu počutju prebivalcev. Obenem pa se zavedamo, da tudi najsodobnejša oprema in odlični delovni prostori predstavljajo le temelje. Na koncu smo prav ljudje tisti, ki s svojim znanjem, predanostjo in visokimi strokovnimi standardi ustvarjamo vrhunske storitve, pojasnjuje **direktorica Ana Kobal**.

Ob tej priložnosti se zahvaljujejo sodelavcem, občinam ustanoviteljicam ter vsem, ki so pripomogli k uspešnemu zaključku tega projekta. »Prepričani smo, da nova lekarna predstavlja pomembno pridobitev za **Ilirsko Bistrico** in širšo okolico ter prispeva h krepitvi kakovostne farmacevtske oskrbe v našem okolju. Zavedamo se, da bomo le s skupnimi prizadevanji, s spoštovanjem vrednot in s podporo naših uporabnikov lahko še naprej gradili **Kraške lekarne** kot stabilen zavod in pomemben partner v zdravstvenem sistemu,« je zaključila.

AFČ, foto: Kraške lekarne

Kaj se nahaja v črnih posodah?

V podjetju PUBLIKUS d.o.o. **1-krat letno** izvedemo analizo sestave **mešanih komunalnih odpadkov**, se pravi tistih odpadkov, ki jih uporabniki odlagajo v **črne posode**. To pomeni, da izvedemo prebiranje naključno izbranega vzorca mešanih komunalnih odpadkov, ki ga razdelimo na **23 različnih skupin odpadkov**. Tako razdeljene odpadke nato stehamo in določimo najbolj verjetno sestavo mešanih komunalnih odpadkov na območju občine Pivka v posameznem koledarskem letu.

Pri letošnji analizi, ki smo jo izvedli v **mesecu septembru**, smo ugotovili, da je bilo **65 odstotkov odpadkov**, ki so bili odloženi v črno posodo, dejansko mešanih komunalnih odpadkov. Gre za **najboljši rezultat v zadnjih šestih letih**, kar je tudi prikazano na grafu v nadaljevanju. Ostali odloženi odpadki so spadali med druge vrste odpadkov, katere bi uporabniki morali odložiti v **druge posode za ločeno zbiranje odpadkov** (posoda za ločeno zbiranje mešane odpadne embalaže, posoda za ločeno zbiranje biološko razgradljivih odpadkov in posode nameščene na ekoloških otokih) oziroma jih oddati v okviru **organiziranih akcij zbiranja odpadkov** (akcija zbiranja nevarnih odpadkov ter naročilo brezplačnega odvoza kosovnih odpadkov) ali pa direktno v **Zbirni center Pivka**. Največji izziv še naprej ostaja **slabše ločeno zbiranje mešane odpadne embalaže** (črna posoda z rumenim pokrovom), ki se pojavlja predvsem v **večstanovanjskih soseskah**,

tako da bomo v prihodnje na teh območjih **okrepili nadzor in izvajali naključne terenske ogleda**.

Dosledno ločevanje mešanih komunalnih odpadkov je pomembno, ker s tem **zmanjšujemo** delež tistih odpadkov, ki končajo na **odlagališčih odpadkov** ali pa v **objektih za energetske predelavo in povečujemo** delež tistih odpadkov, ki jih lahko **recikliramo** in iz njih naredimo **nove izdelke**. Prav tako ni odveč omemba, da so vsi zbrani mešani komunalni odpadki pred odlaganjem ali energetske izrabo predhodno **mehansko in biološko obdelani**, kar predstavlja nezanemarljiv strošek v sklopu mesečne položnice za opravljene storitve ravnanja s komunalnimi odpadki.

Publikus d.o.o

Odgovori podjetja Publikus d.o.o. na vprašanja in pripombe občanov občine Pivka

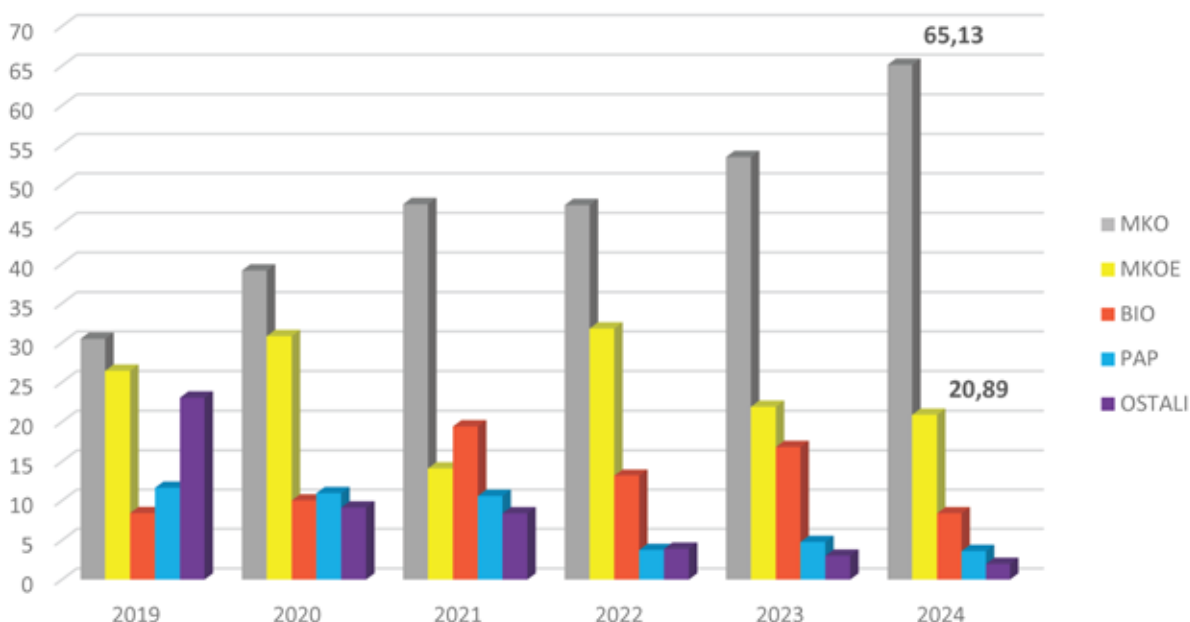
Na Občino Pivka se je obrnilo nekaj občank in občanov ter posredovalo svoja vprašanja v zvezi s pravilnim ločevanjem odpadkov.

Izpostavljeno je bilo **pomanjkljivo ločevanje v večstanovanjskih stavbah**, kar je »stalen problem«, pojasnjujejo v podjetju Publikus d.o.o.: »Situacijo poskušamo reševati ob pomoči upravnikov, včasih bolj

OCENA NAJBOLJ VERJETNE SESTAVE MEŠANIH KOMUNALNIH ODPADKOV V OBDOBJU OD 2019 DO 2024

OBČINA PIVKA	2019	2020	2021	2022	2023	2024
DELEŽ MEŠANIH KOMUNALNIH ODPADKOV	30,48	39,13	47,50	47,39	53,49	65,13
DELEŽ MEŠANE ODPADNE EMBALAŽE	26,44	30,81	14,12	31,77	21,90	20,89
DELEŽ BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIH ODPADKOV	8,41	10,01	19,42	13,19	16,82	8,38
DELEŽ PAPIRJA IN KARTONA	11,63	10,94	10,59	3,75	4,77	3,62
DELEŽ OSTALIH ODPADKOV	23,04	9,11	8,37	3,90	3,02	1,98
SKUPAJ	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Ocena sestave MKO - Občina Pivka (2019-2024)

včasih manj uspešno. Za najbolj učinkovit ukrep so se izkazale terenske kontrole, ki jih in jih bomo tudi v bodoče izvajali ob pomoči medobčinskega inšpektorata. Vsako večstanovanjsko odjemno mesto ima nameščene posode ustreznega števila in velikosti za ločeno zbiranje različnih vrst odpadkov, v skladu z določenim normativom. Ob kolikor toliko ustreznem ločevanju bi se morala količina proizvedenih odpadkov porazdeliti med nameščene posode.«

Na očitek, **da imajo štiričlanske in enočlanske družine enako velike smetnjake, česar pa ne odraža znesek na položnici**, v podjetju Publikus d.o.o. odgovarjajo, da je najmanjša standardizirana velikost črne posode za ločeno zbiranje mešanih komunalnih odpadkov, ki jo uporabljajo, prostornine 80 L. Glede na izkušnje in trende nastajanja mešanih komunalnih odpadkov ena oseba na odvoz proizvede za 20 L mešanih komunalnih odpadkov (bloki 10 L, dva odvoza na mesec). »Iz navedenega izhaja, da imajo eno do štiri članska gospodinjstva na svojem zbirnem mestu nameščeno posodo iste prostornine. Ker odpadke proizvajamo ljudje, je temu primeren tudi zaračunan strošek glede na število oseb. Če enočlansko gospodinjstvo v enem mesecu napolni črno posodo prostornine 80 L, gre bodisi za očitni primer neločevanja odpadkov bodisi za večje število uporabnikov, ki prebivajo na določenem naslovu. Naši zaposleni takšne primere na terenu zaznajo in uporabnika opozorijo z obvestilom,« so pojasnili.

Občani so še opomnili, da se je **velikost zabojnika za mešane odpadke zmanjšala, medtem ko so stroški na položnicah višji**. Kot so odgovorili v podjetju Publikus d.o.o., je do zadnje spremembe cene storitev ravnanja s komunalnimi odpadki v občini Pivka prišlo 1.7.2022, kar je tudi sovpadalo z zadnjimi večjimi spremembami sistema. »Ob uvedbi nove storitve ločenega zbiranja papirja in kartona na način »od vrat do vrat« v juniju 2022, smo sočasno izvedli tudi menjavo črnih posod za ločeno zbiranje mešanih komunalnih odpadkov oziroma uskladiitev glede

na določen normativ 20 L na osebo. Dejansko pa smo en odvoz mešanih komunalnih odpadkov nadomestili z enim odvozom papirja in kartona, tako da je obseg košarice storitev ostal enak. Po navedenih spremembah se tudi cena storitev ni spreminjala,« so razložili.

Na pripombo o tem, zakaj se **znesek na položnici ne zmanjša kljub znižanju stroškov obdelave odpadkov**, koncesionar odgovarja: "Predhodno navedene spremembe v sistemu so se izkazale za učinkovite. V letih 2022 in 2023 je dejansko prišlo do zmanjšanja količin ločeno zbranih mešanih komunalnih odpadkov ter izboljšanja ločevanja drugih vrst komunalnih odpadkov, kot so mešana odpadna embalaža, biološko razgradljivi odpadki, papir in karton.« Kljub tem pozitivnim učinkom pa ti ne pokrivajo širše gospodarske situacije, saj stroški izvajanja storitev presegajo te pozitivne rezultate. Kljub temu menijo, da so »mehki načini« oziroma optimizacije sistema prava pot, ki omogoča obvladljive cene storitev ravnanja s komunalnimi odpadki.

Občani so izrazili nezadovoljstvo nad pomanjkanjem storitve čiščenja smetnjakov, saj **»smeti v poletnih mesecih močno zaudarjajo«**. V Publikus d.o.o. odgovarjajo, da v skladu s koncesijsko pogodbo enkrat letno opravijo pranje posod za ločeno zbiranje mešanih komunalnih odpadkov, mešane odpadne embalaže in posod v okviru zbiralnic ločenih frakcij ter dvakrat letno posod za ločeno zbiranje biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov. Pranje izvedejo v spomladanskem in jesenskem času v skladu s terminskim planom.

Na vprašanje: **»Ali je mogoče brezplačno pridobiti večjo črno kanto?«** podjetje odgovarja, da je to možno le v dveh primerih. Brezplačna uporaba dodatne črne posode je dovoljena za gospodinjstva, kjer je novorojenček ali starostnik, ki potrebuje plenice. To velja za obdobje najmanj dveh let pri novorojenčkih, oziroma dokler obstaja potreba pri odraslih.

Občina Pivka

Obvestilo uporabnikom ob pričetku vgrajevanja nepovratnih loput

Upravljalca javnega vodovodnega sistema Postojna – Pivka, Kovod Postojna d.o.o., bo z novim koledarskim letom 2025, ob redni in izredni menjavi vodomera, pričel z vgradnjo nepovratnih loput/ ventilov, ki onemogočajo prehod vode iz internega omrežja v javno vodovodno omrežje. Gre za odgovornost upravljalca in uporabnikov, ki jih zahtevajo Uredba o oskrbi s pitno vodo (UL RS, št. 88/12, 44/22 – ZVO-2 in 70/24) in Odloka o oskrbi s pitno vodo v občinah Postojna in Pivka.

Uporabniki, ki nimajo nameščene tlačne posode (ekspanzije), morajo le-to namestiti na interno vodovodno napeljavo, saj ta uravnava povečanje prostornine ob segrevanju vode ter prepreči težave, ki se pri tem lahko pojavijo (npr. iztekanja vode na varnostnem ventilu pri grelniku vode).

Na voljo smo za pojasnila in informacije:

Uporabnikom so vse informacije in pojasnila v zvezi s podanim obvestilom in vodovodno napeljavo na voljo vsak delovni dan, med 7. in 15. uro, na:

- sedežu podjetja Kovod Postojna, d.o.o.,
- telefonski številki: 041 310 070,
- elektronskem naslovu: info@kovodpostojna.si

Na 1. nacionalni delavnici o mikroplastiki v virih pitne vode

7. novembra sta slovenska partnerja v mednarodnem projektu **MicroDrink**, Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta, in javno podjetje **Kovod Postojna, d.o.o.**, v Ljubljani organizirala 1. nacionalno delavnico »Mikroplastika v virih pitne vode«. Projekt **MicroDrink** zbira, vrednoti in širi obstoječe znanje o vzorčenju, analizi, zmanjševanju in preprečevanju pojavov mikroplastike v okoljih z viri pitne vode ter razvija orodja za krepitev znanja oblikovalcev politik in odločevalcev ter zagotavljanje njihovega sodelovanja z izvajalci in znanstveno skupnostjo v porečju reke Donave.

Sodelujoči na strokovnem dogodku so bili predstavniki **Naravoslovnotehniške fakultete**, prodekan **dr. Andrej Šmuc**, vodja projekta na Univerzi v Ljubljani **dr. Mihael Brenčič**, **dr. Anja Torkar**, mag. **Mateja Jelovčan**, mag. **Ines Vidmar**, vodja projekta v podjetju **Kovod Postojna**, mag. **Edi Šibenik** in **dr. Manca Kovač Viršek** z Inštituta za vodo Republike Slovenije.

Dogodek je združil strokovnjake s področja vodnih virov, okoljskega varstva in zdravja z namenom predstavitve najnovejših ugotovitev o pojavu mikroplastike in o možnostih za preprečevanje njenega širjenja. V okviru vsebinskega dela je bil udeležencem predstavljen projekt **MicroDrink** in slovensko pilotno območje, izvir **Malni na Planinskem polju** in njegovo zaledje, ter dosednji rezultati projekta, ki se osredotoča na proučevanje mikroplastike v vodnih virih. Celovit pogled na problematiko in razpravo o možnih rešitvah je spodbudila panelna razprava. Predstavljena pa je bila tudi baza za zbiranje in deljenje informacij o mikroplastiki »**MicroDrink knowledge base**«.

V projektu **MicroDrink** sodeluje 11 partnerskih institucij iz osmih držav **Podonavske regije** (Hrvaška, Nemčija,

Avstrija, Slovenija, Madžarska, Češka, Bosna in Hercegovina in Srbija). Vodilni partner v projektu je **Hrvaški geološki inštitut**. Projekt smo začeli izvajati leta **2024** in bo trajal 30 mesecev. Vrednost celotnega projekta znaša 2.351.480,00 evrov, sofinanciran je s strani programa **Interreg Podonavje**.

Mikroplastika postaja zaskrbljujoče onesnaževalo, saj se jo vsako leto v okolje v **Evropi** sprosti med 75.000 – 300.000 ton. Dosedanje raziskave kažejo, da je mikroplastika prisotna vzdolž celotne **Donave**, pri čemer je polimer **polietilen** najpogostejša komponenta, ki se uporablja v plastenkah in embalaži. Pojavljanje in škodljivi učinki mikroplastike v površinskih in podzemnih vodah, zlasti tistih, ki se uporabljajo za oskrbo s pitno vodo, so slabo raziskani. Pomanjkanje integriranega upravljanja mikroplastike v vodnem okolju je trenutno eden ključnih izzivov, s katerim se moramo soočiti. Potrebna so učinkovita orodja in politike za spremljanje in ublažitev onesnaževanja z mikroplastiko. Projekt **MicroDrink** želi zgraditi in okrepiti institucionalne, vodstvene in tehnične zmogljivosti strokovnjakov, odločevalcev in oblikovalcev politik ter izboljšati ozaveščenost javnosti o tem perečem okoljskem problemu.

Mikroplastika je novodobni izziv v našem okolju. Projekt **MicroDrink** spodbuja deležnike k sodelovanju, ozaveščanju in iskanju rešitev za preprečevanje nadaljnega širjenja mikroplastike v okolju. Cilj projekta je namreč zagotoviti varnost pitne vode za vse. Rezultati projekta pa bodo dragocena osnova za oblikovanje učinkovitih ukrepov za zmanjšanje mikroplastike v pitni vodi.

Kovod Postojna d.o.o.

Andrej Želko - Slovo od športnika

Andrej Želko (z zastavo) med člani in navijači NK Košana v sezoni 2001/2002

Na četrti oktobrski petek smo se na pokopališču v Šmihelu ob neverjetno velikem številu žalujočih poslovili od znanega brkinskega športnika **Andreja Želka** iz Ribnice. V prvi vrsti je bil nogometaš in to s tako uspešno igralsko kariero, ki je nima in je še dolgo časa ne bo imel nihče iz pivške občine. Odlično je igral tudi košarko, namizni tenis, atletika mu ni bila tuja, v zadnjem času pa se je posvečal predvsem teku v naravi.

Nogomet je začel resneje igrati v **Osnovni šoli Dragotina Ketteja** v Ilirski Bistrici, kot kadet je nadaljeval v mlajši selekciji prvoligaša **Rijeka** (Reka). Nato je zaigral za člansko ekipo **NK Košana**, kjer je ob koncu nogometne kariere, tudi z naslovom prvaka v **Enotni primorski nogometni ligi** sklenil svojo bogato igralsko pot. Kot srednješolec je nadaljeval pri **NK Postojna**, po prihodu od vojakov je zaigral za **Izolo** v **Medrepubliški ligi**, od koder ga je pot vodila v najboljši slovenski klub **Olimpijo**, kjer je z njo postal državni in pokalni prvak Slovenije. Z ljubljansko ekipo je v evropskem pokalu zaigral tudi proti **Milanu** na slovitem stadionu Giuseppe Meazza.

Ponovno je zaigral za **Izolo**, nato v dveh obdobjih za prvoligaša **Primorje** (Ajdovščina) in za dva drugo ligaša **Tabor Sežana** in **Jadran Šepič** (Hrpolje Kozina). V času igranja je bil tudi profesionalni igralec, ob tem končal tudi višješolski študij lesarstva in pridno skupaj s soprogo **Danijelo** v Ribnici gradil lastni dom. Tudi njegova sinova sta krenila na nogometno pot. **Gregor** še vedno odlično igra v nižjih avstrijskih ligah, **Gašper** pa je branil vrata številnih primorskih klubov, nazadnje v **Vipavi**.

Na njegovi zadnji poti so se od njega poslovili številni športni prijatelji, soigralci, bivši reprezentanti in trenerji iz vse Slovenije, največ jih je prišlo iz njemu **Ljube Slovenske Istre, Brkinov in Vipavske doline**. V čast mi je, da sem bil pred mnogimi leti njegov soigralec.

Andrej, letos nisem bil deležen tvojih kosanjev v **Mršnikovi domačiji**, a jih bova nekoč zagotovo skupaj jedla.

Brane Fatur

ŠD Košana v lov na tretji zaporedni pokalni naslov v futsalu

ŠD Košana – aktualne pokalne prvakinje v dvoranskem nogometu – se bodo tudi letos podale v boj za tretji zaporedni pokalni naslov, po tem ko so bile zmagovalke v sezonah 2023/24 in 2022/23. V prostorih **Nogometne zveze Slovenije** je žreb določil pare ženskega polfinala futsal pokala. Tako bodo **ŠD Bloke Pletilnica** gostile ekipo **ŽNK Vrhnika**, medtem ko se bodo **ŠD Košana** pomerile z **ŽNK Celje**.

Prvo polfinalno tekmo bo **ŠD Košana** odigrala 21. decembra, povratna tekma pa bo sledila 18. januarja 2025. Finalni turnir, kjer se bo odločalo o letošnjih zmagovalkah, bo potekal 15. marca.

AFČ

Podelitev priznanj Olimpijskega komiteja Slovenije

V oktobru je naša članska jazz skupina prejela zlati znak za osvojen 2. mesto in naslov evropskih podprvakov na Evropskem prvenstvu 2023 v Veroni. Poleg plesalcev je bila z bronasto plaketo nagrajena tudi naša izjemna trenerka **Špela Masten Režek** za svoje predano trenersko delo. Čestitke vsem plesalcem in trenerki za trud, predanost in nepozabne rezultate!

ŠD Pike, foto: Aleš Fevžer

Uspehi Atletskega kluba Pivka na 28. Ljubljanskem maratonu

V soboto, 20. oktobra, je Ljubljano preplavila množica tekačev na največjem športno-rekreativnem dogodku v Sloveniji – 28. Ljubljanskem maratonu. Na ulice glavnega mesta je priteklo več kot 12.000 tekačev, ki so tekmovali na različnih razdaljah in pokazali športni duh ter vztrajnost. Med njimi je bilo tudi 23 članov Atletskega kluba Pivka, ki so na maratonu dosegli odlične rezultate in zastopali svoj klub z izjemno energijo.

Izjemne dosežke so zabeležili naslednji člani kluba: **Vladimir Savič**, ki je bil najstarejši tekmovalac na maratonski razdalji, je s tem dosežkom izkazal izjemno vzdržljivost in športno predanost; **Marjan Korent**, ki je uspešno zaključil prav vseh osemindvajset ljubljanskih maratonov, je še enkrat pokazal svojo vztrajnost in predanost; **Robert Petrovčič** je na mali maratonski razdalji osvojil 3. mesto v svoji starostni kategoriji, hkrati pa si je prislužil tudi naslov veteranskega podprvaka; **Rebeka Petrovčič** je na državnem prvenstvu v maratonu osvojila 5. mesto, kar je impresiven dosežek, še posebej glede na težji dan.

Odlično so se odrezali tudi na 10-kilometrski razdalji. **Tjaž Dolgan** je osvojil 14. mesto med moškimi, **Urška Korent**

na fotografiji je Tjaž Dolgan

pa 20. mesto med ženskami, kar je vrhunski dosežek v konkurenci skoraj 3000 tekačev. Med najboljšimi so bili tudi **Boštjan Dolgan** (34. mesto), **Robert Jenko** (58. mesto) in **Aljaž Plevnik** (61. mesto), ki so prav tako tekli na 10-kilometrski razdalji. Posebno pohvalo si zaslužita tudi debitantki na Ljubljanskem maratonu – **Tajda Dolgan**, ki je na 10 km dosegla 71. mesto, in **Meta Turk**, ki je prvič pretekla maraton in osvojila 211. mesto.

Čestitke vsem članom Atletskega kluba Pivka za njihove dosežke in prizadevnost!

Atletski klub Pivka

Košarkarski klub **Pivka Perutninarstvo** v sezoni **2024/25** nima **moške članske ekipe**, ki bi ob vikendih polnila **športno dvorano Skala**. Opravičljivih vzrokov za to je več – **poškodbe, odsotnosti, študijske obveznosti in zaključek igalskih karier**. Kar nekaj pivških igralcev, kvalitetna petorka, zato v tem trenutku igra v dveh **postojnskih klubih** – **KK Postojna** in **KK Orli Postojna**. V kolikor bi v naslednji sezoni Pivka ponovno imela člansko ekipo, bi se po mnenju poznavalcev marsikateri od igralcev vrnil v domače okolje.

Kljub vsemu pa košarkarska žoga v športni dvorani ne miruje, saj v klubu delujejo **mlajše selekcije** (skupno šest) od **U-6** do dekliške ekipe **U-16**. Najstarejša dekleta, še osnovnošolke, ki jih trenira **Klemen Šajn**, nastopajo

pod okriljem **KZS** v skupini **06**, kjer je prvi del tekmovanja že končan. V tej skupini so nastopale ekipe: **Domel (Škofja Loka)**, **Vipava** in **Koper**, ki so ga **Pivčanke** doma premagale 60:25, v gosteh pa tesno izgubile 48:52. Sedaj nastopajo v drugem delu v skupini **B2**, kjer igrajo še: **Ilirija B** in **Ježica bele** (oboje **Ljubljana**), **Orli Postojna**, **Koper** in **Litija**. Zadnja domača tekma v tem letu bo **22. decembra**, ko gostijo **Postojnčanke**, prva v letu **2025** pa bo **12. januarja**, ko v goste prihaja **Litija**. Naj omenimo, da je imel **KK Pivka** pred desetletji odlično mladinsko ekipo deklet, ki so v nekdanji slovenski republiški ligi igrale vidno vlogo.

Brane Fatur, foto: Klemen Šajn

Pivčani na tekmi med Slovenijo in Portugalsko

Leto 2024, ki se nepreklicno poslavlja od nas, je bilo sila bogato po vrhunskih športnih dogodkih tako v **Sloveniji** kot tudi po nam bližji **Evropi**. Spomnimo se samo olimpijskih iger v **Franciji**, evropskega nogometnega prvenstva v **Nemčiji** in številnih drugih, v **Sloveniji** pa nogometnih tekem slovenske reprezentance na stadionu v **Stožicah**, košarkarskega slovesa **Gorana Dragiča** in številnih drugih tekem v športni dvorani **Stožice**, tudi vrhunskih plezalnih tekem na umetni steni na **Bonifiki v Kopru**.

Tudi ljubitelji športa v občini **Pivka** so letos prišli na svoj račun, saj so si mnogi ogledali dogodke širom **Evrope**, od kolesarstva, do balinanja, kegljanja, košarke, rokmeta, smučarskih skokov... Četverica športnih zagnancev, na sliki od leve proti desni – **Brane, Iztok, Peter in Janez** - si je tako julija meseca na **evropskem prvenstvu** ogledala tekmo med **Slovenijo in Portugalsko**, ki so jo naši izgubili še po enajstmetrovkah.

Zanimivo, da so se na pot oziroma na vrhunski stadion (prejme 48 tisoč ljudi) v **Frankfurt** podali z vlakom v skupini 300 duš ter v odlični izvedbi **Nogometne zveze Slovenije**.

Brane Fatur

Tradicionalni ženski balinarski turnir v Košani

22. septembra je na novo posodobljenem balinišču v **Košani** potekal tradicionalni ženski balinarski turnir. Sodelovalo je 11 ekip: iz **Majcnov, Povirja, Solkana, Pirana, Palčja, Vrem, Divače, Košane, Repentabra, Kanala** in **Lovrana** iz Hrvaške.

Zmagovalke turnirja so bile balinarke iz **BK Brin-Povir**, druge so bile balinarke iz **Palčja**, tretje mesto so zasedle balinarke iz kluba **Rovna Štorje**, četrte so bile balinarke iz **Solkana**. Najboljša bližavka je bila **Judita Primc** iz **Palčja**. **Balinarski klub Košana** se zahvaljuje **Občini Pivka** za podporo pri izvedbi projekta.

Balinarski klub Košana

Uspešno izveden tradicionalni mednarodni turnir mešanih parov ONA-ON

Balinarski klub Orlek ORO MET Pivka in **Balinarski klub Pivka** sta v sodelovanju z **Balinarskim klubom Postojna** uspešno organizirala že tradicionalni mednarodni turnir mešanih parov **ONA-ON**. Na turnirju, ki se ga je udeležilo 28 parov iz Slovenije in Hrvaške, je sodil **Klemen Podgoršek**, pod vodstvom vodje tekmovanja **Roka Beguša**. Po napetih tekmah so zmagovalna mesta osvojili: prvo mesto **Tanja Marc** in **Valter Švara** (**BK Hrast Kobjeglava**), drugo mesto **Nina Volčina** (**BK Krim**) in **Sandi Žuran** (**BK Il.Bistrica**) ter tretji mesti **Barbara Samsa** (**BK Pivka**) in **Sandro Ladavac** (**BK Pazim**) ter **Lara Faganel** (**BK Vipava**) in **Saša Renar** (**BK Planina Ajdovščina**).

Nagradni sklad turnirja v vrednosti 800 evrov smo razdelili med prve štiri ekipe, ki so prejele tudi privlačna praktična darila, ki jih je zbrala in aranžirala **Samanti Abram Štunf**. Vse tekmovalce in obiskovalce smo pogostili s sveže pripravljanimi pečenicami, ki sta jih zjutraj pripravila **Luka Štunf** in **Aleš Bajc**, ob pomoči **Bogdana Krnela**. Članice domačega kluba so prispevale raznovrstno domače pecivo.

Turnir sta finančno podprla glavni sponzor **Orlek ORO MET d.o.o.** iz **Neverk** in **Občina Pivka**, praktična darila pa so

prispevali **Vinotoč Marc**, **Mini biffe Petelinje**, **družinska kmetija Žužek**, **Bar 2000**, **cvetličarna Jurman** in **Darko Grica**. Vsem se iskreno zahvaljujemo.

Drago Štunf, **Balinarski klub Orlek ORO MET Pivka**

Uspeh Balinarskega Kluba Orlek ORO MET na mladinskem državnem prvenstvu

Na mladinskem državnem balinarskem prvenstvu posameznikov, ki ga je organiziral **Balinarski klub Košana 29. septembra**, sta člana **Balinarskega kluba Orlek ORO MET iz Pivke** dosegla izjemen uspeh. **Andraž Kantar** in **Žiga Štunf** sta si s suverenimi zmagami nad vsemi nasprotniki zagotovila nastop v finalni tekmi prvenstva. **Andraž** je bil tokrat boljši od svojega klubskega soigralca in tako postal **državni mladinski prvak** med posamezniki, medtem ko je **Žiga** osvojil 2. mesto.

Istega dne je član **Balinarskega kluba Orlek ORO MET iz Pivke**, **Miha Šircelj**, osvojil 3. mesto na **državnem prvenstvu posameznikov do 14. leta starosti**.

Čestitke vsem dobitnikom kolajn in njihovemu trenerju **Klemnu Podgoršku** za odličen uspeh!

Drago Štunf, BK Orlek ORO MET

Na DP tri pivške medalje

Premor v ligaških kegljaških prvenstvih, ki spadajo pod okrilje **KZS**, je bil v prazničnih oktobrsko-novembrskih dnevih namenjen **državnemu prvenstvu** v kegljaški disciplini **sprint**. Številni kegljači in kegljavke so po različnih slovenskih kegljiščih nastopili v vseh treh kategorijah. **KK Pivka** je bil tokrat zelo uspešen, saj so osvojili tri odličja – dva naslova prvakinj in moško bronasto medaljo. Trener mladih kegljavk v **Pivki**, **Iztok Kovač**, je povedal, da je s pričetkom tekmovalne sezone 2024/25 na **DP** zelo zadovoljen, a da bo bera medalj ob koncu bistveno višja.

Na **državnem prvenstvu** v disciplini **sprint** za dekleta **U – 23** v **Črnomlju** so bile vse tri najboljše tekmovalke iz **KK Pivka**: **Aurora Pekošak** iz **Celja** je osvojila prvo mesto, **Lea Pašić** drugo, in **Maja Hren** tretje mesto.

Na **državnem prvenstvu** za fante **U – 23** v **Ljubljani** je **Žiga Kresevič** iz **KK Pivka** osvojil tretje mesto.

Na **državnem prvenstvu** za dekleta **U – 19** v **Cerknici** je prvo mesto osvojila **Maja Hren** iz **KK Pivka**, domačinka iz **Cerknice**.

Na **državnem prvenstvu** za fante **U – 19** v **Postojni** je **Žiga Kresevič** dosegel deseto mesto.

Brane Fatur

U – 19 Maja Hren, stoji druga na dresu pivški grb

23 Aurora Pekošak, stoji druga – na dresu pivški grb

23 Žiga Kresevič, stoji četrti v modrem dresu.

Ekipa NK Pivka pred 60 leti

Na fotografiji je ekipa **NK Pivka**, ki se je pred fotoaparatom postavila pred mnogimi desetletji; drugo leto bo preteklo natanko **60 let**. Takratna in tudi poznejše ekipe so igrale na **slabem igrišču ob desni strani reke Pivke** (večkrat je bilo poplavljenno in razmočeno) v bližini **mostička na cesti Pivka – Trnje**. S te dvignjene **makadamske ceste** je bil tudi lep razgled na dogajanje na prizorišču. Ekipa na sliki je po vsej verjetnosti tedaj igrala v **Primorski članski nogometni ligi**, morebiti je bila to tudi kakšna pripravljalna tekma. Najstarejši igralec, najbrž tudi trener, **Rudi Završnik**, je imel **36 let**, najmlajši **Slavko Zver pa 15 let**. Zanimivo je, da ni, razen enega, igralcev – vojakov in častnikov nekdanje **JLA**, ki so redno nastopali za

Pivčane. Ekipa se je za fotografiranje postavila pred gol, s pogledom proti Petelinjam, na levi strani na cesti pa je viden avtomobil **Volkswagen**, s katerim je **Frane Morel** vozil na tekme tudi po šest igralcev.

Pred vrata, takrat sta bili stativi in prečka še kvadratne oblike, od leve proti desni stojijo: vratar **Marjan Vodopivec**, **Franc Šantelj**, neznan, **Zlatko Zalar**, **Darjo Bergoč**; čepijo: **Štefan Bašek**, **Sašo Voglar**, **Rudi Završnik**, **Slavko Zver**, **Milko Kastelic**, **Emil Fidel**, **Franc Morel**. Pet igralcev je žal že pokojnih.

Brane Fatur

*Ni te več na vrtu, ne v hiši,
nič več glas se tvoj ne sliši,
če lučko na grobu upihnil bo vihar,
v naših srcih je ne bo nikdar.*

ZAHVALA

OB BOLEČI IZGUBI NAŠE MAME, NONE IN PRANONE,

MILENE ZALAR IZ PIVKE
(1937-2024)

se iz srca zahvaljujemo vsem svojcem, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli pisna in ustna sožalja, darovali sveče in cvetje ter denarna sredstva za domačo cerkev.

Hvala župniku Marjanu za opravljen pogrebni obred in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujejo: sinova Damjan in Dejan z družinama

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin bo večno ostal.*

ZAHVALA

OD NAS SE JE TIHO POSLOVIL DRAGI MOŽ,
OČE IN DEDI

MILAN TOMAŠEVIČ
(10.10.1940 – 21. 7. 2024)

S hvaležnostjo in globokim spoštovanjem se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste nam v težkih trenutkih bolezni in slovesa stali ob strani in nam nesebično pomagali.

Bil je lovec, čebelar, predvsem pa dober človek, ki je s svojo srčnostjo in modrostjo obogatil življenja vseh nas.

Zahvaljujemo se Lovski družini Gradišče za sodelovanje na pogrebu in govor, Čebelarskemu društvu Pivka za govor, dr. Steglu, Splošni bolnici Izola, svečeniku za opravljen pogrebni obred, pevcem iz Kopa za prelepo petje ob njegovem slovesu.

Hvala za vse izrečene besede tolažbe, podarjeno cvetje in darovane misli. V vaši bližini smo našli moč in tolažbo.

Žalujejo: vsi njegovi žena Anica, hči Milena z družino

25. in 27. novembra napovedujemo delavnico:

POVEČANJE DOSTOPNOSTI IN VKLJUČENOSTI GLUHIH IN NAGLUŠNIH ODRASLIH V IZOBRAŽEVANJE

Pridružite se nam na delavnici in izkoristite priložnost za pridobivanje informacij in veščin, ki vam bodo pomagale določiti vaše cilje, poiskati možnosti in izboljšati kakovost življenja!

Program delavnice:

- spoznajte svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih,
- vključevanje v izobraževanje in nadaljevanje izobraževanja,
- ugotavljanje in dokumentiranje znanja in spretnosti,
- organizirano samostojno učenje v naših središčih,
- pogovor z udeleženci in izmenjava mnenj.

Metode dela bodo prilagojene osebam z naglušnostjo ali gluhoti (tehnološka oprema in po potrebi prisotnost tolmača).

Delavnica bo potekala na Ljudski univerzi Postojna, potrebna je prijava na:

- telefon: 05 / 721 12 87
- e-pošta: erika.svara@lu-postojna.si
- osebno: tajništvo LUP, Ljubljanska cesta 2, Postojna

Prijavljenim bodo posredovane vse potrebne informacije za pripravo na srečanje.

LJUDSKA
UNIVERZA
POSTOJNA

OBIŠČITE NAŠO TRGOVINO!

SPECIALISTI ZA ZAKLEPANJE.

Zagotovite si hitro in kakovostno izdelavo ključev za domove, pisarne in večje objekte (šole, vrtce...).

OSTALA PONUDBA:

- kljuke za vrata
- cilindrični vložki
- pametne ključavnice
- digitalna kukala

☎ 051 669 066

🏠 Selce 17, 6257 Pivka

🌐 www.slavecpro.si

DELOVNI ČAS:

Ponedeljek - Petek:
8:00 - 16:00

Malica od 12:30 - 13:00
Sobota in nedelja: zaprto

Vesele božične praznike ter srečno in uspešno leto 2025!

ekipa Parka vojaške zgodovine

Park vojaške zgodovine Pivka • Kolodvorska cesta 51, 6257 Pivka

M: +386 (0)31 775 002 • E: info@parkvojaskezgodovine.si

W: www.parkvojaskezgodovine.si

Vabljeni v muzejsko trgovino Magazin!

✉ info@parkvojaskezigodovine.si

☎ +386 31 775 002

**PRAZNIČNE
AKCIJE!**

Trgovina je odprta
po urniku Parka
vojaške zgodovine.

Skeniraj QR kodo in razišči
spletno trgovino!

🌐 www.parkvojaskezigodovine.si/spletna-trgovina/

iskrice
VAS VABIMO NA PRIJETEN JESENSKI
KONCERT Z NASLOVOM

*Nekaj sije
v nas, ljudeh*

Z NAMI BOSTA KOMORNI
DEKLIŠKI ZBOR VOX ILIRICA IN
GODALNI KVARTET AURÉLIA.

23. NOVEMBER 2024
OB 19. URI
V DVORANI V
ŠMIHELU PRI PIVKI

PRISRČNO VABLJENI!

BONUS
Prisluhnite življenju

VZAMEMO SI ČAS ZA VAS
*in prisluhnemo vaši zgodbi,
vašim željam in potrebam*

- ✓ Vaš sluh **brezplačno** testiramo s kakovostnimi aparaturni
- ✓ V ceno slušnega aparata je vključen tudi **3-mesečni brezplačen test aparata na domu** (popolnoma neobvezujoč!)
- ✓ Slušni aparat **namestimo in prilagodimo** glede na vaše potrebe
- ✓ Skupaj z vami najdemo **najboljšo rešitev** za vaše slušne izzive
- ✓ **Podrobno in jasno** vam razložimo možnosti

Beltone – sinonim kakovosti in 80-letne tradicije.

Konec piskanju in šumenju v ušesu!

Vključen brezplačen test sluha.

Tudi brezplačno, na napotnico ZZZS.

☎ **T: 05 393 6775**

☎ **M: 031 601 581**

📍 **PE POSTOJNA**
Center Vitalis,
Prešernova 1 Postojna

📍 **PE NOVA GORICA**
Erjavčeva 30
Nova Gorica

**Najbolj prijazni
slušni akustiki
na trgu**

FINANČNI URAD SVETUJE

Finančna uprava Republike Slovenije

Nakup prek spleta iz tretjih držav

Za pošiljke, ki prispejo iz držav, ki niso članice EU, morajo biti praviloma opravljene carinske formalnosti. To velja tudi za pošiljke manjših vrednosti, ki se preko spleta naročijo iz tretjih držav. Običajno opravi carinske formalnosti v imenu naslovnika pošiljke poštni operater (npr. Pošta Slovenije) ali hitri prevoznik.

Oprostitve plačila dajatev

Pošiljke z blagom, katerega vrednost (brez vključene poštnine) ne presega 150 EUR, so oproščene plačila carine in se zanje obračuna samo DDV. Izjema so pošiljke, ki jih fizična oseba pošilja fizični osebi v vrednosti do 45 evrov. Te pošiljke so oproščene plačila carine in DDV. Pri uvozu alkoholnih in tobaknih izdelkov ter parfumov in toaletnih vod navedene oprostitve ne veljajo. V kolikor je naslovnik poravnal uvozni DDV ob nakupu pošiljke pri prodajalcu, ki je vključen v posebno

ureditev za obračun uvoznega DDV, se DDV ob uvozu pošiljke ne obračuna.

Osnova in stopnje

Za pošiljke v vrednosti nad 150 EUR je potrebno obračunati carino in DDV. Osnova za obračun carine je carinska vrednost blaga, v katero se v celoti vključuje tudi poštnina do namembnega kraja. DDV pri uvozu se obračuna od davčne osnove, ki jo sestavlja carinska vrednost blaga ter znesek carine in drugih dajatev, ki se plačujejo ob uvozu. DDV se glede na vrsto blaga obračuna po splošni stopnji 22 % oziroma nižani stopnji 9,5 % (npr. živila) ali 5 % (npr. knjige).

Ob uvozu trošarinskih izdelkov se obračuna in plača tudi trošarina.

V kolikor imate zanimivo podjetniško idejo, vam na RRA Zeleni kras ponujamo kakovostno podjetniško svetovanje. Strokovni sodelavci vas vodimo skozi celoten proces od idejnih zametkov do uresničitve vaše poslovne ideje:

- kako oblikovati uresničljivo poslovno idejo,
- kako jo realizirati,
- kako se ustrezno registrirati za izvajanje dejavnosti,
- pomagamo vam najti vire financiranja (povratna in nepovratna sredstva).

Osnovna podjetniška svetovanja so brezplačna za vse prebivalce Primorsko-notranjske regije, v sodelovanju

z Občinami Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Loška dolina in Pivka pa izvajamo tudi **nadaljnja brezplačna podjetniška svetovanja** ter nudimo **pripravo poslovnih načrtov in/ali vlog na javne razpise** na različnih področjih po subvencionirani ceni **do 70 % cene**.

Za podjetniško svetovanje je obvezna predhodna uskladitev termina, na naslednjih kontaktih:

• Tadeja Pecman Penko,
tadeja@rra-zk.si, 05 721 22 32

• Živa Ložar, ziva@rra-zk.si, 05 721 22 40

PRVI GASTRONOMSKO OBARVAN DOGODEK

JEJ MUZEJ!

V NOTRANJSKEM MUZEJU POSTOJNA

PREDAVANJE DR. JANEZA BOGATAJA
NI GA PTIČA, ČEZ PRAŠIČA!
O KULTURI KOLIN NA SLOVENSKEM

OGLED RAZSTAVE MUZEJ KRASA S KUSTOSI IN DEGUSTACIJA
DOBROT LOVSKE DRUŽINE ČRNA JAMA, HOTELA PIRA IN
TURISTIČNE KMETIJE HUDIČEVEC.

26. NOVEMBER 2024
OB 18.00

WWW.NOTRANJSKI-MUZEJ.SI
Dogodek Jej muzej poteka pod okriljem Festivala kulin
na Zelenem krasu in je del Kulturnične akademije.

Notranjski muzej Postojna
Kolodvorska cesta 3
6230 Postojna
Kontakt: +386 5 721 10 90 / info@notranjskimuzej.si
Odpirni čas: torek – nedelja 10.00 – 17.00

75 let

Geodetske storitve

Parcelacija

Ureditev meje

Izravnavna meja

Inženirska geodezija

Določitev hišne številke

Označitev meje v naravi

Izdelava geodetskega načrta

Zakoličba stavbe in drugih objektov

Izdelava elaborata lokacijske izboljšave

Izdelava elaborata za spremembo podatkov katastra stavb

Pomoč pri prodaji in nakupu nepremičnin [izpeljava celotnega posla]

Izdelava elaborata za vpis stavbe in delov stavbe v kataster stavb

Določitev zemljišča pod stavbo in izdelava elaborata za evidentiranje stavbe

📍 Knežak 3, 6253 Knežak ☎ +386 [0]31 733 290 / +386 [0]31 344 738 ✉ info@merkantil-geo.si 🌐 www.merkantil-geo.si

Vse najboljše! TUCSON, že 20 let.

Jubilejna oprema
Jubilejna cena

+4 zimske gume*

Povprečna poraba goriva: 1,204 – 8,008 l/100 km, emisije CO₂: 27,33 – 181,71 g/km.
Emitije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo tudi k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2.5} ter dušikovih oksidov. Slika jasimbolna. Več informacij je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si. *Akcija velja do razprodaje zalog. Ob nakupu avtomobila prejmete 4 zimske gume za samo 1 evro, gum ni mogoče zamenjati za denar oz. za dodaten popust.

POOBLAŠČENI PRODAJALEC IN SERVISER VOZIL HYUNDAI

www.avtoplus-tps.si

Avtoplus TPS d.o.o., PE SEŽANA
Partizanska c. 75d, 6210 Sežana
sezana-servis@avtoplus-tps.si,
sezana-prodaja@avtoplus-tps.si

AVTOPLUS TPS

prodaja **0820/55416**
prodaja GSM **031/717 243**

servis **0820/55415**
servis GSM **031/374 866**

SPLOŠNI SERVIS | AVTOOPTIKA | VULKANIZERSTVO | AVTOPRALNICA | PRODAJA E-KOLES

Vesel božič & srečno 2025!

Življenje je potovanje, za katerega nihče ne dobi zemljevida.
Vsakdo potuje po svoje in si sproti riše svoj zemljevid.
Vsaka risba je nov smerokaz za vse, ki hodimo po čudovitih poteh življenja.
2025 naj bo pot dobre volje, ljubezni in zdravja.

Zavod za turizem Pivka

NAPOVEDNIK DOGODKOV V OBČINI PIVKA

NOVEMBER

Četrtek, 21. november

Otroška predstava VIDKOVA SRAJČICA (Abonma Piščanec

Peter in IZZVEN)

Predstava je primerna za otroke od 2. leta dalje in traja 35 minut.

🕒 17.00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Pod udarom zakona

Down By Law, komedija/kriminalka, 1986

🕒 19.00

📍 Kino Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Petek, 22. november

Kšoppovo brucovanje

Nastopajoči: Ines Erbus in Dejan Dogaja Band

🕒 21.00

📍 Kšopp

🏠 parkirišče pri starih vojašnicah v Postojni

Sobota, 23. november

Boštjan Kavčič, Impulz, osebna razstava, 8. – 29.11.2024

Otroška delavnica ob razstavi
Boštjana Kavčiča

🕒 10.00

📍 Društvo Hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

Jesenski koncert Vokalne skupine Iskrice

Nastopajoči: Vokalna skupina
Iskrice, komorni dekliški zbor Vox
Ilirica in godalni kvartet Aurélia

🕒 19.00

📍 Kulturno društvo Šmihel

🏠 Dvorana v Šmihelu

Divja Robotka

Wild robot, animirani film, 2024

🕒 16.00

📍 Kino Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Gladiator II

Gladiator II, akcija/avantura film, 2024

🕒 19.00

📍 Kino Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Sobota, 30. november

Izdelava adventnih venčkov v Šmihelu

🕒 15:00

📍 Špela Lenarčič, vodja šmihelskih
animatorjev

🏠 župnišče

Tartinijev ključ

Tartinijev ključ, mladinski film, 2024

🕒 16.00

📍 Kino Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Megalopolis

Megalopolis, drama, sci-fi, 2024

🕒 19.00

📍 Kino Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

NAPOVEDNIK

DOGODKOV V OBČINI PIVKA

DECEMBER

Nedelja, 1. december

Miklavžev sejem v Pivki

- 🕒 14.00 - 19.00
- 📍 Turistično društvo Pivka
- 🏠 Krpanov dom Pivka

Prižig luči

- Prižig luči z županom Občine Pivka
- 🕒 17:00
- 📍 Zavod za turizem Pivka in Občina Pivka
- 🏠 ploščad pred Krpanovim domom Pivka

Četrtek, 5. december

Delavnica za izdelavo lučk

- 🕒 17:00
- 📍 LAS Starosti prijazna občina
- 🏠 Krpanov dom Pivka

Miklavževanje v Dolnji Košani

- 📍 Društvo košanske mladine

Petek, 6. december

Jaka Vatovec, Skrivalnice, osebna razstava

- 6. – 27.12.2024
- 🕒 19:00
- 📍 Društvo Hiša kulture v Pivki
- 🏠 Hiša kulture v Pivki

Obisk Miklavža v Zagorju

- 🕒 17:00
- 📍 Medžupnijska karitas Zagorje in Trnje
- 🏠 Trnje

Sobota, 7. december

Obisk Miklavža v Trnju

- 🕒 16:30
- 📍 Medžupnijska karitas Zagorje in Trnje
- 🏠 Trnje

Ku pride Miklavž, tradicionalni koncert

- Sodeluje več kot 150 glasbenic in glasbenikov iz vse Primorske
- 🕒 19:00
- 📍 Fantje spod Šilentabra
- 🏠 Športna dvorana Skala

Torek, 10. decembra

Prižgimo lučke, medgeneracijski dogodek

- 🕒 17:00
- 📍 LAS Starosti prijazna občina
- 🏠 Krpanov dom Pivka

Nedelja, 15. december

Božičnica 2024 v Pivki

- Nastopajo: baritonist Jure Počkaj, pevka Gaja Udovič in Pozabljeni orkester
- 🕒 17:00
- 📍 Občina Pivka
- 🏠 Krpanov dom Pivka

Petek, 19. december

Otroška predstava Praznična pomoč

- Brezplačna predstava, ki jo otrokom v prazničnem decembru podarja občina Pivka. Predstavi sledi obisk Božička.
- 🕒 17:00
- 📍 Zavod za turizem Pivka in Občina Pivka
- 🏠 Krpanov dom Pivka

Sobota, 21. december

Otroška delavnica ob razstavi Jake Vatovca

- 🕒 10:00
- 📍 Društvo Hiša kulture v Pivki
- 🏠 Hiša kulture v Pivki

Nedelja, 22. december

Rojstni dan ŠD Pike

- 🕒 17:00
- 📍 ŠD Pike
- 🏠 Športna dvorana Skala

Četrtek, 26. december

Tradicionalni 20. pohod po poteh kamnitih križev

- 🕒 10:00
- 📍 Društvo Lipa Pivka
- 🏠 pred Krpanovim domom

Mednarodni turnir dvojek ob

- Dnevu** samostojnosti in enotnosti
- 📍 BK Orlek ORO MET
- 🏠 dvorana Rešta

Nočni pohod z baklami na Sveto Trojico

- 🕒 17:00
- 📍 Turistično društvo Pivka
- 🏠 Igrišče v Trnju

30. - 31. december

Počitniška delavnica

- 🕒 9:00-12:00
- 📍 Podrobnejši program in lokacije bodo objavljeni na spletni strani www.visitpivka.si.
- 🏠 Krpanov dom Pivka

JANUAR

Petek, 10. januar

Nika Rupnik, Pogled od zadaj, osebna razstava

- 10. – 31.1.2025
- 🕒 19:00
- 📍 Društvo Hiša kulture v Pivki
- 🏠 Hiša kulture v Pivki

Četrtek, 16. januar

Otroška predstava VELIK LONEC, MAJHNA MIŠ (Abonma Piščanec Peter in IZZVEN)

- Predstava je primerna za otroke od 2. leta dalje in traja 35 minut.
- 🕒 17:00
- 📍 Zavod za turizem Pivka
- 🏠 Krpanov dom Pivka